

ไทย และเป็นการควบคุมชาวเขาไม่ให้อยู่ภายใต้เงื้อมมือที่จะถูกชักนำไปเป็นคอมมิวนิสต์ โดยการอพยพชาวเขาลงมาอยู่ในที่ราบจัดที่ดินทำกินในรูปแบบของนิคมชาวเขา เช่นจัดนิคมชาวเขาย่านแสนใจ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พร้อมทั้งจัดทำเหรียญชาวเขามอบให้แก่ชาวเขาทุกคน

ก่อนที่รัฐบาลยังไม่ได้จัดทำเหรียญชาวเขา คนกะเหรี่ยงสวนผึ้งไม่ได้มีความรู้สึกว่าเขาอยู่ในกลุ่มของชาวเขา เนื่องจากชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้งหรือในภาคกลางไม่ได้อยู่บนเทือกเขาสูง เหมือนดังชาวกะเหรี่ยงและชาวเขาเผ่าอื่นๆทางภาคเหนือ ที่มีเทือกเขาเปรียบเหมือนปราการธรรมชาติที่ปิดกั้นมิให้ความเจริญและวัฒนธรรมจากภายนอกเข้าถึง ความเชื่อในพุทธศาสนาและประเพณีท้องถิ่นของชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งสอดคล้องกับวิถีไทยในท้องถิ่นชนบท ภายหลังการสำรวจประชากรกะเหรี่ยงเพื่อจัดทำเหรียญชาวเขาในตำบลสวนผึ้งคนกะเหรี่ยงสวนผึ้งจึงถูกเรียกว่าเป็น ชาวเขา และเมื่อทางการเข้ามาตั้งหน่วยพัฒนาสงเคราะห์ชาวเขาที่บ้านห้วยน้ำหนัก ยังเป็นการตอกย้ำจากฝ่ายราชการว่าคนกะเหรี่ยงสวนผึ้งนั้นเป็น ชาวเขา ความหมายของคำว่า“ชาวเขา”[•] นั้น ยังมีนัยยะถึงการแบ่งแยก ว่ากลุ่มชนที่อยู่บนที่สูงซึ่งมีเอกลักษณ์ทาง ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี ที่ต่างจากคนพื้นราบ เป็นพวกที่ล่าหลังเป็นคนป่า ไร้การศึกษา อาจจะเป็นภัยแก่ประเทศชาติ คือ“พวกชาวเขา” ไม่ใช่คนไทย กับกลุ่มชนที่อยู่ในที่ราบคือพวกที่เจริญกว่า ได้รับการพัฒนามีความศิวิลีย มีเอกลักษณ์ร่วมกันในวัฒนธรรมของชาติ คือ“พวกชาวเรา”ที่เป็นคนไทย

จากนโยบายรวมพวกของรัฐบาลนโยบายที่ถูกนำมาใช้กับชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งโดยหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ได้บัญญัติศัพท์ใหม่เรียกชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งว่า “ชาวไทยตะนาวศรี” ซึ่งหมายถึงชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งที่อาศัยอยู่ บริเวณเทือกเขาตะนาวศรี ชายแดนไทย – พม่า การเลือกใช้ชื่อ ชาวไทยตะนาวศรี” แทนการใช้ชื่อเรียก กะเหรี่ยง ก็เพื่อต้องการให้เกิดความเป็นอันหนึ่งเดียวกัน มีท่าทียอมรับว่าชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งก็คือคนไทยแต่เป็นไทยตะนาวศรี อีกทั้งยังเป็นการหลีกเลี่ยงไม่ให้คนกะเหรี่ยงมีความรู้สึกว่าเขาถูกดูถูกเมื่อถูกเรียกว่ากะเหรี่ยง มีหลักฐานการเรียกชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งว่าไทยตะนาวศรีที่ปรากฏอยู่บนซุ้มประตูทางเข้าวัดทางด้านทิศเหนือของวัดบ้านบ่อที่มีข้อความว่า “วัดบ้านบ่อไทยตะนาวศรี” และชื่อศาลเจ้าพ่อไทยตะนาวศรีที่อยู่ริมถนนหน้าวัดสวนผึ้งเป็นต้น

จากการเฝ้าสังเกตของผู้ศึกษาซึ่งเป็นคนเชื้อสายกะเหรี่ยงและเป็นคนในพื้นที่พบว่ากะเหรี่ยงสวนผึ้ง ยินดีที่จะให้ผู้อื่นเรียกพวกเขาว่า “ไทยตะนาวศรี” มากกว่าที่จะเรียกตนเองหรือให้คนอื่นเรียกเขาว่า “ชาวเขา เผ่ากะเหรี่ยง ” อย่างไรก็ตามในมุมมองส่วนตัวของผู้วิจัย(วุฒิ บุญเลิศ) กลับเห็นว่า ศัพท์ที่รัฐบาลบัญญัติขึ้นใหม่นั้นได้ทำลายตัวตนและสำนึกของท้องถิ่น สิ่งที่รัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐสมควรที่จะทำ

• ชาวเขา (“ Hill tribe “) คำว่า tribe มาจากภาษาละตินว่า “ tribu ” แปลว่า คนป่าที่อาศัยอยู่นอกอาณาจักร เป็นคนไร้อารยธรรม, จีวรธรณ ประจวบเหมาะ ว่าด้วยการศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ น.7 ศูนย์มานุษยวิทยา 2547 ,ในสมัยโรมัน tribesถือว่าเป็นกลุ่มชนซึ่งมีฐานะด้อยกว่าพลเมือง ต้องส่งสิ่งของเป็นบรรณาการแก่เผ่าที่อยู่สูงกว่าเพื่อขอการคุ้มครอง ลิจิต ธีรเวคิน ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย น.68 พ.ศ.2521

คือการแสวงหาคู่ค่าของความแตกต่างเพื่อให้เกิดการยอมรับในความหลากหลาย และนำความแตกต่างที่หลากหลาย มาบูรณาการเพื่อให้เกิดพลังในท้องถิ่น ต้องมีท่าทีพร้อมทั้งการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมชาติ “พวกชาวเขา” และเห็นด้วยที่จะเรียก “ชาวเขา” ว่า ชาวไทยภูเขา เผ่า..(ระบุชื่อเผ่า...)

กิจกรรมด้านมวลชนสัมพันธ์

“ พวก ก.ร.ป.เข้ามาเขาก็ดีกับชาวบ้านนะ... พอตกเวลากลางคืนก็ออกไปเที่ยวสาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้าน ไปช่วยพวกผู้หญิงตำข้าว นั่งแกะละหุ่ง เด็ดพริกกะเหรี่ยง บางคนก็ได้เมีย คนบ้านบ่อ นับดูแล้วมีตั้ง 5 คู่ แต่งกับผู้หญิงกะเหรี่ยง 3 คู่ มีเพลงที่พวก ก.ร.ป. ไปร้องเกี้ยวสาว เนื้อเพลงเป็นอย่างนี้

“...ก.ร.ป. รูปไม่หล่อแต่น้ำใจดี รับรักกับ ก.ร.ป. จะให้คุณพ่อมาขอทันที”¹⁸⁴

มีการนำผู้นำชาวบ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้เฒ่าคนแก่ ทั้งชาวกะเหรี่ยงและลาวยวน ไปทัศนศึกษาเยี่ยมชมสถานที่สำคัญเช่น พระบรมมหาราชวัง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) เข้าเยี่ยมชมมรดกโลก พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร นำเยาวชนจากหมู่บ้านต่างๆ เข้าค่ายเยาวชนระดับประเทศ

“เมื่อก่อนคนกะเหรี่ยงไม่มีโอกาสได้ไปกรุงเทพฯ ไปก็ไม่ได้ถูก พอ ก.ร.ป. เข้ามา พวกเขาก็พาชาวบ้านไปกรุงเทพฯ ไปไหว้พระแก้ว ไปพระราชวัง ไปหานายกกิตติคุณ ไปกันหลายคน คนแก่หนุ่มๆ พวกผู้หญิงก็ให้แต่งชุดกะเหรี่ยงกันไป ลุงเป็น สารวัตรกำนันลุงก็ได้ไปกับเขาด้วย”¹⁸⁵

ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ได้ส่งเสริมให้ ชาวบ้านกะเหรี่ยงปลูกฝ้าย และละหุ่ง เพื่อมีรายได้เสริม ละหุ่งเป็นพืชที่สามารถปลูกแซมในไร่อ้อยของชาวกะเหรี่ยง ราคา กิโลกรัมละ 1.50 บาท มีพ่อค้ารับซื้อในหมู่บ้าน บางครั้งก็บรรทุกรถยนต์ของ นาย โชติ มั่นใจไปขายในเมืองที่ราชบุรี ทำให้ชาวบ้านเริ่มมีรายได้เสริม หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ได้จัดทำทุ่งหญ้าสาธิตภายในหมู่บ้าน

¹⁸⁴ นาย ปู บุญกร หมู่ที่ 1 บ้านบ่อ ต.สวนผึ้ง 17 มกราคม 2545 ในเวลานั้นพวกสาวลาวยวนที่ บ้านนาขุนแสน เป็นภรรยาของเจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่หลายคน เมื่อพวกเจ้าหน้าที่ย้ายกลับไปอยู่ที่อื่น ได้ถูกละทิ้งทั้งหมด ตรงกันข้ามกับหญิง สาวกะเหรี่ยง ที่ได้อยู่กินด้วยกัน 3 คู่

¹⁸⁵ นาย บุญธรรม คุ่งลิ่ง หมู่ที่ 1 บ้านบ่อ ต.สวนผึ้ง 17 มกราคม 2545

ในพื้นที่ของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ส่งเสริมให้มีการเลี้ยงวัว มีการผสมเทียมวัว แนะนำการเลี้ยงสุกรในคอกแทนการเลี้ยงแบบดั้งเดิมที่เป็นการปล่อยไม่ถูกสุขลักษณะ การส่งเสริมให้คนกะเหรี่ยงหันกลับมาปลูกพืชเพื่อจะมีรายได้เสริม และถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร ได้รับการขานรับจาก ชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้ง ดังเช่น นาย บ่าย เณต์เก ชาวนาหัวก้าวหน้าซึ่งเป็นเจ้าของโรงสีข้าวขนาดเล็กในหมู่บ้าน ภายหลังจากที่ได้ไปเที่ยวงานเกษตรแห่งชาติที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ลุง บ่าย เณต์เกเป็นกะเหรี่ยงคนแรกที่ได้ตัดสินใจซื้อรถแทรกเตอร์เพื่อใช้ในการเกษตร

ด้านการศึกษา รัฐบาลต้องการที่จะให้เยาวชนในท้องถิ่นได้รับการศึกษาถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เห็นว่าบริเวณที่ตั้งของโรงเรียนในหมู่บ้านมีพื้นที่แคบ ได้ย้ายโรงเรียนหลังเดิมที่อยู่ในเขตบริเวณวัดในหมู่บ้าน ไปอยู่ที่บริเวณเนินเขาสูงๆ ที่ทางการตั้งชื่อใหม่ว่า “ภูภักดี” บริเวณดังกล่าวเคยเป็นป่าช้าเก่าที่ใช้ฝังศพกรรมกรเหมืองแร่คนจีนและคนพเนจรที่ไร้ญาติ ได้สร้างอาคารเรียนหลังใหม่ขยายชั้นเรียนจากเดิมที่เปิดชั้นเรียนเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขยายชั้นเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ทำให้เด็กๆ ในท้องถิ่นมีโอกาสได้เรียนในโรงเรียนมากขึ้น ไม่ต้องออกไปเรียนนอกชุมชนที่อยู่ห่างไกล

ด้านการรักษาผู้เจ็บป่วย

หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ได้จัดหน่วยแพทย์และพยาบาลเคลื่อนที่ไปเยี่ยมเยียนและรักษาคนเจ็บป่วยตามหมู่บ้านต่างๆ ที่อยู่ห่างไกลและกันดาร ในบางกรณีที่มีผู้เจ็บป่วยอาการหนัก หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่จะเรียกเฮลิคอปเตอร์มารับคนป่วยส่ง

ไปรักษาตัวถึงโรงพยาบาลจังหวัดราชบุรีในทันที

ด้านความมั่นคง มีการเปิดรับชายกะเหรี่ยงที่เคยเป็นทหารเกณฑ์ ให้เข้ามาเป็นอาสาสมัครรักษาดินแดนมีเงินเดือนและเบี้ยเลี้ยงตอบแทน ชายกะเหรี่ยงเหล่านี้มีหน้าที่ในการเข้าเวรยามรักษาความปลอดภัยในที่ตั้งของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ อยู่ประจำฐานที่มั่นตามหมู่บ้านที่เป็นพื้นที่เคลื่อนไหวของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ ทำหน้าที่เป็นล่าม หาข่าว เป็นผู้นำทาง ให้แก่เจ้าหน้าที่ในการออกลาดตระเวนในพื้นที่ ภายในหมู่บ้านกะเหรี่ยงจัดให้มีเวรยามรักษาความปลอดภัยในยามค่ำคืน บรรดาผู้นำที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ถูกส่งไปอบรมให้ความรู้ ทางด้านการเมือง ความมั่นคงที่ค่ายทหารช่าง เขากรวด จังหวัดราชบุรี

การย้ายคนกะเหรี่ยงออกจากป่าต้นน้ำภาษี

กะเหรี่ยงเผ่าจกอร์ ในสวนผึ้งอาศัยอยู่ในเขตป่าต้นน้ำภาษีและเพชรบุรี อยู่กันเป็นหย่อมบ้านเล็กๆ 3 – 4 หลัง อยู่โดดเดี่ยว เรียบง่าย ห่างไกลจากหมู่บ้านกะเหรี่ยงโพล่ว หลังจากพรรคคอมฯถูกปราบปรามจากฝ่ายรัฐบาลในยุทธการที่ห้วยแม่ประโคน ห้วยเสือกัดช้าง บรรดานักรบและมวลชนปฏิวัติของพรรคคอมฯต้องล่าถอยมาอยู่ที่บริเวณป่าต้นน้ำภาษีและข้ามไปอยู่ในที่ปลอดภัยในเขตประเทศพม่า สมาชิกพรรคและมวลชนเกาะติดหน่วยรบขาดแคลนเสบียงอาหารอย่างหนัก ลุงเหล็กแกนนำงานด้านมวลชนของพรรคได้ลงมาเคลื่อนไหวกับพี่น้องกะเหรี่ยงจกอร์ต้นน้ำภาษี ในเขตตำบลสวนผึ้ง ที่บ้านพระกำ ห้วยน้ำหนัก งานปรับทุกข์ผูกมิตรของ ลุงเหล็กเริ่มเกิดผล มีเยาวชนกะเหรี่ยงจกอร์เข้าร่วมและถูกส่งไปโรงเรียนการเมืองทางเขตงานทางภาคใต้ แต่งานของลุงเหล็กก็ต้องถูกได้กลับจากทางการเมืองในปี พ.ศ.2521 เมื่อรัฐบาลใช้นโยบายทั้งกดดัน ทางยุทธการ และงานด้านการเมืองได้ใช้ “ลุงเม็ค เค็มบิง”¹⁸⁶ อาสาสมัครรักษาดินแดน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านกะเหรี่ยงโพล่วบ้านทุ่งแฝก เข้าไปฝังตัวในหมู่บ้านกะเหรี่ยงจกอร์ที่บ้านพระกำ เพื่อเป็น “นกค่อ” ทำการ กลี้ยกล่อม และรวบรวม ชาวกะเหรี่ยงที่อยู่ในเขตป่าเขาให้ลงมาอยู่ที่บ้านพระกำ

เสียงปืนดับ ที่เทือกเขาตะนาวศรี

ในการช่วงชิงมวลชนระหว่างฝ่ายรัฐกับพรรคคอมมิวนิสต์ ได้สร้างความสูญเสียให้แก่คนไทยด้วยกัน “ตะนาวศรีรำลึก” หนังสือที่จัดพิมพ์ในโอกาสจัดงานอนุสรณ์สถานวีรชนภาคกลางของนักรบกองทัพปลดแอกแห่งประเทศไทย ที่บ้านห้วยแห้ง อำเภอนองหญ้า ปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ได้ให้รายชื่อผู้ที่ชีวิตทั้งสมาชิกพรรคคอมฯและมวลชนเชื้อสายกะเหรี่ยงในเขตงานราชบุรี เพชรบุรี จำนวน 51 คน เมื่อดูรายชื่อและสอบถามชาวกะเหรี่ยงที่เคยเข้าร่วมกับพรรคคอมฯ ปรากฏว่าผู้ที่เสียชีวิตร้อยละ 50 ของจำนวน 51 คน เป็นคนเชื้อสายกะเหรี่ยงโพล่ว สาเหตุใหญ่ของการเสียชีวิตมาจากความเจ็บป่วยในขณะที่อยู่ในป่า

ประจวบคีรีขันธ์มียอดผู้เสียชีวิตจำนวน 38 คน มีรายชื่อที่เป็นคนกะเหรี่ยงจกอร์จำนวน 17 คน¹⁸⁸ ในที่สุดฝ่ายรัฐก็เป็นผู้ประกาศชัยชนะในสงครามแย่งชิงประชาชน แต่ฝ่ายพรรคคอมฯก็ไม่เคยประกาศอย่าง

¹⁸⁶ ลุง เม็ค เค็มบิง บ้านทุ่งแฝก ม.2 ต.สวนผึ้ง

¹⁸⁸ ตะนาวศรีรำลึก น. 108-112, งานอนุสรณ์สถานวีรชนภาคกลางของนักรบกองทัพปลดแอกแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2545 บ้านห้วยแห้ง อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี

เป็นทางการว่าตนเองเป็นฝ่ายปราชัย^{*} การที่ฝ่ายรัฐบาลเป็นฝ่ายมีชัยนั้นมาจากเงื่อนไขและเหตุปัจจัยหลายประการดังนี้

สถาบันพระมหากษัตริย์กับความมั่นคงในชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมทั้งสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอฯ มีความสนพระทัยและเอาพระทัยในทุกข์สุขของทวยราษฎร์และชาวกะเหรี่ยง ระหว่างปี 2509 – 2521 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชนิได้เสด็จเยี่ยมพื้นที่ตำบลสวนผึ้งบ่อยครั้ง หมู่บ้านที่เสด็จเยี่ยมนั้นเป็นหมู่บ้านกะเหรี่ยงที่มีการเคลื่อนไหวของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์โดยเฉพาะที่หมู่บ้านโป่งกระทิง ที่มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี อันเป็นพื้นที่แย่งชิงมวลชนระหว่างรัฐบาลกับพรรคคอมมิวนิสต์

เสด็จบ้านคา 23 พฤษภาคม 2518

พล.ต.อ.วสิษฐ เดชกุญชร เมื่อครั้งที่เข้ารับหน้าที่เป็นนายตำรวจประจำราชสำนักได้กล่าวถึงสถานการณ์บ้านเมืองในปี พ.ศ.2513 ว่ามีการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ก่อการร้ายในภาคกลางในพื้นที่จังหวัด สุพรรณบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่เสียชีวิตอยู่เนืองๆ พล.ต.อ.วสิษฐ เดชกุญชร กล่าวว่า ทันทที่มีข่าวว่าที่ไหนมีเหตุการณ์รุนแรง เจ้าหน้าที่ได้รับความสูญเสีย และประชาชนตกอยู่ในความหวาดกลัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ จะเสด็จพระราชดำเนินไปยังพื้นที่นั้นในทันที เพื่อทรงเยี่ยมเจ้าหน้าที่และพสกนิกรพระราชทานเครื่องอุปโภคบริโภค สิ่งของที่พระราชทานเป็นส่วนหนึ่ง แต่ที่สำคัญคือการปรากฏพระวรกายของทั้งสองพระองค์และพระราชปฏิสันถารที่ทรงพระกรุณาพระราชทานอย่างใกล้ชิดแก่ผู้ประสบเคราะห์กรรม และฟื้นฟูขวัญกำลังใจทั้งต่อเจ้าหน้าที่และประชาชนให้กลับอบอุ่นและมั่นคงในทันที¹⁸⁹ เหตุการณ์ที่ยังอยู่ในความทรงจำของบรรดาอาสาสมัครรักษาดินแดนชาวกะเหรี่ยงคือเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2521 ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จ เยี่ยมหุดคุ่มครองที่หมู่บ้านกะเหรี่ยงโป่งกระทิงล่างเป็นปีที่มีการปะทะกันระหว่าง

^{*} สุรัชย์ แซ่ด่าน คำกล่าว ในงานอนุสรณ์สถานวีรชนฯ บ้านห้วยแห้ง อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี พฤศจิกายน 2545 ที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าร่วมสังเกตการณ์ด้วย

¹⁸⁹ บันทึกความทรงจำ รอยพระยุคลบาท น.35 พล.ต.อ.วสิษฐ เดชกุญชร มติชนสุดสัปดาห์ ก.พ.2543

เจ้าหน้าที่ตำรวจกับสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ที่ลงมารับเสด็จที่บ้านโป่งกระทิงตำบลสวนผึ้ง

ลำดับเหตุการณ์ในการเสด็จมายังชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง

วันที่ 25 เม.ย. พ.ศ.2509
สมเด็จพระเจ้าเสด็จเยี่ยมกะเหรี่ยง
สวนผึ้งครั้งแรกทรงเปิดโรงเรียน
ตำรวจตระเวนชายแดนอ้อ
บำเพ็ญ*

วันที่ 14 มิ.ย.2512 สมเด็จพระเจ้าเสด็จเยี่ยมราษฎรกะเหรี่ยงโป่ง
กระทิงและทรงเปิดโรงเรียน
ต.ช.ด.

วันที่ 8 ม.ค. 2514 สมเด็จพระเจ้าเสด็จเยี่ยมราษฎร ทรงเปิดโรงเรียนวังน้ำเขียว (หมู่บ้านลาววน)

วันที่ 5ก.ค. 514 สมเด็จพระเจ้าเสด็จเยี่ยมราษฎรเปิดทรงโรงเรียนทุ่งแหลม (หมู่บ้านลาววน)

วันที่ 29 ก.ค. 2514 สมเด็จพระเจ้าเสด็จเยี่ยมราษฎรกะเหรี่ยง บ้านคา

วันที่ 23 พ.ค. 2518 ทั้งสองพระองค์เสด็จเยี่ยมราษฎร บ้านคากิ่ง.อ.สวนผึ้ง ทอดพระเนตรฝายน้ำ
ล้นบ้านโป่งกระทิงล่าง กำนัน ระเอิน กำนัน สวง บุญเลิศ และนายป๋อง แยมพรม ทูลเกล้าถวายฎีกา
เพื่อขอพระราชทานที่ดิน 10,000 ไร่ เพื่อให้ชาวกะเหรี่ยงได้ อาศัยทำกิน

วันที่ 19 มิถุนายน 2518 สมเด็จพระเจ้าเสด็จเยี่ยมราษฎรกะเหรี่ยงบ้านบ่อหวี ทรงเปิดโรงเรียนต.ช.ด บ้าน
บ่อหวี

วันที่ 23 พฤษภาคม 2521ทั้งสองพระองค์เสด็จเยี่ยมชุดคุ้มครองที่หมู่บ้านกะเหรี่ยง โป่งกระทิงล่าง
เป็นปีที่มีการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์

บทบาทของผู้นำท้องถิ่นชาวกะเหรี่ยง

ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทต่อการคลี่คลายสถานการณ์ หรืออาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งก็ได้ ถ้าผู้นำไม่
เข้าใจบทบาทของตนเอง เพราะผู้นำเป็นคนกลางระหว่างรัฐและประชาชน การสร้างพื้นที่ทางสังคม
และการจัดความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ที่เอื้อประโยชน์ต่อส่วนรวมย่อมสร้างความสงบสุขต่อชุมชน ใน
สถานการณ์ที่พื้นที่ใกล้เคียงมีความขัดแย้งและประชาชนสับสนเพราะถูกยื้อแย่ง ผู้นำชุมชนในขณะ
นั้นคือ นาย ระเอิน บุญเลิศ เคยรับราชการครู เป็นที่นับถือของคนในพื้นที่ มีเชื้อสายทางพ่อเป็น

สมเด็จพระเจ้าเสด็จสวนผึ้งครั้งแรก
เปิดโรงเรียน ต.ช.ด. อ้อบำเพ็ญปี 2509
กะเหรี่ยงสวนผึ้งเข้าเฝ้า

*อ้อบำเพ็ญ มาจากชื่อตระกูล อ้อจ้อเหลียง ที่เป็นผู้บริจาคเงินสร้างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

กะเหรี่ยงจกอว์มีสายตระกูลมาจากต้นน้ำภาชี มีสายสัมพันธ์ทางเครือญาติครอบคลุมโยงโยไปถึงชาวกะเหรี่ยงต้นน้ำเพชรบุรี แม่น้ำปรางค์ ทุกๆปีในหน้าแล้งเครือญาติที่เป็นกะเหรี่ยงจกอว์ จากพื้นที่ต้นน้ำ สามสาย จะมาเยี่ยมกันตามน้ำที่สวนผึ้ง ด้วยความสัมพันธ์ในระบบเครือญาติทำให้ผู้นำชุมชนได้รับข่าวสารในพื้นที่ ปัญหาต่างๆจึงลดระดับความรุนแรง และสามารถควบคุมมวลชนของตนเองได้ กำนัน ระเอน มีความสัมพันธ์กับ กำนัน พุด โกงกาง ผู้นำกะเหรี่ยงโพลั่ว ตำบล สองพี่น้อง อำเภอกำแพง จังหวัดเพชรบุรี ที่เป็นมิตรร่วมน้ำสาบานกับ “ลุงคำตัน” พ.ท.โพยม จุลานนท์ ผู้นำกะเหรี่ยงทั้งสองได้มีการติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง กำนัน ระเอน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเข้าถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกระดับนับแต่ นายประกิจ พิณเจริญ นายอำเภอจอมบึง นายจันทร์ สมบูรณ์กุล นาย ยุทธ หนูนภักดี ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี และพลโท สำราญ แพทยสกุล แม่ทัพภาคที่ 1 ด้วยการที่เคยเป็นข้าราชการจึงเข้าใจระบบราชการ และวัฒนธรรมของข้าราชการ จึงได้รับความเชื่อถือและไว้วาง

กำนัน ระเอน บุญเลิศ

ใจจากทางการ พวกข้าราชการและตำรวจในพื้นที่ไม่กล้าเข้มงวดกับชาวบ้านในตำบลสวนผึ้ง ต่างจากพื้นที่ในตำบลยางหัก อำเภอกำแพง จังหวัดเพชรบุรี ผู้นำชุมชนยังมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพันเอก จอน ผู้นำกะเหรี่ยงอิสระในพม่า ความสัมพันธ์ที่แนบแน่นเกิดขึ้นเมื่อครั้งที่กำนัน ระเอน ได้หลบภัยไปอยู่กับชาวกะเหรี่ยงลุ่มน้ำตะนาวศรีเมื่อครั้งที่ตนเองนำพาพันเอกพระยาสุรพันธ์เสนีย์ เทศาภิบาลมณฑลราชบุรี ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นกบฏหลบหนีไปทวาย ด้วยความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกะเหรี่ยงทั้งสองทำให้ฝ่ายไทยคลายความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตะวันตก ด้วยบุคลิกอันมาจากลักษณะนิสัยดั้งเดิมภายใต้วัฒนธรรมกะเหรี่ยง รวมทั้งความรู้ประสบการณ์ที่ตนเองมีความสัมพันธ์กับ คนชวร้าย จากภายนอก ในการสร้างพื้นที่และจัดความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้นำท้องถิ่น จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้ความสถานการณ์ในพื้นที่ลดระดับความรุนแรง

ภารกิจของตำรวจตระเวนชายแดน

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นกิจกรรมนำร่องที่สามารถเข้าถึงชุมชนกะเหรี่ยง ตำรวจชายแดนยังได้ผู้ปกครองนักเรียนเป็นแหล่งและสายข่าว งานจิตวิทยามวลชนโดยเฉพาะงานลูกเสือชาวบ้านโดยความร่วมมือกับครูการศึกษาที่อยู่ในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น บรรดาพ่อค่านักธุรกิจ กลุ่มสมาคมชาวไร่อ้อย เจ้าของกิจการเหมืองแร่ดิบที่สนับสนุนการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ทำให้คนในท้องถิ่นมีใจจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์และแผ่นดิน

อำนาจของรัฐเข้มแข็ง

ในพื้นที่มีฐานตำรวจตระเวนชายแดนตั้งอยู่ประจำ และมีหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ประกอบด้วยทหารจาก กองทัพบก และหน่วยราชการกระทรวงอื่นๆ เข้ามาปฏิบัติงาน การเมือง เศรษฐกิจ สังคม

จนเกิดผล

กองกำลังกะเหรี่ยงอิสระเป็นรัฐกันชน

กองกำลังกะเหรี่ยงในพื้นที่ชายแดนไทยพม่าที่มีนโยบายประชาธิปไตย ได้ให้ความร่วมมือกับฝ่ายไทยในป้องกันชายแดน เพื่อไม่ให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ใช้พื้นที่กะเหรี่ยงในเขตพม่าเป็นที่พักพิง และคอยส่งข่าวความเคลื่อนไหวของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ในเขตพม่า

พรรคคอมมิวนิสต์กำหนดให้พื้นที่ตำบลสวนผึ้งเป็นเส้นทางจรยุทธ์ พรรคคอมมิวนิสต์กำหนดให้พื้นที่ตำบลสวนผึ้งเป็นเส้นทางผ่าน เพื่อจะเดินป่าออกไปยังจังหวัดกาญจนบุรี ด้วยเหตุที่เขตพื้นที่ของพรรคคอมมิวนิสต์ภาคตะวันตก อยู่ใกล้กรุงเทพฯ อยู่แค่ปลายจมูกของฝ่ายอำนาจรัฐ ทำให้งานเคลื่อนไหวและการต่อสู้ต้องใช้ความระมัดระวัง มีความจำกัดในการเปิดแนวรบด้วยอาวุธ มีความยากลำบากในการติดต่อประสานงานกับทางพรรคเพื่อขอการสนับสนุน ด้าน กำลัง และยุทธปัจจัย เมื่อเปรียบเทียบกับเขตงานของพรรคคอมฯในพื้นที่ภาคเหนือและอีสาน ที่มีพื้นที่เปิดกว้างและอยู่ใกล้ชายแดนประเทศลาวที่ ความช่วยเหลือจากพรรคที่พรรคน้องและคอมมิวนิสต์จีนเข้ามาได้โดยง่าย

การปรับตัวและการดิ้นรนของกะเหรี่ยงสวนผึ้งในยุคไทยตะวันตริ¹⁹⁰

เมื่อหน่วยพัฒนาการเคลื่อนสร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กข้ามน้ำแม่ภาชีสำเร็จในฤดูแล้ง ปี พ.ศ. 2512* ยานพาหนะต่างๆ สามารถเดินทางเข้าออกสวนผึ้งได้ตลอดทั้งปี สิ่งบันเทิงต่างๆจากนอกชุมชนเช่น ภาพยนตร์ได้เข้ามาแทนที่ หนังสือ วังดนตรีลูกทุ่ง เข้ามาแทนที่ หมอตำแย งานปีใหม่วัดบ้านบ่อ นอกจากมี ภาพยนตร์ มวย ดนตรีลูกทุ่ง คณะ ส.เมืองสมุทร และวงดนตรีของ ขุนพลเพลงแคน คณะสมัย อ่อนวงศ์ ขวัญใจคนลาวยวนและกะเหรี่ยง ยังมีโรงสาวงามจาก บ้านเจ็ดเสมียน โขธาราม บ้านวังมะเดื่อ จอมบึง มาสร้างสีสันในงาน นาย เงิน จำปาลอด คนลาวยวนในหมู่บ้านได้ล้อมรั้ววัดแต่ละด้วยไม้รวก เพื่อทำเป็นโรงภาพยนตร์กลางแจ้งบริการผู้ฉายภาพยนตร์ที่มาจากภาพยนตร์คลื่นละ 4 - 5 เรื่องฉายจนได้รุ่ง บรรดาหนุ่มกะเหรี่ยงพาสาวนุ่งผ้าซิ่นนั่งซ้อนจักรยานปั่นมาจากบ้าน พวกผู้ใหญ่อุ้มลูกงูมือหลานถือไฟฉายส่องทางเดินมาชมภาพยนตร์ตั้งแต่เพลาค่ำ นั่งชมภาพยนตร์ตลอดทั้งคืน รอจนถึงเวลาฟ้าสางจึงม้วนเสื่อเดินแบกกลับบ้าน ยามสายก็ชวนกันไปไร่เปิดวิทยุหมุนคลื่นหารายการเพลงลูกทุ่งที่ตนเองชื่นชอบ ยามบ่ายเก็บละหุ่งแบกกลับมาตากแห้งที่บ้าน เพื่อแกะเมล็ดไปขาย เก็บเงินเอาไว้เป็นค่าตัวชมภาพยนตร์ในครั้งต่อไป

กะเหรี่ยงโผล่สวนผึ้งเริ่มเรียนรู้และซึมซับ สิ่งที่เขาเข้ามาในชุมชน เริ่มปรับตัวยอมรับสิ่งที่มาจากภายนอก นาย ปู่ บุญกร กะเหรี่ยงบ้านบ่อ นาย ปั้น แยมพรหม คนลาวยวนมีภรรยาเป็นคนกะเหรี่ยงร่วมกับคนหนุ่มสาวรวมกันจัดตั้งวงดนตรีลูกทุ่งกะเหรี่ยงขึ้นมา มีผู้ใหญ่สูงอายุบางคนคอยให้กำลังใจและสนับสนุน ช่วยออกเงินเพื่อซื้อเครื่องดนตรีเป็นเงินจำนวน 4,000 บาทให้แก่คนหนุ่มสาว เครื่อง

¹⁹⁰ เวที พูดคุย บ้านนายปู่ บุญกร บ้านบ่อ ต.สวนผึ้ง 2 ธันวาคม 2545

* ผู้วิจัย (วุฒิ บุญเลิศ) ขณะเมื่ออายุ 14 ปี ก็ยังได้มีโอกาสรับจ้างทำงานสร้างสะพานแห่งนี้

ดนตรีมี กลอง ฉาบ ฉิ่ง แคน เสริมด้วย กลองชุด นักร้องและหางเครื่องสวมชุดกะเหรี่ยงประจำถิ่น เพลงแคนกะเหรี่ยงที่มีเนื้อร้องลูกผสมไทยวน-กะเหรี่ยง ถูกนำเสนอบนเวทีตามงานในหมู่บ้านคนลาว วนในเขต ราชบุรี เพชรบุรี ครั้งหนึ่งวงดนตรีกะเหรี่ยงสวนผึ้งได้ออกจากบ้านป่ามุงหน้าไปแสดงถึง เมืองมินบุรี ชายขอบเมืองหลวง ในงานศพ ของนาย เต็ม ดิษายิมย์ ผู้สร้างตำนานเหมืองแร่เขา กระโจม เป็นความตื่นเต้นและความภาคภูมิใจของนักร้องนักดนตรีกะเหรี่ยงที่มีโอกาสนำเสนอผลงาน เพลงของคนชายขอบ ต่อสายตาคนเมืองกรุง

มีบทเพลงที่ผู้แต่งเพลงกะเหรี่ยงแต่งขึ้นมา ในเนื้อเพลงได้สะท้อนให้เห็นการปรับตัวตนและ ลักษณะนิสัยของคนกะเหรี่ยงที่เป็นคนถ่อมตัวและเจียมตน จากการใช้ศัพท์เรียกตนเองว่า “กระผม” แทนที่จะเลือกใช้ศัพท์คำว่า “ผม” เพื่อต้องการให้สังคมภายนอกได้รู้จักและยอมรับว่าคนกะเหรี่ยงก็คือ คนไทย แต่เป็นไทยตะนาวศรีจึงใช้ชื่อเพลงว่า หนุ่มตะนาวศรี แทนที่จะใช้ชื่อเพลงว่า หนุ่มกะเหรี่ยง สวนผึ้ง

เนื้อเพลง หนุ่มตะนาวศรี

กระผม นี่เป็นหนุ่มตะนาวศรี อยู่ไกลเต็มที อยู่ไกลสุดซึ่ง
บ้านของกระผมอยู่ที่ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอบึง จังหวัดราชบุรี
กระผม นี่เป็นกะเหรี่ยงโดยตรง อยู่ไกลสังคมน้องคงไม่รู้จัก
คนอย่างผมนี้เป็นชายผู้อำภพ พูดถึงเรื่องความรักกระผมนั้นยังไม่มี
เหยื่อเอ๋ยหน่อ แปลว่า ฉันรักเธอ บ้าสะหน่อ แปลว่า อยากจะได้เธอ
คำกะเหรี่ยงสองคำอย่าได้เพ้อ ตอบซิเพื่อนเกลอชอบคำไหนที่ดี
กระผมนี้เป็นหนุ่ม ตะนาวศรี อยากฝากไมตรีกับสาวสักคน
บ้านของกระผมถึงจะไกลสังคม แต่ว่าใจของผมยังไผ่ฝืนถึงสาว...ราชบุรี¹⁹¹

เมื่อกลุ่มคนหนุ่มสาวและผู้อาวุโสตั้งวงดนตรีได้สำเร็จ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ได้นำวงดนตรี ไปออกกรายการพิเศษที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 ในรายการหารายได้ให้แก่มูลนิธิ สายใจไทย วงดนตรีลูกทุ่งกะเหรี่ยงมีลมหายใจได้เพียง 4 ปีก็ต้องยุบวง เพราะนักร้องนักดนตรีที่มีครอบครัวเริ่มมีปัญหา ภรรยาของนักร้องนักดนตรีเกิดความหึงหวงสามี ไม่ไว้ใจสามีที่ออกไปแสดงดนตรีไกลหูห่างตา

กลุ่มนักร้องนักดนตรีลูกทุ่งกะเหรี่ยงจึงเปรียบเหมือนตัวแทนของคนกะเหรี่ยงสวนผึ้งรุ่นใหม่ ที่เลือกใช้พื้นที่และเวทีวัฒนธรรม ใช้ดนตรีเป็นสื่อให้สังคมภายนอกได้เห็นความ “มีอยู่ และ เป็นอยู่” ของกะเหรี่ยงสวนผึ้งที่ถูกเรียกว่า “ชาวไทยตะนาวศรี”

กะเหรี่ยงสวนผึ้งถวายฎีกาขอที่ทำกิน

ขณะที่หนุ่มสาวกะเหรี่ยงอยู่ในบรรยากาศของความบันเทิง และอยู่ในห้วงอารมณ์สนุก

¹⁹¹ นาย ปู่ บุญกร บ้านบ่อ ม.1 ต.สวนผึ้ง 18 กันยายน 2544

สนาน ในอีกด้านหนึ่งของกลุ่มผู้อาวุโสและผู้นำที่มองกาลไกลได้ทบทวนอดีต ครุ่นคิดถึงสถานการณ์ในปัจจุบัน มีความวิตกกังวลกับอนาคตของคนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง ความวิตกกังวลของบรรดาผู้เฒ่าผู้แก่และผู้นำบางคนได้ตกผลึก เมื่อมีพระสงฆ์เข้ามาร่วมวิเคราะห์ถึงสภาพที่เป็นจริงที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมกะเหรี่ยง ผู้นำกะเหรี่ยงสวนผึ้งและพระครูวิโรจน์ธรรมมาจารย์ มีความเป็นห่วงวิตกกังวลถึงอนาคตของชาวกะเหรี่ยงที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา ต่อไปภายหน้าคนกะเหรี่ยงจะไม่มีที่ดินทำกิน จากการไหลทะลักเข้ามาของคนนอกพื้นที่ที่เพิ่มขึ้นจำนวนมาก จึงได้เตรียมการถวายฎีกาต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปี พ.ศ.2517 วันที่ 23 พฤษภาคม 2518 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในพื้นที่กิ่ง อำเภอสวนผึ้ง ผู้แทนกะเหรี่ยงสวนผึ้งได้ถวายฎีกากราบขอพระราชทานที่ดินจำนวน 10,000 ไร่ เป็นพื้นที่ว่างเปล่าบริเวณห้วย ชาดึง ห้วยโป่งลึก เพื่อขอจัดสรรที่ดินให้ชาวกะเหรี่ยงได้อาศัยทำกิน แบบเดียวกับโครงการหุบกระพง สำนักพระราชเลขาธิการได้เสนอเรื่องให้จังหวัดราชบุรีพิจารณาดำเนินการ วันที่ 10 มิถุนายน 2518 นาย จาด อรุณชนะนันท์ รองปลัด กระทรวงมหาดไทย พร้อมด้วยผู้แทน กระทรวง ทบวง กรม ได้มาประชุมที่จังหวัดราชบุรี เพื่อพิจารณาดำเนินการ ที่ประชุมได้พิจารณาพื้นที่ที่ชาวกะเหรี่ยงขอพระราชทาน เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นบริเวณป่าต้นน้ำ ไม่สมควรนำมาจัดสรร จึงได้นำที่ดินที่หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่สงวนไว้ 2 ช้างทาง ถนน สาย จอมบึง – บ้านโป่งกระทิง ขนาดกว้าง 2 ก.ม. ยาว 3 กิโลเมตร เนื้อที่รวม 12 ตารางกิโลเมตร เนื้อที่ 7,500 ไร่ มาจัดสรรให้ราษฎรได้ทำกิน จำนวน 220 ครอบครัว มีราษฎรที่เข้าทำประโยชน์ที่เป็นคนไทย 109 ครอบครัว¹⁹²

การที่ราชการได้ดำเนินการโครงการหมู่บ้านสหกรณ์โป่งกระทิง เพื่อช่วยเหลือประชาชนกลับเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่คนภายนอกที่เข้ามาเป็นสมาชิกโครงการ ส่วนชาวกะเหรี่ยงถึงแม้จะได้รับการจัดสรรที่ดิน แต่การที่ต้องไปอยู่ร่วมกันกับคนภายนอก ที่เข้ามาอยู่ใหม่โดยอยู่กระจัดกระจายตามที่ดินที่ได้รับจากการจับฉลาก จึงไม่มีชาวกะเหรี่ยงเข้าไปอยู่ในหมู่บ้านโครงการโป่งกระทิงที่ทางการจัดให้

การศึกษาของกะเหรี่ยงสวนผึ้ง ในยุคไทยตะนาวศรี

ในปี พ.ศ. 2513 หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ได้สร้างอาคารเรียนหลังใหม่และได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนจากโรงเรียนบ้านบ่อ กิตติราษฎร์บำรุง มาเป็นชื่อโรงเรียนบ้านบ่อ ก.ร.ป.กลางอุปถัมภ์ ได้ขยายชั้นเรียนจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 รุ่นแรกได้ออกไปศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาที่อำเภोजอมบึง ซึ่งมีระยะทางห่างจากสวนผึ้ง เป็นระยะทางไป-กลับ วันละ 60 กิโลเมตร โดยสามารถประหยัดค่ารถที่รับส่งผู้โดยสารจากกิ่งอำเภอสวนผึ้งไปยังตัวเมืองราชบุรี ฝั่งวันละ 1 เทียว นักเรียนต้องเร่งรีบในการเดินทางไปโรงเรียนแต่เช้า ต้องเลิกเรียนก่อนเวลาเพราะต้องรีบขึ้นรถโดยสารให้ทัน

¹⁹² • โครงการหมู่บ้านตัวอย่างโป่งกระทิง หนังสือ ที่ระลึก เปิดป้ายที่ว่าการอำเภอ กิ่งอำเภอ สวนผึ้ง จังหวัด ราชบุรี 9 สิงหาคม 2523

กลับบ้าน ถ้าไม่ทันเวลารถโดยสารนักเรียนต้องโบกรถผู้อื่นอาศัยกลับบ้าน บางครั้งต้องเดินทางด้วยเท้าจากบ้านซำป่าห้วยมายังบ้านบ่อเป็นระยะทาง 10 กิโลเมตรก็เคยมี¹⁹³ นักเรียนชายบางคนไปอาศัยอยู่ที่วัดจอมบึง ในปี พ.ศ.2519 กรมสามัญศึกษาได้ตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยอาศัยอาคารเรือนไม้หลังเดิมของโรงเรียนวัดบ้านบ่อ ต่อมาได้สร้างอาคารเรียนในสถานที่แห่งใหม่ซึ่งเคยเป็นป่าช้าของชาวกะเหรี่ยง ตั้งชื่อว่า “โรงเรียนตะนาวศรีรัฐประชาสรรค์” ภายหลังเปลี่ยนเป็น “โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา” โดยมี นาย อุดร นิยมสุจริต ผู้บริหารโรงเรียน ระหว่างปี พ.ศ.2519 - 2523 มีนาย สมจิตร กิ่งลึงค์ นักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยง เป็นประธานนักเรียนคนแรก เมื่อโรงเรียนในท้องถิ่นเปิดเรียนถึงชั้นมัธยม กะเหรี่ยงสวนผึ้งเริ่มเห็นความสำคัญของการศึกษา เด็กนักเรียนกะเหรี่ยงมีโอกาสได้เรียนต่อมากขึ้น คนกะเหรี่ยงได้หันกลับมาปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ตามที่เจ้าหน้าที่การเกษตรและกลุ่มสหกรณ์การเกษตรส่งเสริม ต้องหาและเก็บเงินมากขึ้นเพื่อการศึกษาของบุตรหลาน เด็กๆเริ่มหันหลังให้กับไร่ นา แต่ใช้เวลาในโรงเรียนมากขึ้น ครอบครัวเริ่มขาดแคลนแรงงานในไร่ ปี พ.ศ.2546 โรงเรียนสวนผึ้งวิทยาทำการสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 1,199 คน 32 ห้องเรียน ครู 39 คน¹⁹⁴

กะเหรี่ยงสวนผึ้งกลับมาเป็นคริสเตียน

องค์กรคริสเตียนโปรเตสแตนต์คณะอเมริกันแบپติสท์ที่ทำงานกับชาวกะเหรี่ยงในภาคตะวันตกได้เริ่มงานในปี พ.ศ. 2503 (1960) โดยเปิดสถานีมิชชันเรียกว่า คริสเตียนมิชชันแม่น้ำแควน้อย (คม.คณ.) ที่อำเภอ สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีพันธกิจด้านการเผยแผ่คริสต์ศาสนา ด้านการศึกษา งานหอพักนักเรียนบ้านไกล การรักษาพยาบาลโดยตั้งโรงพยาบาลรักษาผู้เจ็บป่วยที่อำเภอสังขละบุรี หลังปี พ.ศ.2511 มิชชันนารีได้ชวนกลับมาที่สวนผึ้งอีกครั้ง เป็นมิชชันนารีชาวอเมริกัน ชื่ออาจารย์ เอ็มมิลี บาร์ลัดสังกัดคณะอเมริกันแบปติส เคยเป็นมิชชันนารีที่ทำงานกับคนกะเหรี่ยงที่เมืองพะลิม ประเทศพม่า เมื่อรัฐบาลพม่าไม่อนุญาต อาจารย์ เอ็มมิลี บาร์ลัด มิชชันนารี คณะอเมริกันแบปติสท์ให้มิชชันนารีในพม่าอาจารย์เอ็มมิลีบาร์ลัด ได้เข้ามาเป็นมิชชันนารีทำงานกับคนกะเหรี่ยงในประเทศไทย ที่สถานีมิชชันแม่น้ำแควน้อยอำเภอสังขละบุรีจังหวัดกาญจนบุรี มิชชันนารีท่านนี้ พูด อ่าน เขียนหนังสือกะเหรี่ยงจอร์ได้ดี อาจารย์เอ็มมิลีบาร์ลัดมีเพื่อนร่วมพันธกิจเป็นคริสเตียนกะเหรี่ยงจากสังขละบุรี งานเผยแผ่คริสต์ศาสนาในสวนผึ้งเริ่มเกิดผล เมื่อคนในครัวครอบครัวยุ่งนำท้องถื่นกลับมา

มิชชันนารี ชาวอเมริกัน เอ็มมิลี บาร์ลัด

¹⁹³ * ทองห่อ อำนวยศิลป์ สมาชิก อ.บ.ต.สวนผึ้ง 22 มิถุนายน 2545

¹⁹⁴ สารสนเทศ โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี ปีการศึกษา 2544

เป็นคริสเตียน และมีคริสเตียนกะเหรี่ยงจอร์ที่อพยพมาจากพม่า มาอยู่ที่บ้านห้วยน้ำหนักจนเกิดคริสตจักรสวนผึ้ง และคริสตจักร ห้วยน้ำหนัก

ระหว่างปี พ.ศ. 2530 – 2533 ศาสนาจารย์ เบนเน็ต ดิกเคอร์สันชาวอเมริกัน ได้มาเช่าบ้านอยู่ในหมู่บ้านบ้านบ่อ เพื่อทำหน้าที่ดูแล อบรม ฟูมฟักคริสเตียนกะเหรี่ยงที่สวนผึ้ง

พันธกิจของกลุ่มคริสเตียนกะเหรี่ยง ได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างคริสเตียนกะเหรี่ยงในท้องถิ่นและนอกพื้นที่ เกิดเครือข่ายระดับภาคตะวันตกนับแต่อำเภอสังขละบุรี อำเภอทองผาภูมิ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ถึงสวนผึ้ง ข้ามพ้นอำเภอหนองหญ้าปล้อง ลงไปยังหมู่บ้านกะเหรี่ยงจอร์ที่บ้านป่าเต็ง ถึงอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ไปสิ้นสุดที่บ้านป่าละอู อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เครือข่ายคริสเตียนกะเหรี่ยงยังเชื่อมโยงไปยังองค์กรและชุมชนคริสเตียนกะเหรี่ยงในเขตมะริด ทวาย และในภาคเหนือของประเทศไทย

พระครู วิโรจน์ธรรมมาจารย์ มีความวิตกกังวลที่ กำนัน ระเอนมาเป็นคริสเตียนเกรงว่าจะทำให้กะเหรี่ยงสวนผึ้งหันกลับมาเป็นคริสเตียนเพิ่มขึ้น ท่านได้เขียนจดหมายถึง กำนันระเอน ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

.....ไม่เห็นด้วยกับกำนันที่พาเอาชาวกะเหรี่ยงไปเข้าคริสต์ ชาวพุทธต้องแก้ด้วยให้รักศาสนาพุทธการแก้ด้วยไปเข้ารีตทางพุทธเรียกว่า”อัญญัสสุทเทศ” ถ้าเป็นพระเณรพระพุทธรเจ้าแสดงไว้ว่าเป็นปาราชิกในทางพุทธศาสนา ลัทธิห้ามเข้าสวรรค์ มัคคาวรรคห้ามอริยมรรค อริยสัพพพาน ๙ พญุตญาณที่เกิดญาณในสมาธิว่าห้ามสวรรค์ห้ามนิพพาน เป็นบาปที่สุด ข้อนี้อย่าไปเพ่งบุคคล ให้เพ่งธรรมวินพุทธศาสนา เรื่องคนแล้วมีดีมีชั่วเสมอ ธรรมวินัยพุทธธรรมดีมีค่าสมควรแก่การปฏิบัติเสมอ....¹⁹⁶

การมาเป็นคริสเตียนของผู้นำชุมชนไม่มีผลต่อการที่จะนำกะเหรี่ยงสวนผึ้งมาเป็นคริสเตียน ซึ่งวิเคราะห์ได้จากผู้ที่มาเป็น คริสเตียนนั้นมาจากบุคคลในครอบครัวของกำนัน ระเอน บุญเลิศ ไม่มีญาติพี่น้อง ลูกบ้าน หรือ ผู้นำ กะเหรี่ยง ที่เคยเป็นลูกศิษย์ หันกลับมาเป็นคริสเตียน จึงเป็นบทพิสูจน์ได้ว่าไม่เป็นการง่ายนักที่กะเหรี่ยงโผล่ที่มีพื้นฐานความเชื่อศรัทธาในพระพุทธศาสนาจะกลับใจมาเป็นคริสเตียน

นับจากปี 2513 – 2522 มีผู้รับเชื่อเป็นคริสเตียน รวมทั้งคริสเตียนกะเหรี่ยงที่กระจายอยู่ในพื้นที่ทั้งหมด 55 คน เป็นผู้มิชชันนารีชาวไทย 23 คน บัณฑิตผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า 20 คน วันที่ 25 พฤษภาคม 2522 ได้ก่อตั้งคริสตจักรขึ้นที่หมู่บ้านบ้านบ่อ ศาสนาจารย์ ทอง คำ พันธุพงศ์ แห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เป็นผู้ประกอบพิธีสถาปนาคริสตจักรสวนผึ้งเวลานั้นยังไม่มีอาคารโบสถ์ กลุ่มคริสตชนจึงพลัดเปลี่ยนไปประกอบศาสนพิธีตามบ้าน ถึงแม้ว่าคริสตชนชาวกะเหรี่ยงจะเป็นชนกลุ่มน้อยในชุมชนสวนผึ้ง แต่ก็ไม่ได้เป็นกลุ่มคนที่ถูกโดดเดี่ยวมีกลุ่มคริสตชนที่เป็นคนไทยจากคริสตจักรในตัวเมือง ราชบุรี เพชรบุรี ได้เข้ามาเยี่ยมเยียนและหนุนใจจิตใจอย่างต่อเนื่อง

¹⁹⁶ จากสำเนาต้นฉบับ จดหมาย จากพระครู วิโรจน์ธรรมมาจารย์ ถึง กำนัน ระเอน บุญเลิศ

คริสตจักรกะเหรี่ยงในชุมชนสวนผึ้งแห่งที่สองคือคริสตจักร บ้านห้วยน้ำหนัก คริสตสมาชิกรับบัพติศมา มีภูมิลำเนาจาก ทวาย มะริด ในพม่า เข้ามาอยู่กับญาติพี่น้องและมาเป็นแรงงานในเหมืองแร่ ครุศาสนา เจริญ พะจี ได้ประกาศเผยแผ่ที่บ้านห้วยน้ำหนัก ในปีค.ศ. 1977 นาย สว่าง จอริ กะเหรี่ยงจอร์จากพม่า มาเป็นครุศาสนาช่วยเหลือครุศาสนา เจริญ พะจี โดยการสนับสนุนของคริสเตียนมิชชันแม่น้ำแควน้อย อำเภอสังขละบุรี เมื่อคริสตสมาชิกรับบัพติศมาจำนวนมากขึ้นได้ตั้งเป็นคริสตจักรในปี พ.ศ.2530 โดย ศาสนาจารย์ บุญรัตน์ บัวเย็น เลขธิการสภาคริสตจักรในประเทศไทยเป็นผู้ประกอบพิธีมีจำนวนคริสตสมาชิกรวม 45 คน¹⁹⁷

พันธกิจของคริสตจักรกะเหรี่ยง

คริสเตียนมิชชันแม่น้ำแควน้อย(กม.คน.) ผู้สนับสนุนงานในคริสตจักร เปรียบเสมือนพี่เลี้ยงของคริสตจักรท้องถิ่น ได้สละองค์กรเข้าไปสังกัดสภาคริสตจักรในประเทศไทย คริสตจักรกะเหรี่ยงสวนผึ้งและคริสตจักร ห้วยน้ำหนักที่อยู่ภายใต้คริสตจักรภาคที่ 16 จึงอยู่ภายใต้สภาคริสตจักรในประเทศไทย

คริสตจักรสวนผึ้ง สังกัด คริสตจักรภาคที่ 16 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ก่อตั้งปี 2522 เริ่มจากสมาชิก 55 คน มีบัพติศมา 20 คน ไม่มีบัพติศมา 10 คน สมาชิกคริสตจักร ในปี 2528 มี 30 คน¹⁹⁸ จำนวนยอดสมาชิกคริสตจักรสวนผึ้ง ปี 2544 สมาชิกสมบูรณ์ คือสมาชิกที่รับบัพติศมามีรายชื่ออยู่ในทะเบียนสมาชิก 108 คน สมาชิกสำรองคือบรรดาบุตร หลานของสมาชิกสมบูรณ์ที่ยังไม่ได้รับบัพติศมา ยังไม่ได้ผ่านพิธีบัพติศมาประกาศตนเป็นคริสเตียน 41 คน สมาชิกสมทบคือคริสเตียนจากคริสตจักรอื่นๆที่ไม่ได้ลงทะเบียนเป็นสมาชิกของคริสตจักร แต่มาร่วมกิจกรรมในคริสตจักร 71 คน หมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่การประกาศเผยแผ่ของคริสตจักรสวนผึ้ง เป็นหมู่บ้านกะเหรี่ยง 5 หมู่บ้านบ้านห้วยผาก บ้าน เขาลูกช้าง บ้าน ท่ามะขาม บ้านท่าเคย บ้าน ตะโกกลาง บ้าน นาขุนแสน

การบริหารงบประมาณของคริสตจักรสวนผึ้ง งบประมาณของคริสตจักรมุ่งเน้นด้านประกาศและเผยแผ่คริสตศาสนาสนับสนุนงานของคริสตจักรภาค16 เป็นค่าใช้จ่ายในการประชุมประจำปี ที่คริสตจักรภาค16จัดขึ้นในทุกๆปี และเพื่อสนับสนุนงบประมาณการดำเนินงานภายในกลุ่มเครือข่ายคริสตจักรในพื้นที่ จังหวัด กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ผู้นำคริสตจักรสวนผึ้งคือ ศิษยาภิบาล นางชิง คาวัย มีสามีเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานป้องกันโรคมาเลเรียนของรัฐมีรายได้พอสมควรกับการยังชีพคริสตสมาชิกรับบัพติศมาจำนวนน้อยคริสตจักรจึงตั้งงบประมาณในการเลี้ยงดูศิษยาภิบาลปี

¹⁹⁷ รายงานการประชุมธรรมกิจคริสตจักรภาคที่ 16 ครั้งที่ 25/02 คริสตจักร ห้วยน้ำหนัก วันที่ 15-17 เมษายน 2002

¹⁹⁸ รายงานการประชุมธรรมกิจคริสตจักรภาคที่ 16 ครั้งที่ 25/02 คริสตจักร ห้วยน้ำหนัก วันที่ 15-17 เมษายน 2002

ละ 3,000 บาท

คริสตจักรห้วยน้ำหนัก

สังกัดคริสตจักรภาคที่ 16 สภาคริสตจักรในประเทศไทย ก่อตั้งปี 2530 จากสมาชิก 45 คน สมาชิกในปี 2528 มี 27 คน จักร ปี 2544 มี 183 คน ผู้นำคริสตจักร คือ นาย สว่าง จอริ คณะกรรมการคริสตจักร พื้นที่ประกาศเผยแผ่ ของคริสตจักร ห้วยน้ำหนักมีบ้าน หนองตาดั้ง บ้าน ห้วยกระวาน บ้านโป่งแห้ง บ้าน ห้วยผาก

ยังมีคริสตจักรกะเหรี่ยง ที่อยู่ในสังกัดองค์กรสหกิจคริสเตียนแห่งประเทศไทยอีก 2 คริสตจักร คือคริสตจักร นาวา บ้านห้วยแห้ง คริสตจักร ตะโกกลาง มีจุดประกาศเผยแผ่ที่ บ้านผาปก ศาสนาจารย์ เจริญ พะจี เป็นผู้นำ

กิจกรรมของคริสตจักรกะเหรี่ยง

ทุกวันอาทิตย์เวลาประมาณ 10.00 น คริสตชนมาร่วมกันประกอบศาสนกิจในโบสถ์ ร้องเพลงสรรเสริญพระเป็นเจ้า อ่านพระคัมภีร์ อธิษฐาน เด็กๆเยาวชนออกมาท่องข้อพระคัมภีร์ กลุ่มสตรีคริสเตียน ร้องเพลงพิเศษนมัสการพระเจ้า เพลงที่ใช้เป็นเพลงกะเหรี่ยง ศิษยาภิบาลหรือคณะผู้ปกครองในคริสตจักรเป็นผู้เทศนาให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตคริสเตียน ศาสนาจารย์เป็นผู้ประกอบพิธีมหาสนิท ถวายทรัพย์ตามจิตศรัทธาบริจาคเงินมาใช้เพื่อสงเคราะห์ผู้ทุกข์ยาก ใช้ในการประกาศและเผยแผ่เป็นเงินค่าตอบแทนผู้นำคริสตจักร นอกจากถวายทรัพย์ในวันอาทิตย์แล้ว คริสตชนกะเหรี่ยงถูกสอนให้ถวายทรัพย์ ที่เรียกว่า ถวาย 10 ลด คือถวายทรัพย์ 10 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ส่วนบุคคล ถวายคืนให้แก่พระเจ้าที่ได้วยพรให้คริสตชนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงมีงานทำ ในวันอาทิตย์คริสเตียนกะเหรี่ยงจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้ากะเหรี่ยง ใช้ภาษากะเหรี่ยงในการสื่อสารในโบสถ์ กลางสัปดาห์กลุ่มคริสตชนจะไปศึกษาพระคัมภีร์และอธิษฐานหนุนใจให้แก่กันและกันตามบ้าน เยี่ยมเยียนผู้ป่วยที่อยู่ตามบ้านหรือที่รักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล ระหว่างวันที่ 20 – 31 ธันวาคม ของทุกปี มีกิจกรรมวันคริสมาสต์ การฉลองวันประสูติของพระเยซูคริสต์ คริสตจักรเชิญผู้นำชุมชนและคริสตชนจากที่ต่างมาร่วมงาน จัดงานฉลองวันอีสเตอร์เป็นวันระลึกถึงวันคืนพระชนม์ของพระเยซูคริสต์ในฤดูร้อนปิดภาคเรียน กลุ่มเยาวชนกะเหรี่ยงเข้าค่ายฤดูร้อน ที่กลุ่มคริสตจักรในภาคที่ 16 จัดขึ้น เยาวชนคริสเตียนจากคริสตจักรต่างๆมีความสัมพันธ์และใกล้ชิดกัน มีการประชุมประจำปีของผู้นำคริสตจักรเพื่อรายงานผลการดำเนินงานของคริสตจักรในรอบปีที่ผ่านมา หมุนเวียนเปลี่ยนสถานที่ประชุมตามคริสตจักรต่าง ในจังหวัด กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ด้วยระบบการปกครองและโครงสร้างในการบริหารในคริสตจักรที่มีกลุ่มและคณะต่างๆ ทำหน้าที่ตามบทบาทภายใต้ธรรมนูญการปกครองของสภาคริสตจักรทำให้คริสตจักรกะเหรี่ยงมีเครือข่ายเชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

คริสตจักรกะเหรี่ยงกับการเลี้ยงตนเอง

คริสตจักรกะเหรี่ยงมีภูมิหลังมาจากคณะนิกายแบปติส ที่มีมิชชันนารีชาวอเมริกันเข้าไปเผยแผ่ศาสนาในประเทศพม่า ในประเทศไทยคณะอเมริกันแบปติสได้ทำงานกับกลุ่มไทยภูเขา รวมทั้งคนกะเหรี่ยงทางภาคเหนือ ในคริสตจักรกะเหรี่ยงแบปติสมีคณะผู้ปกครองคริสตจักรเรียกว่า คณะธรรมกิจคริสตจักร ประกอบด้วยศิษยาภิบาลหรือศาสนาจารย์เป็นประธาน คริสตจักรมีคณะกรรมการฝ่ายคณะสตรี เยาวชน ฝ่ายงานเผยแผ่ และคณะต่างๆ คณะธรรมกิจคริสตจักร ทำหน้าที่บริหารคริสตจักรร่วมกับศิษยาภิบาล และเลี้ยงดูครอบครัวศิษยาภิบาล ธรรมเนียมปฏิบัติในการเลี้ยงดูศิษยาภิบาลในคริสตจักรกะเหรี่ยง กระทำโดยการมอบหน้าที่ให้คณะธรรมกิจคริสตจักรจัดเวรให้สมาชิกมาช่วยเหลืองานบ้านศิษยาภิบาล เช่น ทำความสะอาดบ้าน เตรียมอาหารคอยต้อนรับแขกที่มาเยือน คริสตจักรจัดงบประมาณจากเงินถวายเป็นเงินค่าตอบแทนประจำเดือนหรือเป็นข้าวสารอาหารแห้ง ศิษยาภิบาลในคริสตจักรกะเหรี่ยงได้รับเงินค่าตอบแทนมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับความเชื่อศรัทธาและเศรษฐกิจรายได้ของสมาชิกในท้องถิ่น คริสตจักรกะเหรี่ยงจึงเน้นให้สมาชิกได้รับบทบาทและรับผิดชอบการถวาย เงิน 10 ลด เป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่มาจากข้อบัญญัติในพระคัมภีร์ไบเบิล ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม ที่ผู้พยากรณ์ชื่อมาลาคีย์ได้ กล่าวกับชนชาติอิสราเอลในเรื่องการถวายทศกัณฑ์* เป็นการทำให้ชนชาวอิสราเอลให้ถวายทศกัณฑ์แด่พระเจ้า ว่าพระเจ้าจะอวยพรผู้ที่ถวายทศกัณฑ์ต่อพระองค์ดังนี้

...พระเจ้าจอมโยธาตรัสว่าจงนำทศกัณฑ์เต็มขนาดมาไว้ในคลังเพื่อจะมีอาหารในนิเวศน์ของเรา
จงลองดูเราในเรื่องนี้ดูทีหรือเราจะเปิดหน้าต่างในฟ้าสวรรค์ให้เจ้าและเทพรอย่างล้นไหลมา
ให้เจ้าหรือไม่...¹⁹⁹

จากรายงานงบประมาณรายจ่ายปี 2544 ของคริสตจักรสวนผึ้งช่วยเหลือศิษยาภิบาลตลอดทั้งปีเป็นเงินจำนวน 3,000 บาท คริสตจักร ห้วยน้ำหนัก ช่วยศิษยาภิบาลเป็นเงิน 10,000 บาท เงินค่าตอบแทนศิษยาภิบาลที่มาจากงบประมาณที่ตั้งไว้ในแต่ละ คริสตจักร ไม่เพียงพอต่อครอบครัวศิษยาภิบาล คู่สามี หรือภรรยาศิษยาภิบาลต้องมีอาชีพเสริมเพื่อจะมีรายได้เพียงพอกับสถานะของบรรพชิต

¹⁹⁹ พระคริสตธรรมคัมภีร์ พระธรรมมาลาคีย์ บทที่ 3 ข้อ 10 *ทศกัณฑ์ คือ ผลผลิตจาก พืชผล สัตว์เลี้ยง หรือรายได้จากการประกอบอาชีพ เช่น ถวายลูกแกะให้แก่พระเจ้า 1 ตัว จากจำนวนลูกแกะมีอยู่ 10 ตัว หรือ ถวายข้าวเปลือก 1 ถังจากจำนวนข้าวเปลือกที่มีอยู่ 10 ถัง หรือถวายเงินจำนวน 100 บาท จากรายได้ที่ได้มา 1,000 บาท (ลิบชักหนึ่ง หรือลิบลด) ของถวายหรือทรัพย์สินเหล่านี้ ชาวียต้องถวายแก่พระเจ้าผ่านทางนักบวช ศิษยาภิบาลซึ่งมีสถานภาพเป็นเช่นนักบวชจึงควรได้รับของถวายหรือสิ่งตอบแทนจากสมาชิกคริสตจักร และผู้ที่กระทำการดังกล่าวนี้คริสตชนเชื่อว่าพระเจ้าจะอวยพรอย่างล้นเหลือ

ด้วยความเชื่อในพระเจ้าว่าพระเจ้าจะไม่ปล่อยให้ผู้ที่รักพระองค์ต้องอดอยากจนดำรงชีพอยู่ไม่ได้ ศิษยาภิบาลคริสตจักรแบปติสตะกะเหรี่ยงต้องพร้อมที่จะเผชิญกับความมั่งมีศรีสุขหรือความยากจน

การถวายทรัพย์สินหรือเงิน 10 ลด ขึ้นให้แก่พระเจ้าผ่านทางคริสตจักร เพื่อกิจการของคริสตจักรอันหมายรวมถึงการเลี้ยงดูครอบครัวศิษยาภิบาลด้วย เป็นสิ่งที่คริสตจักรกะเหรี่ยงในคณะแบปติส มุ่งเน้นเพื่อความอยู่รอดของคริสตจักรท้องถิ่น โดยไม่ต้องหวังพึ่งเงินงบประมาณการสนับสนุนจากองค์กรมิชชันนารีต่างประเทศ และจากแหล่งอื่นๆแต่เพียงด้านเดียว การที่คริสตจักรกะเหรี่ยงจะเลี้ยงตนเองได้จึงขึ้นอยู่กับความเชื่อศรัทธาต่อพระเจ้า และการยึดถือปฏิบัติตามข้อพระคัมภีร์อันเป็นจารีตของคริสตจักรในคณะนิกายแบปติส

พันธกิจของคาทอลิกในชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง

ในช่วงเวลาเดียวกันที่กลุ่มคริสเตียนกลับเข้ามาเผยแผ่งานในชุมชนสวนผึ้งระหว่างปี พ.ศ.2513 -2514 มีคริสชนชาวคาทอลิกจากเมืองราชบุรีนำโดยครอบครัว คุณ ประสาน กิจเจริญ ซึ่งเป็นคุณพ่อของบาทหลวง ปัญญา กิจเจริญ ได้ออกมาเยี่ยมเยียนติดตามชาวคาทอลิกที่เข้ามาทำกินอยู่ในตำบลสวนผึ้ง สนับสนุนงานแพร่ธรรม ของบาทหลวง ชาวีโอ นักบวชชาวไทยเชื้อสายจีน ผู้บุกเบิกงานแพร่ธรรมในชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง เข้ามาพักและประกอบพิธีมิสซาแก่กลุ่มผู้แพร่ธรรมในบ้านของ กำนันระเณน คุณพ่อชาวีโอ สนใจสมุนไพรรักษาโรคได้แนะนำชาวบ้านให้รู้จักและใช้สมุนไพรมืออยู่ในท้องถิ่น งานแพร่ธรรมในระยะแรกของคุณพ่อ ชาวีโอ ไม่เกิดผล

มาจากการที่ฝ่ายคาทอลิกไม่มีบุคคลที่ บาทหลวง ชาวีโอ กับกะเหรี่ยงสวนผึ้ง ภายในโบสถ์ที่ราชบุรี สามารถสื่อสาร หรือใช้ภาษากะเหรี่ยงกับคนในท้องถิ่น ในขณะที่ฝ่ายโปรเตสแตนต์มีมิชชันนารีที่อ่านและพูดภาษากะเหรี่ยงได้ดี มีชาวกะเหรี่ยงเป็นแกนนำ มีการใช้ภาษา หนังสือกะเหรี่ยง งานของกลุ่มคาทอลิกเริ่มเกิดผลเมื่อบาทหลวง วิโรจน์ อินทรสุขสันต์ ผู้ที่คุ้นเคยกับคาทอลิกปกากะญอและประจำอยู่ที่สังฆมณฑลเชียงใหม่ กลับมาอยู่ในสังฆมณฑลราชบุรีได้กลับมา เริ่มงานกับชาวกะเหรี่ยงที่สวนผึ้ง นำครูคำสอนชาวกะเหรี่ยงจากเชียงใหม่มาอยู่ประจำในพื้นที่ มีการรวบรวมกลุ่มคริสชนคาทอลิกกะเหรี่ยงที่กระจายอยู่ในที่ต่างๆในสวนผึ้งมาอยู่รวมกันที่บ้านห้วยคลุม เมื่อกลุ่มคาทอลิกมาอยู่รวมกันมากขึ้นจึงได้ซื้อที่ดินเพื่อที่คริสตชนกะเหรี่ยงได้มีที่อยู่อาศัยและอยู่เป็นหมู่เหล่า ต่อมาได้สร้างวัดคาทอลิกแม่พระฟาติมา ที่บ้านห้วยคลุม

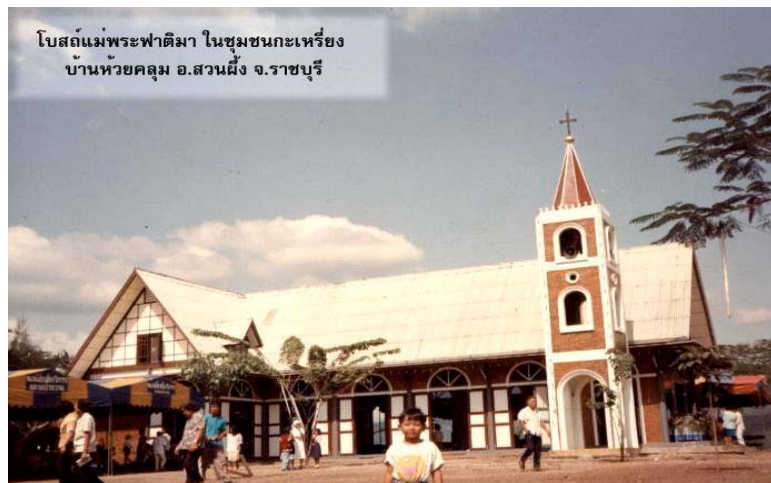

ลำดับบาทหลวงคาทอลิกที่ทำงานแพร่ธรรมในชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง

- 1.คุณพ่อ ซาวิโอ คนไทยเชื้อสายจีน ผู้เริ่มงานแพร่ธรรม ในยุคแรก พ.ศ.2512
- 2.คุณพ่อ วิโรจน์ อินทรสุขสันต์ ผู้รวบรวมกลุ่มคริสชนคาทอลิก และสร้างวัด แม่พระฟาติมา
- 3.คุณพ่อ วิชาญ กิจเจริญ
- 4.คุณพ่อ ประสิทธิ์ รุจิรัตน์ ผู้อภิบาล พ.ศ 2528 - 2546²⁰⁰

องค์กรคริสต์คาทอลิกให้การสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส โดยไม่เลือกกลุ่มศาสนา เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวคอนบอสโก อำเภอบ้านโป่ง ออกเยี่ยมเยียนและรักษาผู้เจ็บป่วยสงเคราะห์ ผู้ที่ยากจนอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองโดยการก่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์ที่หมู่บ้านกะเหรี่ยงบ้านป่อ เริ่มต้น

ในปี 2542 - 2546 มีสมาชิก 90 คน มีเงินออมกว่า 300,000.บาท ประสานงาน กับองค์กรภาคเอกชนให้ ความรู้เรื่องสิทธิของประชาชนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำชุมชนในพื้นที่ ประสานงานกับสภานายความแห่ง

ประเทศไทย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร.ศ.ดร.พันธ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร คณะนิติศาสตร์ ศูนย์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษากรณีการถูกละเมิดสิทธิของชาวกะเหรี่ยงในพื้นที่สวนผึ้ง

ซิสเตอร์ โรเบิร์ต ชาวอเมริกัน ออกเยี่ยมเยียนและช่วยเหลือคนกะเหรี่ยงที่เจ็บป่วย คณะนักบวชหญิงได้สร้างบ้านพักธารพัยที่บ้านซอป่าหวาย เพื่อรับเด็กๆที่มีปัญหาทางทางครอบครัวรวมทั้งเด็กกะเหรี่ยงเข้ามาพักอาศัย สนับสนุนการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส

พระศาสนจักรคาทอลิกในจังหวัดราชบุรี และคริสตจักรกะเหรี่ยงในชุมชนสวนผึ้งจึงเปรียบเสมือนกับคอกแกะ ที่บรรดาคริสตชนกะเหรี่ยงที่เปรียบดั่งแกะพลัดหลง พลัดบ้านจากเมืองไม่มีผู้เลี้ยงดู ตามแนวชายแดนประเทศไทยได้มีพื้นที่ พานักพักพิง มีแหล่งอาหารทางด้านจิตวิญญาณ เมื่อยามทุกข์ยากมีผู้ปลอบประโลม เมื่อยามหิวก็มีอาหาร เมื่อยามเจ็บป่วยก็มีผู้รักษา เมื่อถูกละเมิดสิทธิก็มีผู้คอยสอดส่องดูแล คริสตจักรท้องถิ่น เป็นชุมชนชาวกะเหรี่ยงที่ได้รับการอัดลัทธิของชาวกะเหรี่ยงทางด้านภาษา หนังสือ การแต่งกาย

²⁰⁰ .บาทหลวง ประสิทธิ์ รุจิรัตน์ 6 ,20 ธันวาคม 2544

คริสเตียนมิชชันแม่น้ำแควน้อย ได้คัดเลือกเด็กที่ด้อยโอกาสให้ทุนการศึกษาแก่เยาวชนกะเหรี่ยง เปิดโอกาสให้เยาวชนยากจนได้มีโอกาสศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา เมื่อจบออกมามีอาชีพเป็น ครู พยาบาล เป็นผู้นำในคริสตจักร และเป็นนายแพทย์ เช่นนายแพทย์ ศักดา เนติกร นายแพทย์ เชื้อสายกะเหรี่ยงคนแรกของประเทศไทย จบจากคณะแพทยศาสตรมหาวิทาลัยสงขลานครินทร์ ทำงานในโรงพยาบาลคริสเตียนมิชชันแม่น้ำแควน้อย อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย²⁰¹ เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนของคริสเตียน สังกัดสหกิจคริสเตียนแห่งประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อพันธกิจด้านการพัฒนาและสงเคราะห์เด็กและชุมชนที่ยากจน ด้วยการระดมเงินบริจาคจากผู้ใจบุญช่วยเหลือเด็กและครอบครัว หาบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในวงสังคม อาทิ ดารา นักแสดง และนักร้อง เช่น อัญชลี จงคดีกิจ ลงมาถ่ายภาพคู่กับเด็กๆกะเหรี่ยงที่บ้านห้วยน้ำหนัก ภาพของเด็กกะเหรี่ยงที่มีแววตาใสสะอาด ภาพความยากจนของครอบครัวเด็กถูกนำเสนอโดยผ่านสื่อสาธารณะและแผ่นพับที่มูลนิธิจัดทำขึ้นมา สร้างความรู้สึกเห็นอกเห็นใจต่อผู้ที่พบเห็น การหาแหล่งทุนของมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย ดำเนินการโดยนำเสนอประวัติของเด็กส่งภาพถ่ายไปยังแหล่งทุนคือผู้ที่บริจาคเงินให้แก่เด็ก ผู้อุปการะหรือพ่อแม่อุปถัมภ์บริจาคเงิน เดือนละ ประมาณ 10 เหรียญ ดอลลาร์สหรัฐ ประมาณ 450 บาท ต่อคนต่อเดือน²⁰² ผู้อุปการะบริจาคเงินให้เด็กเฉลี่ยคนละ 5,400 บาทต่อคนต่อปี เงินบริจาคของผู้อุปการะเด็กที่ผ่านทางมูลนิธิ นอกจากถูกนำมาใช้เพื่อการบริหารองค์กรเพื่อให้องค์กรอยู่รอดแล้ว เงินจำนวนหนึ่งจากผู้ใจบุญได้นำมาช่วยเหลือเด็กและครอบครัวที่ยากจน มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทยได้เปิดโครงการช่วยเหลือครอบครัวนักเรียนที่ยากจนในอำเภอสวนผึ้ง เริ่มดำเนินงานในปี 2535 จนถึงปัจจุบัน ในงานพัฒนาด้านอนามัยและสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ด้านองค์กรชุมชน ด้านการศึกษาเด็กและเยาวชน สังคมสงเคราะห์ ประกาศเผยแพร่คริสต์ศาสนาโดยผ่านการสนับสนุนและร่วมมือกับคริสตจักรในท้องถิ่น ด้วยความช่วยเหลือของมูลนิธิทำให้เด็กกะเหรี่ยงได้มีปัจจัยทางการศึกษาเช่น ชุดนักเรียน อุปกรณ์การเรียน และค่าเทอม เป็นการแบ่งเบาภาระทางการเงินของผู้ปกครองนักเรียน อีกทั้งยังให้ภาพลักษณ์ที่ดีต่อทางการและชุมชนทำให้คริสตจักรและคริสตชนในท้องถิ่นเป็นยอมรับในสังคม

ความสัมพันธ์ระหว่างกะเหรี่ยงคริสต์กับกะเหรี่ยงพุทธในสวนผึ้ง

ยังไม่มีเหตุการณ์ที่เป็นความขัดแย้งอันจะนำไปสู่ความแตกร้างภายในชุมชนสวนผึ้งระหว่างคนกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาพุทธกับกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาคริสต์ ผู้นำชุมชนกะเหรี่ยงเช่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้รับเชิญให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ชาวคริสต์กะเหรี่ยงจัดขึ้นในชุมชน เช่นกิจกรรมในวันคริสต์

²⁰¹ กรอบแผนงาน โครงการ ADP ตะนาวศรี หมายเลข T11-168031 File:SP1.DOC ADP ตะนาวศรี มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย

²⁰² เอกสารประชาสัมพันธ์ของมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย ข้อมูล ณ.วันที่ 28 มกราคม 2545

มาส งานแต่งงาน ฯลฯ คริสเตียนที่เป็นคนท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมที่ญาติพี่น้องที่เป็นชาวพุทธจัดขึ้น เช่น งานทำบุญระลึกถึงบรรพบุรุษ มีการหยิบยืมของใช้ในวัดเพื่อมาใช้ในการงานของชาวคริสต์ ใช้ศาลา วัดในการประชุมกิจกรรมออมทรัพย์ เชิญเจ้าอาวาสวัดบ้านบ่อและบาทหลวงคาทอลิกให้โอวาทและข้อคิดในการประชุมกลุ่มออมทรัพย์เป็นต้น เมื่อคริสตจักรจัดกิจกรรมคริสต์มาสได้นำเงินจากการถวายทรัพย์มอบให้แก่โรงเรียนชุมชนบ้านบ่ออย่างต่อเนื่อง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้รับเชิญให้เข้าร่วมอบรมดูงานของกลุ่มชาวคริสต์ที่จัดขึ้น เช่น กำนัน สกล ก้วพู่ ผู้ใหญ่เล็ก คังพู เคยไปร่วมประชุมอบรมกับคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อกลุ่มชาติพันธุ์ ที่จังหวัดเชียงใหม่ คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อกลุ่มชาติพันธุ์ ได้มาให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ชาวกะเหรี่ยงในชุมชนสวนผึ้ง²⁰³

กำนัน สกล ก้วพู่ ตำบลสวนผึ้งกล่าวในที่ประชุมชาวบ้านทุ่งแฝกเมื่อมีชาวคริสต์อยู่ร่วมด้วยว่า ....ไม่ว่าศาสนาพุทธ หรือคริสต์ต่างก็สอนให้เป็นคนดีด้วยกันทั้งนั้น..แต่ปฏิบัติไม่เหมือนกันมันเหมือนกับการเดินทางสุดท้ายแล้วมันก็ต้องมาเจอกัน คนจะดีหรือไม่ดีมันไม่ได้อยู่ที่ศาสนามันอยู่ที่ตัวของคนแต่ละคนต่างหากจะปฏิบัติอย่างไร จะทำอะไรก็แล้วแต่มันต้องพึ่งพาสามักก็กันถึงจะอยู่ด้วยกันได้ ทำอะไรก็ทำตามอย่าไปถือดีกว่าคนอื่น...²⁰⁴

เมื่อ สวนผึ้ง ถูกยกสถานะเป็น อำเภอ

สภาพทาง สังคม เศรษฐกิจ

ช่วงระยะเวลานับแต่ปี 2511-2517 อยู่ในช่วงที่รัฐบาลใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2-3 (2510-2514, 2515-2519) แผนพัฒนาฯของรัฐบาลในช่วงดังกล่าว มุ่งเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ กระจายความเจริญไปยังภูมิภาค กำหนดแผนนโยบายด้านประชากรและลดอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากร ส่งเสริมการส่งออก ปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจและยกระดับการผลิต เร่งรัดการส่งออกแทนการนำเข้า ปรับปรุงสถาบันและองค์กรทางด้านการเกษตร และสินเชื่อ รักษาระดับราคาสินค้าเกษตร

ประชากรจากนอกพื้นที่เริ่มย้ายเข้ามาในตำบลสวนผึ้งมีจำนวนมากขึ้น เพื่อหาพื้นที่ทำกินตำบลสวนผึ้งจากเดิมที่มีเพียง 16 หมู่บ้านต้องแยกตำบลออกไป อีก 2 ตำบล คือตำบลบ้านบึง และตำบลป่าหวาย กระทรวงมหาดไทยได้ยกฐานะตำบลสวนผึ้งขึ้นมาเป็นกิ่งอำเภอสวนผึ้งในวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ.2517 โดยใช้พื้นที่บริเวณที่เคยเป็นที่ตั้งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนเป็นกิ่งอำเภออีก 7 ปีต่อมาในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2524 กิ่งอำเภอสวนผึ้ง ได้แบ่งเขตปกครอง เพิ่มขึ้นอีก 2 ตำบล คือ ตำบลท่าเคย และตำบลบ้านคา รวมทั้งหมด 5 ตำบล 32 หมู่บ้าน ช่วงระยะเวลา 14 ปีนับแต่ พ.ศ.2511 – 2524

²⁰³ • การอบรมเยาวชนพิทักษ์สิทธิ ชาวสวนผึ้ง วันพุธที่ 18 ธันวาคม 2545 โบสถ์แม่พระฟาติมา ห้วยคลุ่ม สวนผึ้ง ราชบุรี

²⁰⁴ • กำนัน สกล ก้วพู่ กำนัน ตำบลสวนผึ้ง 24 ธันวาคม 2545

เป็นช่วงระยะเวลาเดียวกับที่รัฐบาลได้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 2 – 4 เป็นช่วงเวลาที่ชุมชนสวนผึ้งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเร่งรีบรวดเร็ว อันเนื่องมาจากปัจจัยทาง ด้าน เศรษฐกิจ เมือง การปกครอง

หมู่บ้าน ใน ตำบลสวนผึ้ง ปี 2524 – 2525

หมู่บ้าน	เชื้อสายประชากร	ชาย / หญิง	รวม	ครัวเรือน
1.บ้านบ่อ	กะเหรี่ยง/ไทยยวน/ไทย	1,149 1,074	2,223	376
2.บ้านทุ่งแฝก	กะเหรี่ยง	312 248	560	82
3.บ้านสวนผึ้ง	กะเหรี่ยง /ไทย	315 507	882	138
บ้านนาขุนแสน	ไทยยวน	376 357	733	115
5.บ้านท่ามะขาม	กะเหรี่ยง	377 196	467	78
6.บ้านห้วยคลุม	กะเหรี่ยง /ไทย	256 204	460	98
7.บ้านห้วยผาก	กะเหรี่ยง/ไทย	279 113	392	67
8.บ้านห้วยม่วง	กะเหรี่ยง/ไทย	176 120	296	82
รวมทั้งหมด		3,134 2,819	5953	1036

จำนวนครัวเรือน ตำบล สวนผึ้งในปี 2524 - 2525 ที่ทำการวางแผนครอบครัว

ชื่อหมู่บ้าน	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนที่วางแผนครอบครัว	ร้อยละของครัวเรือน
1.บ้านบ่อ	376	218	33.7
2.บ้านทุ่งแฝก	82	41	3.7
3.บ้านสวนผึ้ง	158	82	13.5
4.บ้านนาขุนแสน	115	76	12.5
5.บ้านท่ามะขาม	73	52	8.58
6.บ้านห้วยคลุม	98	61	10.0
7.บ้านห้วยผาก	67	35	5.7
8.บ้านห้วยม่วง	82	44	7.2
รวม	1,051 ครอบครั้ว	609 ครอบครั้ว	ร้อยละ 94.88

การครอบครองและใช้ที่ดิน

ประชากร 82.3% เป็นเจ้าของที่ดินของตนเอง

ประชากร 17.7% เป็นผู้เช่าที่ดินของผู้อื่น จะเป็นบุคคลจากนอกพื้นที่

ผู้ที่มีที่ดินมากที่สุด 400 ไร่ เป็นคนไทยที่เข้ามาปลูกอ้อย

ผู้ที่มีที่ดินน้อยที่สุด 8 ไร่
 โดยเฉลี่ย จะมีที่ดิน 40 ไร่/ครอบครัว
 ขนาดพื้นที่ในการทำเกษตรเฉลี่ย/ครอบครัว 30 ไร่

การเคลื่อนย้ายของประชากร การอพยพเคลื่อนย้ายประชากรในตำบลสวนผึ้งมีสาเหตุมาจากเข้ามาทำงานในเหมืองแร่ การเข้ามาหาที่ทำกินเพื่อการเกษตร ปลูกอ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด และค้าขาย

สถิติการย้ายเข้า - ออก

ย้ายเข้า 216 คน ร้อยละ 3.7 สาเหตุ ย้ายมาหาที่ทำกิน มาทำแร่ และค้าขาย

ย้ายออก 128 คน ร้อยละ 2.2 สาเหตุ หาที่ดินทำกิน

ปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนสวนผึ้งในปี 2524 – 2525 ²⁰⁶

ด้านการอาชีพ

1. ด้วยลักษณะทางกายภาพในพื้นที่ที่เป็นป่าเขาและมีเทือกเขาตะนาวศรีตั้งกั้นขวางแนวฝนในฤดูฝน และไม่มีระบบชลประทานเพื่อการเกษตรทำให้ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
2. ขาดแคลนน้ำบริโภคในหน้าแล้ง
3. ปัญหาเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดิน ประชาชนเข้าไปแผ้วถางป่าเป็นป่า ที่ทางราชการไม่สามารถออกหลักฐานเอกสารสิทธิได้ เพื่อเพาะปลูกพืชไร่
4. ประชาชนมีฐานะยากจนไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ
5. ประชาชนกลุ่มดั้งเดิมในพื้นที่ขาดความรู้ความชำนาญทางการเกษตร ยังยึดถือทัศนคติแนวคิดแบบดั้งเดิม ไม่นิยมใช้วิทยาการแผนใหม่ทำให้ผลผลิตได้น้อย
6. การคมนาคม มีเส้นทางหลัก 2 เส้นทางคือ ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3087 ระยะทาง 57 กิโลเมตร จากจอมบึง มายัง กิ่งอำเภอสวนผึ้ง และเหมืองแร่ ผาปกค้างคาว มีสถิติปริมาณจราจรระหว่างวันที่ 16 – 17 มกราคม 2522 ปริมาณ 2,567 คัน เท่ากับปริมาณจราจร(เอ.ดี.ที.) เท่ากับ 1,985 คันต่อวัน สภาพถนนเป็นดินลูกรัง ยังไม่ได้ราดยาง

เศรษฐกิจในยุคไทยตะนาวศรี

ในยุคไทยตะนาวศรีนับเป็นการเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตของคนในท้องถิ่นรวมทั้งคนกะเหรี่ยง จากการผลิตเพื่อยังชีพเข้าสู่ระบบการผลิตเพื่อการตลาด เป็นยุคที่รัฐเห็นและให้ความสำคัญกับที่ดิน เนื่องจากที่ดินคือทุนสำคัญในการผลิตสินค้าเกษตร รัฐและเอกชนสนับสนุนและส่งเสริมให้ปรับเปลี่ยนสภาพพื้นที่ของป่าให้เป็นพื้นที่เกษตร ผู้คนต่างถิ่นเริ่มเข้ามาจับจอง บุกเบิกที่ทำกินทางฝากตะวันออกของแม่น้ำภาชี การเติบโตและขยายพื้นที่เพื่อการเกษตรในตำบลสวนผึ้ง อยู่ในช่วง

²⁰⁶ * ที่มา เอกสาร หนังสือที่ระลึกเปิดป้ายที่ว่าการกิ่งอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 9 สิงหาคม 2523

เวลาเดียวกันที่รัฐบาลส่งเสริมการส่งน้ำตาลเป็นสินค้าส่งออก โรงงานน้ำตาลทรายหลายโรงเกิดขึ้นริมแม่น้ำแม่กลองในพื้นที่จังหวัด กาญจนบุรี ราชบุรี การปลูกพืชพานิชย์ในสวนผึ้งเริ่มต้นในช่วงระยะเวลาเดียวกับที่รัฐบาลได้เข้ามาแย่งชิงประชาชนนับแต่ปี พ.ศ.2511 เมื่อมีการตัดถนนและปรับปรุงเส้นทางเพื่อการเข้าถึงพื้นที่ความมั่นคงทำให้ความสะดวก ในการขนส่งพืชเกษตร ละหุ่งไม่ลืมนัก ใบกว้าง เมล็ดใช้ทำน้ำมัน สามารถปลูกแซมในไร่อ้อยของคนกะเหรี่ยงได้ ละหุ่งเป็นพืชเกษตรพานิชย์ชนิดแรกที่ชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งปลูกและนำรายสู่ครัวเรือน

พืชที่ปลูก

1. มันสำปะหลัง ราษฎรปลูกประมาณ 50.2 % ของครัวเรือนทั้งหมด
2. อ้อย 21.7%
3. ข้าวโพด 9.8 %
4. สับปะรดและผักต่างๆ 7.7 %
5. ข้าวไร่กะเหรี่ยง 38 ครัวเรือน คิดเป็น 3.7 %

ก่อนปี พ.ศ. 2535 ในอำเภอสวนผึ้ง มีโรงงานมันสำปะหลัง 15 แห่ง หลังปี 2535 –2536 เหลือ 11 โรง เพราะพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมีจำนวนลดลง และเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงติดต่อกัน 2 ปี รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวของผู้ทำไร่ข้าวโพดประมาณ 8,000 ต่อปี ²¹⁵ มีคนกะเหรี่ยงทำไร่ข้าวเพียง 38 ครอบครัว คิดเป็น 3.7 %

เครื่องมือที่ใช้ในการผลิตการเกษตร

เริ่มมีการนำเครื่องจักรกลเช่นรถแทรกเตอร์เข้ามาในการไถและใช้ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช

เครื่องพ่นยา ใช้เครื่องยนต์	22 เครื่อง	เครื่องพ่นยาใช้มือ	145 เครื่อง
รถแทรกเตอร์ 4 ล้อ	4 คัน	เครื่องสูบน้ำ	10 เครื่อง
จอบ	1,526 เล่ม	รถแทรกเตอร์ให้เช่า	7 คัน

กลุ่มผู้ใช้ยาปราบศัตรูพืชเป็นกลุ่มผู้ที่ ปลูกอ้อย ข้าวโพด 528 ครัวเรือน 50.9%

กลุ่มผู้ไม่ใช้ยาปราบศัตรูพืช 815 ครัวเรือน 78.7%

การใช้ปุ๋ย 86 ครอบครัว 8.3

พร้อมกันนี้รัฐได้ส่งเสริมให้เกษตรกรจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์การเกษตรเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับเกษตรกร สหกรณ์การเกษตรกลุ่มพืชไร่จัดตั้งปี 2517 มีสมาชิก 120 คน

²¹⁵ • วรรณนาการของการบุกเบิกที่ทำกินในเขตป่า เจริญศักดิ์ ปิ่นทอง น.58 สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา 2535 ส.น.พ. บริษัท พิมพ์จุลา จำกัด กรุงเทพฯ

แหล่งเงินทุนในท้องถิ่นในอำเภอสวนผึ้ง ปี 2524- 2525

1.จากธนาคาร	-เพื่อการเกษตร	47	ราย	ดอกเบี้ย /เดือน	4.6 %
	-กรุงเทพ/กรุงเทพ	86	ราย	1.5	8.3%
	- กลุ่มสหกรณ์ชาวไร่	35	ราย	1.5	3.4%
2.พ่อค้าคนกลาง	- เจ้าแก้ว ลานมัน,รถไถ	147	ราย	3	14.2 %
3.จากญาติ		65	ราย	3.	6.3
4.จากเพื่อน		71	ราย	3	6.8

ระหว่างปี พ.ศ.2517 -2524 ที่ตำบลสวนผึ้งถูกยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอ และเป็นอำเภอในปี พ.ศ.2524 รัฐได้สร้างสาธารณูปโภค มีไฟฟ้า และถนน มีรถโดยสารประจำทางรับส่งผู้โดยสารจากตัวอำเภอไปยังตัวจังหวัดราชบุรี โรงเรียนมัธยมขยายชั้นเรียนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คนกะเหรี่ยงสวนผึ้งเริ่มหันหลังให้กับการทำไร่ข้าวและตอบสนองต่อนโยบายการเกษตรเพื่อการตลาด หันกลับมาปลูกเศรษฐกิจ หารายได้เพื่อ การศึกษาของลูกหลาน ซื้อ เครื่องใช้ไฟฟ้า โทรทัศน์ รถมอเตอร์ไซด์

อุตสาหกรรมเหมืองแร่ในยุคไทยตะนาวศรี

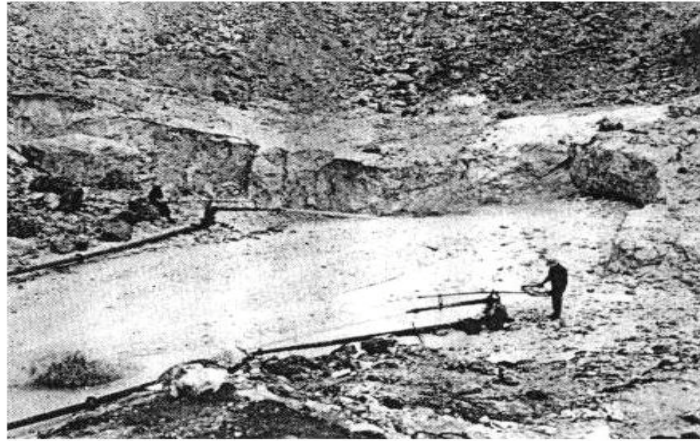
การเติบโตของเหมืองแร่ในตำบลสวนผึ้งเกิดขึ้นภายหลังปี พ.ศ.2512 เมื่อสะพานข้ามน้ำแม่ภาชีสร้างสำเร็จ การคมนาคมมีความสะดวกรถยนต์สามารถเข้าถึงเหมืองแร่ได้ทุกเหมือง พรรคคอมฯใช้พื้นที่ในตำบลสวนผึ้งเป็นเพียงเส้นทางผ่านในการจรรยเหตุ ทำให้กลุ่มผู้ทำธุรกิจเหมืองแร่มีความมั่นใจในความปลอดภัยในการลงทุน เมื่อตำบลสวนผึ้งถูกประกาศให้เป็นกิ่งอำเภอ ในปี พ.ศ.2517 ราคาดีบุกโลกเริ่มขยับตัวสูงขึ้น กิจกรรมเหมืองแร่ในอำเภอสวนผึ้งจึงเติบโตอย่างรวดเร็ว ระหว่างปี พ.ศ.2522-2528 จึงเป็นยุคทองที่โชติช่วงของผู้ประกอบการเหมืองแร่ ราคาแร่ดีบุกในพื้นที่คิดเป็นน้ำหนัก 1 กิโลกรัม เทียบขนาดปริมาณ 1 กระป๋องนมข้นหวาน มีราคาถึง150บาท นาย สุวัฒน์ อามฤโชค และอดีตข้าราชการครูที่สอนในโรงเรียนบ้านท่ามะขามผู้เป็นเขยกะเหรี่ยงสวนผึ้ง กล่าวถึงเศรษฐกิจรายได้ที่ชาวบ้านหาได้ในแต่ละวันจากการจรร่อนหาแร่เพื่อนำมาขาย และยังพูดถึงความอุดมสมบูรณ์ของแร่ดีบุกในยุคทองของเหมืองแร่ดังนี้

... เวลานั้นมีแร่เยอะมาก ที่ทุ่งกระต่ายทางไปบ้านบ่อแก้ว บ้านท่ามะขาม เมื่อเอามือขุดไปที่รังมดบนต้นไม้ในรังมดยังมีแร่ผสมดินติดอยู่เลยตามร่องห้วยที่ดินแห้งๆ ขอโทษเถอะเอาดินเขี่ยๆแร่ทั้งนั้นเลย... เวลานั้นมีแร่เยอะมาก ที่ทุ่งกระต่ายทางไปบ้านบ่อแก้ว บ้านท่ามะขาม เมื่อเอามือขุดไปที่รังมดบนต้นไม้ในรังมดยังมีแร่ผสมดินติดอยู่เลยตามร่องห้วยที่ดินแห้งๆ ขอโทษเถอะเอาดินเขี่ยๆแร่ทั้งนั้นเลย ขนาดผมยังเกโรงเรียนไปทำแร่เลย ชาวบ้านเวลานั้น ไม่ได้ออกไปรับจ้าง ค่าแรงเวลานั้นประมาณวันละ 50 บาท แต่ชาวบ้านออกไป ร่อนแร่อย่างน้อยได้แล้ววันละ 150 บาทชาวบ้านพกเงิน

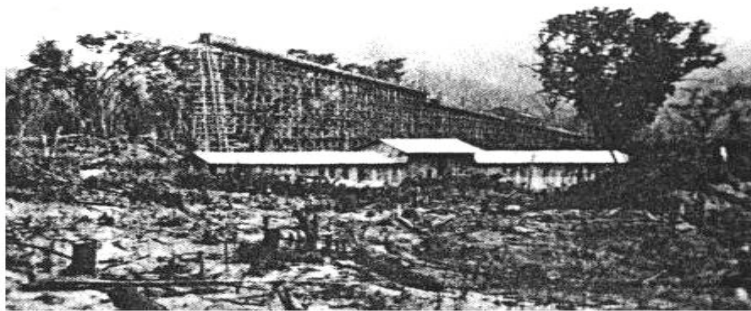
เป็นหมื่น ๆ ตามหมื่นแล้ว มีทั้งพวกเล่นไฟ เล่นโต๊ะสนุก....²⁰⁷

การเติบโตของเมืองแร่ว่างทำให้มีการเคลื่อนย้ายคนต่างถิ่นเข้ามาเป็นกรรมกรในเมืองแร่นับหลายมอญ มาจากประเทศพม่าเข้ามาทางอำเภอ ทองผาภูมิ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี คนกะเหรี่ยงในเขตมะริด ทวายในพม่า คนไทย จากภาคอีสาน ภาคเหนือ จากอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ลำปาง คนงานจากภาคใต้ นครศรีธรรมราช ระนอง เข้ามาในฐานะของนายช่างและผู้ควบคุมแรงงานในเมืองแร่ว่าง

ในเอกสารสรุปข้อราชการ กิ่งอำเภอสวนผึ้ง พ.ศ.2523 กล่าวถึงรัฐมีรายได้จากการเก็บค่าภาคหลวงแร่ในเขตท้องที่กิ่งอำเภอสวนผึ้งปีหนึ่งๆ ประมาณ 100 ล้านบาท²⁰⁸ เมื่อเริ่มสร้างอาคารที่ว่าการกิ่งอำเภอสวนผึ้งหลังแรก รัฐบาลให้งบประมาณในการก่อสร้างจำนวน 1,329,000 บาท แต่งบประมาณไม่เพียงพอ เนื่องจากค่าวัสดุมีราคาสูงขึ้นจึงต้องหางบประมาณเพิ่มเติม ประชาชนในท้องถิ่นได้บริจาคเงินจำนวน 385,930 บาท จากผู้ที่มีรายชื่อจำนวน 41 ราย ผู้ที่บริจาคในวงเงิน ตั้งแต่ 10,000 – 30,000 ขึ้นไปมีจำนวน 16 ราย ในจำนวน 16 รายนั้นมี 14 รายที่เป็นผู้

คนงานฉีดพ่นดินปนแร่หน้าเมืองให้ไหลไปตามรางไปลงขุมสุม

เหมืองแร่ดีบุก สิ้นแร่สยาม ต.สวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี

²⁰⁷ * นาย สุวัฒน์ อมฤตโชคบ้านบ่อ ต.สวนผึ้ง อ.ดีดครุ ร.ร.ท่ามะขาม 25 มกราคม 2546

²⁰⁸ * หนังสือที่ระลึกเปิดป้ายที่ว่าการกิ่งอำเภอสวนผึ้ง 9 สิงหาคม 2523 น.11

ที่มีธุรกิจจากการทำแร่* จากการเพิ่มขึ้นของประชากรชาวเหมืองแร่ทำให้เกิดชุมชนรอบๆบริเวณเหมืองแร่ เจ้าของเหมืองแร่ได้ช่วยสร้างโรงเรียน เช่น โรงเรียนสินแร่สยาม บ้านผาปก โรงเรียน รุจิรพัฒน์ บ้านห้วยม่วง เด็กๆในท้องถิ่นซึ่งเป็นเด็กลูกๆชาวเหมืองรวมทั้งเด็กกะเหรี่ยงได้มีโอกาสเรียนหนังสือ ชาวเหมืองแร่ยังได้บริจาคเงินบำรุงศาสนา สร้างวัด สร้างศาลาการเปรียญ อุโบสถ แก่ท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2524 มีเหมืองแร่ในอำเภอสวนผึ้งถึง 49 เหมืองแร่ เป็นเหมืองแร่ในตำบลสวนผึ้ง ถึง 29 เหมือง ในตำบลบ้านบึง 16 เหมือง ตำบลป่าห้วย 4 เหมือง แหล่งแร่ดีบุกที่สามารถผลิตแร่ได้จำนวนมาก ตั้งอยู่ตามแพรกก๊วย ซึ่งเป็นพื้นที่ต้นน้ำ ของลำน้ำภาชีและลำน้ำท่าเคย ในปี พ.ศ.2528 ราคาดีบุกในตลาดโลกเริ่มตกต่ำจากราคาโลกรั่มละ 150 บาท ขยับลงมาเหลือโลกรั่มละ 60 บาท เจ้าของเหมืองแร่เริ่มรู้ตัวว่ากิจการเหมืองแร่ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ เพราะไม่คุ้มกับการที่จะลงทุนเหมืองแร่จึงเริ่มทยอยหยุดกิจการ ขนย้ายเครื่องจักรออกจากพื้นที่

นับแต่ปี พ.ศ.2456 – พ.ศ.2534 เป็นเวลากว่า 78 ปี ที่รัฐเริ่มได้ให้สัมปทานเหมืองแร่ดีบุกในตำบลสวนผึ้ง ลมหายใจเอือกสุดท้ายของเหมืองแร่ในสวนผึ้งได้มาถึงในปี.พ.ศ.2534

รถยนต์บรรทุกแร่ และชากรยนต์ ของเหมืองแร่ บ่อคลึง

ชากรยนต์ของเหมืองแร่ บ่อคลึง

รายชื่อเหมือนแร่ในอำเภอสวนผึ้งในปี พ.ศ.2525²¹¹

1.โพธิ์ทอง	บ้านบึง	เฟลด์สปาร์	494 ไร่	เจาะ
2. ห.จ.ก.สันติเกษมสุข	สวนผึ้ง	ดีบุก	267	สูบ
3.เริ่มชัย	สวนผึ้ง	ดีบุก	299	สูบ
4.อิสระ ไม่นิ่ง	สวนผึ้ง	ดีบุก	296	สูบ
5.นางอุบล จุลไพบูลย์	บ้านบึง	เฟลด์สปาร์	53	เจาะ
6.สินแร่สยาม (3แปลง)	สวนผึ้ง	ควอตซ์	1523	สูบ
7.สินลาโพ	สวนผึ้ง	ดีบุก	234	สูบ
8.ราชบุรีเหมืองแร่และเกษตร	สวนผึ้ง	ดีบุก	297	สูบ
9.เริ่มชัย	สวนผึ้ง	ดีบุก	299	สูบ
10.เขาสอง	สวนผึ้ง	ดีบุก	218	เจาะ
11.บำรุง คงสวัสดิ์	สวนผึ้ง	ดีบุกกุลแฟรม	296	สูบ
12.น.ส.พัชรินทร์พิริงคะเปาระ	ป่าหวายรางบัว	ฟลูออไรท์	492	เจาะกัน
13.นายยัง อึ้งทอง	ป่าหวาย	ดีบุก	38	สูบ
14.เหมืองสมนึก	บ้านบึง	ดีบุก	298	สูบ
15.น.ส.ทิพย์รัตน์ ภูมิราช	ป่าหวาย	ควอทซ์	18	หาบ
16.ห้วยปะติ	บ้านบึง	ฟลูออไรท์	299	หาบ
17.ผาทอง	สวนผึ้ง	เฟลด์สปาร์	220	หาบ
18.เขาสน	ป่าหวาย	ฟลูออไรท์	224	อุโมงค์
19.ถ่านพัฒนา	สวนผึ้ง	ดีบุก	279	หาบ
20.ล่องเจริญ	บ้านบึง	ดีบุก	289	หาบ
21.บุญเลิศ บุญจิตติ	บ้านบึง	ควอทซ์	48	เจาะ
22.พุน้ำร้อน	บ้านบึง	ดีบุก	289	สูบ
23.พฤษ์เจริญ	บ้านบึง	บ้านบึง	279	หาบ
24.นาง จุมพร นัยสวัสดิ์	สวนผึ้ง	ดีบุก	261	สูบ
25. สินแร่	สวนผึ้ง	ดีบุก	235	หาบ
26. .นาย เจน สินประสูตร์	สวนผึ้ง	ดีบุก	235	สูบ
27.จารุณี	บ้านบึง	ดีบุก	56	สูบ
28.เริ่มชัย	สวนผึ้ง	ดีบุก	597	สูบ

²¹¹ ทำเนียบรายชื่อผู้ประกอบการทำเหมืองแร่ 2525 กรมทรัพยากรธรณี สมาคมเหมืองแร่ไทย จัดพิมพ์

29.นายเชื้อ ดำรงสกุล	สวนผึ้ง	ดิบูก	267	หาบ
30.ทุ่งเจดีย์ หวายน้อย	สวนผึ้ง	ดิบูก	548	สูบ
31.นาย ตระหนักยศ ภวังคานนท์	บ้านบึง	เฟลสปาร์	197	สูบ
32.เทพประทานโป่งกระทิง	บ้านบึง	ดิบูก	81	สูบ
33.แดนชัย	สวนผึ้ง	ดิบูก		สูบ
34.ห้วยเสือ	บ้านบึง	ดิบูก	297	หาบ
34.ฉัตรชัย กฤษดานนท์ (ถูกยิง)	บ้านบึง	ดิบูก	438	หาบ
35.ทุ่งเจดีย์	สวนผึ้ง	ดิบูก	297	สูบ
36. ประยูรย์ โมริยะกุล ฟาอิส	สวนผึ้ง	ฟลูออไรท์	226	สูบ
37. วิชัย เตียตระกูล	สวนผึ้ง	ดิบูก	233	สูบ
38. สุภา ลิ้มมานนท์ ห้วยน้ำขาว	สวนผึ้ง	ดิบูก	279	สูบ
39.ตะเคียนทอง	สวนผึ้ง	ดิบูก	265	สูบ
40. แสงทอง	สวนผึ้ง	ดิบูก	188	สูบ
41.สุวัฒน์ นาคสมบูรณ์	สวนผึ้ง	ดิบูก	215	สูบ
42.สยามเมทธรัดโปรดักชั่น	สวนผึ้ง	ดิบูก	215	สูบ
43. ลำบัวทอง	บ้านบึง	ดิบูก	84	สูบ
44. ดิบูกไทย		ดิบูก	296	สูบ
45.แหลมพิชัย ตะโกปิดทอง	สวนผึ้ง	ดิบูก	492	สูบ
46.อวยพร	สวนผึ้ง	ดิบูก	130	หาบ
47.เจิงเจีย.	บ้านบึง	ดิบูก วูลแฟรม	266	สูบ
48.สินสยามการแร่	สวนผึ้ง	ดิบูก ฟลูออไรท์	49	หาบ
49.รัตนชาติ	บ้านบึง	ฟลูออไรท์	845	สูบ
50.อิสระไผ่นิ่ง				สูบ หาบ
51.นางอุบล จุลไพบูลย์				เจาะ

ผลกระทบจากการเติบโตทางเศรษฐกิจต่อชุมชนสวนผึ้ง

ด้วยความอุดมสมบูรณ์ในทรัพยากรแร่ธาตุ รวมทั้งธรรมชาติสิ่งแวดล้อมในสวนผึ้ง และเส้นทางคมนาคมที่สะดวก เพราะไม่ไกลจากโรงงานอุตสาหกรรมและตลาด อีกทั้งอำนาจรัฐคืออำเภอสวนผึ้งได้เข้ามาตั้งอยู่ในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงรับสนองนโยบายรัฐในการส่งเสริมและสนับสนุนระบบเศรษฐกิจดังกล่าว ทำให้เศรษฐกิจที่มาจากฐานภาคเกษตรเพื่อการส่งออก และภาคอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ในชุมชนสวนผึ้งเติบโตอย่างรวดเร็ว ข้าราชการตำรวจได้ผลประโยชน์จากธุรกิจแร่เถื่อนนอกพื้นที่

ล้มปทาน การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ใช้ฐานทรัพยากร ที่ดิน ป่าไม้และทรัพยากรแร่ในท้องถิ่นได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสภาพแวดล้อมและสังคมในชุมชน

“...พอเหมืองแร่มันเข้ามามากขึ้น หน้าฝนมาถึง น้ำก็พัดเอาโคลนกับทรายเข้ามา ข้าวก็ไม่แตกกอ พอชาวบ้านเดือนร้อนก็ไปบอกผู้ใหญ่กำนัน พวกผู้ใหญ่กำนันก็ไปบอกพวกเหมืองแร่ บางทีพวกเหมืองก็หยุดปล่อยน้ำเสีย ต่อมาก็ปล่อยอีก จะไม่ปล่อยลงห้วยก็ไม่ได้มันไม่มีที่ปล่อยที่อื่น เหมืองแร่มากก็ตอนที่.ก.ร.ป.เข้ามา เส้นทางมันสะดวกใครๆก็เข้ามา มาค้อยยังชั่วเอาตอนที่เหมืองแร่เลิกกิจการ แล้วก็รัฐบาลมาสร้างฝายทดน้ำที่ทุ่งไม้แดงทำท่อส่งน้ำถึงทำนาได้เดี๋ยวนี้...”²⁰⁹

ชาวนากะเหรี่ยงได้รับผลกระทบจากเหมืองแร่ที่ปล่อยน้ำเสียลงลำห้วยธรรมชาติ ลำห้วยที่เคยเป็นวังน้ำลึกเป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของสัตว์น้ำขึ้นเงิน พันธุ์ปลาหลายชนิดเช่น หมอช้างเหี้ยบ (ปลาตะกับ) ปลาอดหิน ปลาปักเป้า ปลากระสูบ ปลาถั่ว ฯลฯ สูญพันธุ์ไปจากลำน้ำ ฝายทำนบกั้นน้ำไม่อยู่น้ำที่ขุ่นข้นเต็มไปด้วยดินโคลนปนทรายไหลไปตามคูเหมืองเข้าผืนนาทำให้ข้าวไม่แตกกอ จำนวนพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจนทำนาไม่ได้ คิดเป็นพื้นที่ ร้อยละ 80 % ของพื้นที่นาที่มีอยู่ เฉพาะที่บ้านทุ่งแฝกจำนวนครอบครัวชาวนาได้เลิกทำนาถึง 13 ครอบครัว ปัจจุบันบ้านทุ่งแฝกเหลือครอบครัวทำนา 8 ครอบครัว นับแต่ปี พ.ศ 2505 เป็นต้นมากะเหรี่ยงบ้านบ่อ ต้องกลับมาขุดบ่อน้ำในหมู่บ้านเพื่อใช้อาบและดื่มกิน นาย บ่าย เนเต็ก เป็นคนแรกผู้ที่ริเริ่มขุดบ่อน้ำในหมู่บ้าน

เมื่อประชากรชาวเหมืองมีจำนวนมากขึ้น เหมืองแร่จึงเป็นแหล่งรองรับการจำหน่ายเนื้อสัตว์ป่าที่พรานในท้องถิ่นนำมาขาย สัตว์ป่าจำพวก กระตัง กวาง วัวแดง ถูกล่าและมีจำนวนลดลง ที่เหลืออยู่ได้หลบหนีเข้าไปอยู่ในป่าใหญ่ฝั่งพม่า เส้นทางลำเลียงแร่ได้เปิดช่องทางให้คนภายนอกเข้ามาตัดไม้มีค่า เช่น ไม้ยาง และไม้ตะเคียน ที่ขึ้นต้นตามชายน้ำแม่ภาชี ห้วยบ่อ ห้วยคลุ่ม ถูกตัดโค่นและชักลากออกไปนอกพื้นที่

คนงานจากอำเภอเมือง ราชบุรี อำเภอ จอมบึง เข้ามาตัดไม้ฟันเพื่อเป็นเชื้อเพลิงป้อนโรงงานอุตสาหกรรม ปั่นโม่ ในอำเภอ เมือง ราชบุรี ซึ่งมีโรงปั่นโม่ ถึง 42 โรงงาน โรงงานเครื่องเคลือบมีจำนวน 59 โรง รวมทั้งโรงงานทำปูนขาวปูนแดงในอำเภอเมืองและอำเภอโพธาราม ซึ่งมีแหล่งวัตถุดิบคือหินปูนที่เทือกเขาอำเภอเมือง ราชบุรี ในการผลิตปูนขาว ปูนแดง และโรงงานปั่นโม่ ต้องใช้เชื้อเพลิงในการเผาหินปูน เชื้อเพลิงที่ใช้เป็นไม้ฟันเป็นไม้จากป่าเบญจพรรณจากป่าสวนผึ้ง

คนลาวยวนจากหมู่บ้าน หนองแวง รามบัว ชฎาใหญ่ ตำบล รามบัว อำเภอจอมบึง ลาวบ้านหนองแวง เขา หนองปลาหมอ อำเภอบ้านโป่ง เข้ามาตัดไม้รวกในพื้นที่สวนผึ้ง ราคาไม้รวกในป่าลำละ 50 สตางค์ เมื่อนำไปถึงบ้านโป่งตกราคาลำละ 2 บาท 50 สตางค์ นำไม้รวกไปจักสานแข่งสำหรับ

²⁰⁹ * นาย คริ่งคิน เอ็นทุ บ้านทุ่งแฝก ต.สวนผึ้ง 10 กุมภาพันธ์ 2545

ใส่ผัก ขายให้พ่อค้าและชาวสวนทางอำเภอดำเนินสะดวก โพธาราม และ จังหวัด นครปฐม²¹² ไม่ไผ่ ป่าถูกตัดและลำเลียงมายังทำนน้ำในอำเภอเมืองราชบุรี ผูกเป็นแพล่องไปตามลำน้ำแม่กลองนำไปขายให้ แก่ พ่อค้าเมืองแม่กลอง สมุทรสงครามเพื่อ ทำโป๊ะเพาะเลี้ยงปลา เลี้ยงหอย

ผลกระทบจากการเพิ่มพื้นที่สัมปทานเหมืองแร่ การขยายพื้นที่การเกษตรและการตัดไม้เพื่อเป็น เชื้อเพลิงป้อนโรงงานอุตสาหกรรมปิ่นโอ่ง โรงงานปูนขาว ทำให้สภาพแวดล้อมในผืนป่าสวนผึ้งได้รับ ผลกระทบ ระหว่างปี พ.ศ.2526 – 2527 เริ่มมีสิ่งบอกร่องเหตุ เมื่อฝนเริ่มแล้งและทิ้งช่วงติดต่อกัน 2 ปี เมื่อ ถึงฤดูแล้งเกิดไฟป่าบ่อยครั้ง ไฟป่าได้ลามเข้าใกล้หมู่บ้านทุ่งแฝกจนชาวบ้านต้องออกมาช่วยกันดับไฟ ป่า เหมือนเป็นคราวเคราะห์ซ้ำกรรมซ้ำ ผีซ้ำด้่าพลอยของชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้ง ในระหว่างเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน 2528 เป็นช่วงปลายฤดูฝน กระแสลมได้พัดพาเมฆฝนมาจากอ่าวไทย กลุ่มเมฆ ฝนสีเทาหม่นกระจายตัวปกคลุมทั่วท้องฟ้าสวนผึ้ง ฝนตกอย่างหนักอย่างไม่ลืมหูลืมตาและตกติดต่อกัน หลายวัน จนเกิดน้ำป่าที่รุนแรงอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน คนกะเหรี่ยงบ้านห้วยน้ำหนักกำลังนอน หลับอยู่ในบ้านไม่รู้ตัว น้ำป่าที่ล้นฝั่งแม่ภาชีทะลักมาโดยไม่ทันตั้งตัว พัดพาบ้านเรือนลอยไปกับสาย น้ำเชี่ยว เจ้าของบ้านจมน้ำเสียชีวิต บางคนประคองตัวเกาะกอไผ่ที่ลอยมาตามกระแสน้ำจากบ้าน ตะเคียนทองลอยมาตามน้ำแม่ภาชีถึงบ้านบ่อเก่าล่าง เป็นระยะทางกว่า 10 กิโลเมตรรอดชีวิตมาได้ อย่างน่าอัศจรรย์ ราษฎรหมู่ที่ 3 บ้านห้วยม่วงเสียชีวิตทั้งสิ้น 12 คน ถนนและคอสะพานข้ามลำน้ำแม่ ภาชีทั้งสองด้านถูกน้ำเซาะจนขาด ไม่สามารถใช้เส้นทางข้ามไปมาได้ อำเภอสวนผึ้งถูกตัดขาดจาก โลกภายนอก กระแสน้ำที่ไหลแรงจากลำห้วยดิบออกคลุ ได้ไหลท่วมทะเลาะเข้าหมู่บ้านทุ่งแฝกที่อยู่ติดชาย น้ำผืนนาข้าวล้มเสียหาย²¹³ น้ำห้วยบ่อเปลี่ยนเส้นทาง ฝายทดน้ำเข้านาพังย่อยยับไม่สามารถสร้างใหม่ได้ เป็นเวลาเดียวกับที่พี่ นังโป้ง แม่ยาย ลุง บุญธรรม กุ้งถึง เสียชีวิตที่บ้านทุ่งแฝกการจัดงานศพจึง ทุลักทุเล ชาวบ้านทุ่งแฝกได้แต่ทอดถอนใจที่เห็นทุ่งนามีแต่ทราย ที่โถมทับเต็มผืนนา ทางการได้นำสิ่งของ อาหารแห้ง มาช่วยเหลือชาวบ้าน นาย บำรุง คงสวัสดิ์ เล่าว่าในครั้งนั้นมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลนำข้าวสารที่นำมาแจกช่วยเหลือชาวบ้านไปขายต่อ

ลำดับเหตุการณ์น้ำป่าในสวนผึ้ง ในรอบ 40 ปี

พ.ศ. 2512 น้ำท่วมตำบล ด่านทับตะโก อำเภอจอมบึง ทางการอพยพชาวบ้านมาอยู่ในที่ จัดสรรจึงเกิดหมู่บ้านชฎป่าห้วยพัฒนา ตำบลสวนผึ้ง

พ.ศ.2528 ระหว่างปี 2512 – 2528 ระยะเวลา ห่างกัน 17 ปี เป็นเหตุการณ์ที่รุนแรงสุด ๆ ภายหลังเหตุการณ์น้ำป่าในปี 2528 รัฐบาลได้จัดสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กเพื่อเป็นพื้นที่รองรับปริมาณ น้ำในฤดูฝน ป้องกันน้ำป่า ไหลหลาก มีอ่างเก็บน้ำเกิดขึ้น จำนวน 9 แห่ง

²¹² • ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัด ราชบุรี ปี 2535 ส.น.ง.อุตสาหกรรมจังหวัด ราชบุรี

²¹³ นาย วันจันทร์ เจ้าคุณ บ้านทุ่งแฝก 19 พ.ย.44 เวทีพูดคุย

• บำรุง คงสวัสดิ์ ในขณะนั้นเป็นสมาชิกสภาจังหวัด เขตอำเภอสวนผึ้ง

พ.ศ. 2540 ระหว่างปี 2528 – 2540 ระยะเวลาห่างกัน 13 ปี ป่าไม้ในเขตไทยเสื่อมโทรม ปี 2535 – 2537 รัฐบาลปิดป่า รัฐบาลไทยและรัฐบาลทหารพม่าเปิดให้พ่อค้าไทยเข้าทำสัมปทาน ไปตัดไม้ในเขตยึดครองของกะเหรี่ยงอิสระ ป่าไม้ในเขตพม่าลดลงปลายปี พ.ศ. 2540 ได้เกิดน้ำพายุลินดา เกิดน้ำป่าอีกครั้งความรุนแรงไม่น้อยกว่าปี 2528 คอสะพานลำภาชีขาด

พ.ศ. 2543 เกิดน้ำป่าอีกครั้งความรุนแรงไม่น้อยกว่าปี 2540 สะพานข้ามลำภาชีขาด จนต้องสร้างขยาย สะพานให้มีความยาวกว่าเดิม

อิทธิพลของนายทุนเหมืองแร่ต่อชาวกะเหรี่ยง

ในขณะที่ชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งได้รับผลกระทบจากน้ำเสียที่เหมืองแร่ปล่อยระบายลงไปในลำน้ำธรรมชาติ ชาวไร่กะเหรี่ยงบ้านพุน้ำร้อน ตำบลบ้านบึง ถูกละเมิดสิทธิของเหมืองแร่ ข่มขู่บีบบังคับให้ขายที่ บ้านพุน้ำร้อนเป็นหมู่บ้านที่อยู่ต้นน้ำท่าเคย เคยเป็นพื้นที่เคลื่อนไหวของพรรคคอมฯ ชาวกะเหรี่ยงพุน้ำร้อนมีอาชีพหลักคือการทำไร่ข้าว มีพื้นที่ทำไร่ข้าวครอบครัวละ 4 – 5 แปลง แปลงละ 6-8 ไร่ ในระบบไร่หมุนเวียนชาวกะเหรี่ยงต้องปล่อยไร่ข้าวที่กลายเป็นไร่ชากทิ้งไว้ให้สภาพป่าฟื้นคืนกลับมาใหม่ เพื่อให้เนื้อดินมีธาตุอาหารอุดมสมบูรณ์ เพื่อจะได้หวนกลับมาทำไร่ในที่เดิม เมื่อไร่ชากกลับคืนสภาพเป็นป่า แต่นายทุนก็ไม่ยอมรับว่าพื้นที่ที่ฟื้นกลับมาเป็นป่านั้นครั้งหนึ่งเคยเป็นไร่ชากของคนกะเหรี่ยงมาก่อน คนกะเหรี่ยงบ้านพุน้ำร้อนอยู่ในป่าไม่รู้หนังสือ อ่านหนังสือไม่ออก และไม่มีเอกสารแสดงสิทธิการครอบครองในการเป็นเจ้าของที่ดิน จึงถูกละเมิดสิทธิของนายทุนเหมืองแร่ ข่มขู่และบีบบังคับ ด้วยการกว้านซื้อที่ทำกินในราคาที่ถูกรวบรวมของนายทุนเหมืองแร่ สร้างความเจ็บแค้นให้แก่ ชาวกะเหรี่ยงบ้านพุน้ำร้อน จึงได้ร่วมมือกับชาวกะเหรี่ยงบางคนที่เคยเข้าป่าเป็นคอมมิวนิสต์ดักข่มยิงนาย ฉัตรชัย กฤษดานนท์ เสียชีวิตขณะขับรถยนต์ออกจากเหมืองแร่ ที่บ้านพุน้ำร้อน โดยไม่ได้แต่ต้องทรัพย์สิน หรือทำร้ายผู้ร่วมโดยสารที่มากับรถคันดังกล่าว²¹⁰ ผู้มีอิทธิพลผู้หนึ่งล่องลัดดับไปเหมือนคลื่นทะเลที่ซัดเข้าหาฝั่ง ปัจจุบันเหมืองกาลีเทาทมีนยังคงปกคลุมท้องฟ้าเหนือหมู่บ้านกะเหรี่ยงบ้านพุน้ำร้อน

การจัดการทรัพยากรป่าไม้ในสวนผึ้งผลกระทบต่อชุมชนกะเหรี่ยง

ในปี พ.ศ. 2521 รัฐบาลได้ประกาศพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ครอบคลุมชุมชนดั้งเดิมของคนกะเหรี่ยงต้นน้ำภาชี รัฐส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลจัดการป่าการที่รัฐเข้ามายึดกุมและครอบครองพื้นที่ป่าโดยการประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภาชี เป็นการช่วงชิงสมบัติสาธารณะของชุมชนไปอยู่ในการควบคุมและจัดการของรัฐ ชาวกะเหรี่ยงซึ่งมีชีวิตที่ต้องพึ่งพาและผูกพันกับป่าถูกปิดกั้นและเข้าไม่ถึง”สมบัติสาธารณะ” การประกาศพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ได้ส่งผลกระทบต่อชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้ง พื้นที่ไร่ข้าวเริ่มหดหายเพราะถูกควบคุมและจำกัดพื้นที่ พันธุ์พืชดั้งเดิม ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีฐานมาจากระบบการทำไร่หมุนเวียนไม่มีพื้นที่ที่จะนำมาใช้ถ่ายทอด ความเชื่อและความนอบน้อมต่อธรรมชาติ

²¹⁰ นาย บำรุง คงสวัสดิ์ อดีตสมาชิกสภาจังหวัดราชบุรีเขตอำเภอสวนผึ้ง 10 มกราคม 2545

และแผ่นดินของชาวกะเหรี่ยงก็เปลี่ยนไป ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติก็เริ่มห่างจากกัน ปัจจุบัน พ.ศ.2545 ยังคงมีคนกะเหรี่ยงที่ทำไร่หมุนเวียนนอกเขตอนุรักษ์ของกรมป่าไม้ ที่บ้านห้วยคลุ้ม ตำบลสวนผึ้ง และบ้านห้วยน้ำหนักตำบล ตะนาวศรีรวมทั้งหมด จำนวน 14 ครอบครัว แนวโน้มของการทำไร่ข้าวหมุนเวียนของชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งมีแต่จะลดลง เพราะบุคคลภายนอกที่มีชุดความคิดที่มาจากคนทำนา ทำสวน และทำการค้า เข้าใจว่าคนกะเหรี่ยงทำ “ไร่เลื่อนลอย” ทำลายสภาพแวดล้อมของป่า เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ยอมรับภูมิปัญญาในการทำ “ไร่หมุนเวียน” ของชาวกะเหรี่ยง รัฐบาลจึงไม่เปิดพื้นที่และให้โอกาสแก่คนกะเหรี่ยงได้มีทางเลือกและกำหนดชะตากรรมของตนเอง

พื้นที่ป่าที่รัฐได้ประกาศและเข้ามาจัดระเบียบควบคุมดูแล *

รัฐได้เข้ามาควบคุมดูแลและประกาศให้เป็นป่าประเภทต่างๆ ซึ่งก่อนที่จะได้ประกาศให้พื้นที่ป่าตามประเภทที่กำหนดนั้น ได้มีชุมชนเกิดขึ้นอยู่ก่อนแล้ว

ประเภทป่า	พื้นที่	เนื้อที่ / ไร่	ตารางกิโลเมตร
1.พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี	977,250.00	1,563.60
2.พื้นที่ป่าไม้อาวร	สวนผึ้ง กิ่งบ้านคา	50,018.75	80
3.เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภาชี	สวนผึ้ง	305,818.75 ไร่	489.31
4.สวนป่าสรีกิติติศา	สวนผึ้ง	3,000 ไร่	4.80
5.โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา	สวนผึ้ง	87,500 ไร่	140

โครงการจัดสรรที่ทำกินให้แก่ชาวบ้าน

ปี 2528 ทางกรมเห็นว่าพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-พม่า และบริเวณป่าต้นน้ำภาชีเป็นพื้นที่ล่อแหลมต่อความมั่นคงของชาติ กองทัพบก ร่วมกับกรมป่าไม้ จึงได้มอบภาระกิจให้ตำรวจตระเวนชายแดนเข้ามาจัดตั้งหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง โดยมีตำรวจตระเวนชายแดนเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ ได้อพยพคนกะเหรี่ยงจากอรัญคีร์น้ำภาชีลงมาอยู่ในที่จัดสรรที่บ้านห้วยน้ำหนัก หนองตาดัง ครอบครัวละ 14 ไร่ครึ่ง ที่สำหรับปลูกบ้าน ครึ่งไร่ (200 ตารางวา) ที่บ้านพระกำชาวกะเหรี่ยงได้ที่ดินทำกินครอบครัวละ 8 ไร่ ในการจับฉลากเพื่อจัดแบ่งพื้นที่ทำกินให้แก่ชาวกะเหรี่ยง เจ้าหน้าที่ได้ซ่อนฉลากที่เป็นที่ดินดีไว้ในกระเป๋าสีเสื้อ²¹⁶ เพื่อคนที่ดินไม่ดีดิ้นรนน้ำไว้สำหรับพวกพ้องและคนที่รู้จัก ชาวกะเหรี่ยงจอร์ที่อยู่มาแต่ดั้งเดิมซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีทะเบียนบ้าน ถูกกันออกจากที่ดินของตนเองจึงต้องเสียพื้นที่ของตนให้แก่คนไทยที่มีทะเบียนบ้านเข้ามาใช้สิทธิขอที่ทำกิน

รัฐบาลยังมีโครงการสร้างเขื่อนและฝายน้ำล้น เพื่อแก้ปัญหาหน้าท่วมอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ.2528 จึงเป็นโอกาสทองที่นักเก็งกำไรจากการเวนคืนที่ดินจากรัฐที่คอยจ้องหาโอกาส ได้มีคนนอกพื้นที่เช่น จากบ้านซำป่าหวายเข้ามากว้านซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไร โดยมีผู้นำท้องถิ่นเป็นนายหน้า

* ที่มา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี น.32

²¹⁶ นาย บำรุง คงสวัสดิ์ อดีต สมาชิกสภาจังหวัดราชบุรี เขต อำเภอสวนผึ้ง.

ที่ดินจำนวนมากที่ถูกกันออกนอกเขตป่าอนุรักษ์ถูกขายไปในราคาถูก²¹⁷ ภายหลังปี 2530 ได้เกิดกระแสความตื่นตัวด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งจากภาคประชาชนและรัฐบาล เจ้าหน้าที่ของรัฐคือฝ่ายทหารและป่าไม้ได้ผลักดันให้เกิดโครงการสวนป่าสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ภาคกลางในปี พ.ศ.2536 และโครงการอุทยานธรรมชาติศึกษา เพื่อเป็นการแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

เมื่อครั้งที่พรรคคอมมิวนิสต์เคลื่อนไหวในเขตภาคตะวันตก สถาบันพระมหากษัตริย์มีบทบาทต่อการแก้ปัญหาความมั่นคง ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เช่นเดียวกันเมื่อรัฐเข้ามาจัดการป่าโดยกรมป่าไม้และฝ่ายทหาร สถาบันพระมหากษัตริย์ได้มีโครงการในพื้นที่เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่พสกนิกรในพื้นที่ จึงเกิดโครงการสวนป่าเฉลิมพระเกียรติ, โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่, และโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา การที่มีโครงการในพระราชดำริในสวนผึ้ง เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าทรัพยากรธรรมชาติในสวนผึ้งอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการถูกทำลาย เพียงภาคราชการที่อาศัยเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายเดียวไม่มีศักยภาพเพียงพอ ที่จะรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมได้ สถาบันพระมหากษัตริย์จึงต้องมีโครงการในพระราชดำริในพื้นที่สวนผึ้ง

โครงการสวนป่าเฉลิมพระเกียรติ (สวนป่าสิริกิติ์ฯ)

ในปี พ.ศ.2532 นาย บำรุง คงสวัสดิ์ สมาชิกสภาจังหวัด ราชบุรี เขตอำเภอสวนผึ้งร่วมกับกำนันผู้ใหญ่บ้านกะเหรี่ยงได้ขอร้องให้บรรดานายทุนและข้าราชการทหารบางคนที่จะเข้าไปกว้านซื้อที่ดินบริเวณแก่งส้มแมว คั้นให้ฝ่ายราชการเพื่อเป็นการถวายเป็นความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยผู้นำท้องถิ่น ที่เป็นแกนนำคือ ส.จ.บำรุง คงสวัสดิ์ กำนัน ประกิต ใจบำเพ็ญ กำนัน จีบ จะนุ พร้อมทั้งผู้อาวุโสชาวกะเหรี่ยงในท้องถิ่น ได้ไปรวมตัวกันประกอบพิธีเซ่นไหว้เจ้าที่โดยเชิญทหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าร่วมพิธีที่ริมแม่น้ำแม่กลองบริเวณแก่งส้มแมว เป็นการประกาศให้ทุกคนได้รู้ว่าชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งต้องการถวายเป็นความจงรักภักดีต่อสถาบันเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน และมอบพื้นที่ถวายให้แก่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ จากการรวมตัวกันของชาวบ้านจึงได้ที่ดินบริเวณแก่งส้มแมวกลับคืนมาจากกลุ่มนายทุน และได้มอบให้ทางราชการเพื่อเป็นโครงการสวนป่าเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ภาคกลางที่มีเนื้อที่ 140 ตารางกิโลเมตร จำนวน 3,000 ไร่ เป็นแหล่งรวบรวมศึกษาพรรณไม้ป่าของไทย เพื่อมิให้พันธุ์ไม้ป่าหายากของไทยต้องสูญพันธุ์ มีพันธุ์ไม้ป่าต่างๆ 200 กว่าชนิด สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีเปิดสวนป่าเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ.2536 พระองค์มีพระประสงค์ให้ชาวไทยกะเหรี่ยงและราษฎรที่อพยพเข้ามาตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่รอบๆเขตสวนป่าได้มีอาชีพเลี้ยงตนเองในโครงการศิลปาชีพ เข้ามาฝึกงานเพื่อจะมีอาชีพเสริม ซึ่งมีงาน เครื่องปั้นดินเผา งานทอผ้าและปักผ้า งานจักสาน และเป็นคนงานรับจ้างดูแลสวนป่า

²¹⁷ • วิชาการของการบุกเบิกที่ทำกินในเขตป่า น.79 เจริญศักดิ์ ปิ่นทอง

• เวทีพูดคุย 18 ก.ค. 2545 บ้านห้วยน้ำหนัก

โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่

รัฐบาลโดยหน่วยงานของฝ่ายทหารเข้ามาฝึกอาชีพให้คนกะเหรี่ยงจกอร์ที่บ้านพระคำ เป็นหมู่บ้านชายขอบป่าดึกดำบรรพ์ กะเหรี่ยงจกอร์บ้านพระคำต้องอยู่ในกฎระเบียบตามที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กำหนด ชาวบ้านได้รับการฝึกงานฝีมือต่างๆ เช่นจักสาน ทอผ้า ในโรงฝึกงานของหมู่บ้าน²¹⁸ ได้รับค่าแรงงานวันละ 80 บาท

ทางการจัดแบ่งพื้นที่ทำกินที่ให้ครอบครัวละ 8 ไร่ แต่ก็ไม่สามารถปลูกข้าวเลี้ยงตนเองได้ เพียงพอพื้นที่เป็นที่ลาดเอียง ต้องผลิตข้าวจากในที่เดิมดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านไม่ได้รับอนุญาตให้ปลูกบ้านหลังใหม่เพื่อขยายครัวเรือนเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่มีอยู่ ถึงแม้ว่าจะแต่งงานแล้วก็ต้องอยู่ในบ้านหลังเดิม ช่วงเวลาที่เจ้าหน้าที่บอกว่า “จะมีการเสด็จ” ชาวบ้านจะต้องทำงานพัฒนาหมู่บ้านจนไม่มีเวลาประกอบอาชีพของตนเอง การออกนอกพื้นที่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ ผู้ใดที่ไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนา เจ้าหน้าที่ก็ออกกฎระเบียบโดยผ่านผู้นำและกรรมการหมู่บ้านที่อยู่ภายใต้การชี้นำของเจ้าหน้าที่ควบคุมพื้นที่ให้ย้ายออกจากหมู่บ้าน เช่น ย้ายนาย สมชาย ทับไกรสกล ออกมาอยู่ที่บ้านห้วยน้ำหนัก ย้าย ลุง เม็ด เต็มบึง ผู้ที่เคยนำชาวบ้านกะเหรี่ยงลงมาจากป่าต้นน้ำในปี 2521 ออกไปอยู่ที่ บ้านทุ่งแฝกเหล่านี้เป็นต้น

“....กะเหรี่ยงพระคำ... ระกำเหมือนชื่อ เหมือนกับเอาต้นไม้มารปลูกในกระถาง จะเป็นจะตายก็อยู่ที่เขาจะเอาใจใส่ ดูแล รดน้ำ ให้ปุ๋ย มันจะเติบโตกว่านี้ไม่ได้แล้ว มันไม่มีรากแก้วที่จะยึดลำต้นและหาอาหารกินเอง ไม่ได้ปลูกลงดินธรรมชาติ คนอื่นจะมาคอยดูแลตลอดไปนั้น ไม่มีหรอก พวกเขามือนกที่บินบนท้องฟ้า พวกเราเหมือนปลาที่อยู่ในน้ำ .นกะมาสอนปลาให้ว่ายน้ำจะสอนได้อย่างไร ปลาจะสอนให้คนบินก็สอนไม่ได้ กะเหรี่ยงคิดอย่างหนึ่งคนไทยคิดอย่างหนึ่ง คนเราอยู่กิน....คิดไม่เหมือนกัน”²¹⁹ ....

โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ •

“...พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันจะเป็นป่า ป่าที่ถวายความจงรักภักดีต่อกัน

พระเจ้าอยู่หัวสร้างอ่างเก็บน้ำ ฉันจะสร้างป่า..”

“..การที่มีต้นน้ำลำธารใช้ชั่วกาลนานนั้น

สำคัญอยู่ที่การรักษาป่าและปลูกป่า บริเวณต้นน้ำ.. “

พระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

²¹⁸ กลุ่มพูดคุย บ้าน สวนผึ้ง 27-28 พฤศจิกายน 2544

²¹⁹ • ลุงเม็ด เต็มบึง บ้านทุ่งแฝก 17 มกราคม 2546

• รายงานผลดำเนินงานปี(พ.ศ.2543-2544) โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ความเป็นมาของโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระองค์ทรงสนพระทัยในการศึกษาสภาพธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในลักษณะของการดำเนินงานทางวิชาการ พระองค์เสด็จไปเยี่ยมราษฎรทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ พระองค์ทรงเล็งเห็นว่าป่าไม้ในหลายพื้นที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ สมควรที่จะอนุรักษ์ไว้เพื่อให้เยาวชนและราษฎรในท้องถิ่น ตลอดจนผู้ที่สนใจในธรรมชาติได้ใช้เป็นสถานที่สำหรับศึกษาสภาพธรรมชาติเป็นห้วงประเทศ ดังนั้นเพื่อเป็นการสนองพระราชประสงค์ สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงร่วมกับกองทัพบก และส่วนราชการ ตลอดจนนักวิชาการสาขาต่างๆ ได้คัดเลือกและปรับปรุงสภาพพื้นที่เพื่อให้เป็นที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาสภาพธรรมชาติบริเวณที่ราชพัสดุที่กองทัพบกเป็นผู้ควบคุมดูแล โดยมีสำนักงานในพื้นที่โครงการที่บ้านห้วยผาก บริเวณที่เคยเป็นเหมืองร้าง โดยเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2538 เป็นปีเดียวกับที่ชาวกะเหรี่ยงจากฝั่งพม่าอพยพหนีการปราบปรามจากฝ่ายทหารพม่าเข้ามายังดินแดนไทยในตำบลสวนผึ้ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จราชดำเนินทอดพระเนตรพื้นที่ดังกล่าว พระองค์ทรงมีแนวพระราชดำริกับคณะผู้ดำเนินการดังนี้

แนวพระราชดำริ

- 1.ปรับปรุงสถานที่ ใช้เป็นสถานที่ศึกษา ต้องกำหนดรูปแบบที่ชัดเจน โดยเริ่มโครงการขนาดเล็กก่อนแล้วจึงขยายในพื้นที่อื่นๆ
- 2.สำรวจทรัพยากรทางชีวภาพและกายภาพ รวบรวมเก็บข้อมูลให้ครบถ้วน
- 3.นำผลสำรวจมาทำการศึกษา วิจัย เพื่อประโยชน์ทางวิชาการและใช้ในท้องถิ่น
- 4.ในการดำเนินทุกขั้นตอนควรให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

วัตถุประสงค์โครงการ

1. พิทักษ์รักษา อนุรักษ์ ปันฟูสภาพธรรมชาติ ในพื้นที่โครงการให้เป็นสถานที่ศึกษาสภาพธรรมชาติ
- 2.สำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย สภาพ พรรณไม้ สัตว์ป่า ทรัพยากรต่างๆ เพื่อประโยชน์ด้านวิชาการและนำมาประยุกต์ใช้กับประชาชน
- 3.เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้เห็นถึงความสำคัญของสภาพธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ผลกระทบจากการทำลายธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ให้ประชาชนในพื้นที่โครงการมีจิตสำนึกรักหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ

เนื้อที่โครงการ 132,905 ไร่ 210 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมหมู่บ้านในตำบลสวนผึ้งคือ คือ บ้าน ตะโกบน ตะโกล่าง บ้านห้วยสุด บ้านห้วยน้อย ห้วยน้ำใส ห้วยเจดีย์ เขากระโจม(ผาปกใหม่) ผาปก ห้วยสาม ห้วยน้ำขาว ห้วยผาก และบ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี ประชากร 4,188 คน

897 ครอบครัว คนไทย 2,569 คน กะเหรี่ยง,มอญ 1,150 คน ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า 415 คน ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า 54 คน

แบ่งพื้นที่ดังนี้	1.ที่อยู่อาศัย	3,235 ไร่
	2.ทำกิน	40,152 ไร่
	3.ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ	3,075 ไร่
	4.อนุรักษ์	86,443 ไร่

มีแผนงานด้วยกัน 6 ด้าน

- 1.ด้านวิชาการและวิจัย
- 2.ด้านการจำแนกเขตอุทยานธรรมชาติ
- 3.ด้านการบริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี
- 4.ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- 5.ด้านการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ สำนักควบคุมไฟป่า กรมป่าไม้
- 6.ด้านอำนวยการและประสานงาน

จากการที่ผู้วิจัยอยู่ในพื้นที่และเคยเข้าร่วมประชุมกับอนุกรรมการคณะต่างๆในการดำเนินงานของโครงการโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พบว่าคนท้องถิ่นดั้งเดิมมีความพอใจและต้องการให้โครงการในพระราชดำริต่างๆของเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินในสวนผึ้งเกิดผล เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและท้องถิ่น เพื่อจะได้มีโอกาสได้ใกล้ชิดและเข้ารับเสด็จและถวายฎีกาในเรื่องความเดือดร้อน ดังที่เคยมีการทูลเกล้าถวายฎีกาที่ผ่านมา แต่คนระดับชาวบ้านรากหญ้า คือคนไทยท้องถิ่น กะเหรี่ยง,มอญ , ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า, ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า, คนเหล่านี้เหลือทุนที่ดินอยู่เพียงเล็กน้อย ส่วนมากไม่มีที่ดิน จึงไม่ได้รับผลกระทบ พวกเขาเป็นเพียงผู้รับรู้และปฏิบัติตามส่วนกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยเพราะเกรงว่าตนเองจะเสียพื้นที่ที่ได้ซื้อมาจากคนท้องถิ่น กลุ่มเหล่านี้คอยดูท่าทีและอยู่เบื้องหลังการเคลื่อนไหวในการคัดค้านและต้องการเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน กิจกรรมต่างๆของโครงการยังคงอยู่ในการขึ้นและดำเนินการจากทางฝ่ายราชการ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ภาคราชการนั้นมักจะปรับเปลี่ยนโยกย้าย ไม่ใช่คนในพื้นที่ การดำเนินงานจึงล่าช้า ฝ่ายทหารซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ซึ่งในอดีตเคยเจ้าหน้าที่บางชุดมีปัญหาเกี่ยวกับชาวบ้านในเรื่องการจัดระเบียบพื้นที่ทหารภายใต้พระราชกฤษฎีกา ปี พ.ศ.2481 และทหารต้องมารับผิดชอบงานด้านการประชาสัมพันธ์โครงการอีกทั้งเป็นฝ่ายดูแลรักษาป้องกันการบุกรุก ผู้เสียผลประโยชน์จากการใช้พื้นที่จึงหวาดระแวงฝ่ายทางการคือทหาร

ป่าไม้และระบบนิเวศจะถูกทำลายมากกว่าที่เป็นอยู่ พื้นที่ป่าจะถูกบุกรุก นายทุนและผู้มีอิทธิพลจะช่วงชิงสมบัติสาธารณะมาเป็นของตน คนยากจนจะไร้ที่ทำกิน เพียงหวังให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดูแลจัดการทรัพยากรป่าไม้ฝ่ายเดียวคงไม่เพียงพอเพราะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางกลุ่มบางพวกได้รับผลประโยชน์จากกลุ่มนายทุนผู้นำในท้องถิ่นที่ลักลอบตัดไม้ จนชาวบ้านและพระสงฆ์ ต้องลุกขึ้นมาตั้งกลุ่ม “คนรักป่าสวนผึ้ง” เพื่อรักษาและควบคุมการใช้ทรัพยากรภายในท้องถิ่น การทำให้เจ้าหน้าที่ของ

รัฐทำหน้าที่แต่เพียงฝ่ายเดียวโดยขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นเป็นดังเช่น การปล่อยให้ “แมวเฝ้าปลา
ย่าง”

* การช่วงชิงทรัพยากรที่ดิน ในสวนผึ้ง

ที่มาของปัญหาการช่วงชิงทรัพยากรที่ดินในสวนผึ้ง ในพระราชกฤษฎีกา พ.ศ.2841 ได้กำหนดเขตหวงห้ามที่ดินในท้องที่ อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอ วังขนาย อำเภอ บ้านทวน และอำเภอ รางะ จังหวัดกาญจนบุรี พุทธศักราช 2481 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2481²²⁰ ในพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าวมิได้กล่าวระบุพื้นที่ส่วนหนึ่งส่วนใดของตำบลสวนผึ้ง หรือของ จังหวัดราชบุรี แต่ในแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาได้ขีดคร่อมผนวกเอาอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ ทั้งหมดของฝั่งตะวันตกแม่น้ำภาษีซึ่งเป็นพื้นที่ที่ชุมชนชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งได้อาศัยอยู่มาก่อนปี พ.ศ.2481 เป็นที่ราชพัสดุที่ใช้ในราชการทหารในจังหวัดราชบุรีเป็นพื้นที่ฝึกของกองพลพัฒนาในอำเภอ จอมบึง อำเภอสวนผึ้งมีจำนวน 1 แปลง เนื้อที่ 500,000 ไร่ เป็นพื้นที่ตามพระราชกฤษฎีกาปี พ.ศ.2481 ฝ่ายราชการอ้างว่ามีราษฎรบุกรุกที่ดินดังกล่าวรวม 4,196 แปลง เนื้อที่ 83,477-0-4 ไร่ อยู่ในตำบลสวน ผึ้ง 2,554 แปลง ,เนื้อที่ 48,054-0-9 ไร่ ในตำบลตะนาวศรี 638,แปลง เนื้อที่ 7,989 ไร่-3-61 ไร่ ดังเช่นที่ ที่ดินบริเวณธารน้ำร้อนบ่อคลึง อ.สวนผึ้งมี เนื้อที่ 49-2-60 และ 55-2-00 ซึ่งเป็นพื้นที่ที่กองพลพัฒนา มีโครงการก่อสร้างสำนักงานโครงการธรรมชาติวิทยาเพื่อมอบถวายแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

ในยุคที่รัฐบาล พลเอก ชชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี เศรษฐกิจของไทยได้ขยายตัวและ เติบโต มีการตื่นตัวในการซื้อขายแลกเปลี่ยนที่ดินในอำเภอสวนผึ้ง ส่งผลให้ที่ดินที่เคยอยู่ในการครอบ ครองของคนท้องถิ่นถูกซื้อขาย เปลี่ยนมือไปอยู่ในมือของนักเก็งกำไร และนายหน้าซื้อขายที่ดิน ที่ ดินรกร้างว่างเปล่าถูกจับจองและมีการซื้อขาย ฝ่ายทหารจึงได้เข้ามาควบคุมการใช้พื้นที่ ทำให้ชาว บ้านได้รับความเดือดร้อนจากการปรับที่ และขยายพื้นที่เพาะปลูก ฝ่ายทหารอ้างว่าที่ดินอยู่ในเขตหวง ห้าม ตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ.2841 ที่ทหารเป็นผู้ใช้ประโยชน์

ปี พ.ศ. 2535 นาย สงกรานต์ มั่นใจ กำนันตำบลสวนผึ้ง นำชาวบ้านไปร่วมประท้วงเรื่องที่ในพระ ราชกฤษฎีกา พ.ศ.2481 ที่จังหวัดกาญจนบุรี ในปี พ.ศ.2543 กลุ่มผู้ที่เดือดร้อนจากพระราชกฤษฎีกา 2481 ได้เตรียมร่างคำถวายฎีกาแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี เอกสารลงวันที่ 1 มกราคม 2544 เพื่อให้ผู้นำชาวไทยเชื้อกะเหรี่ยงเป็นผู้ยื่นถวาย การดำเนินการดังกล่าวไม่บรรลุผลผู้นำ ชาวกะเหรี่ยงไม่ได้แสดงความกระตือรือร้นและลงชื่อเพื่อถวายฎีกา²²¹ บรรดาแกนนำได้ประชุมเพื่อ กำหนดแนวทางในการเรียกร้องสิทธิเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2545 ที่ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบล

²²⁰ เอกสารสำเนาพระราชกฤษฎีกา เอกสารคัดสำเนาถูกต้อง วันที่ 2 เม.ย.39 พ.ท.วิศาล กุศลฤๅณวงศ์ รับรองเอกสาร สำเนา

²²¹ หนังสือคำร่างถวายฎีกาสมเด็จพระเทพฯ ลงวันที่ 1 มกราคม 2544

สวนผึ้ง มีผู้เข้าร่วมประชุม 21 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้นำเชื้อสายกะเหรี่ยง 3 คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน รวมทั้งนาย สุทัศน์ สระทองแก้ว สมาชิกสภาจังหวัดราชบุรีเขตพื้นที่ กิ่งอำเภอบ้านคา²²² จังหวัดราชบุรีเข้าร่วมสมทบด้วย

ในการดำเนินการมี นาย สกล ก้าวพู่ กำนันตำบลสวนผึ้ง เป็นแกนนำด้านมวลชนให้ผู้นำชาวบ้าน ล่าลายเซ็นเพื่อคัดค้านการเช่าที่ดิน นาย ชุศักดิ์ ริมศิริกุล เป็นที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย ในวันที่ 14 พฤศจิกายน 2545 ประชาชนชาวสวนผึ้งได้รวมตัวกันประมาณ 1,000 คน ณ ที่ว่าการอำเภอสวนผึ้ง แสดงความจำนงค์ไม่ยอมที่จะเช่าพื้นที่ ได้ยื่นหนังสือผ่านทางสมาชิกผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกในพื้นที่ กลุ่มผู้คัดค้านที่ลุกขึ้นปราศรัยประกอบด้วย สมาชิกสภาจังหวัดเขต อำเภอสวนผึ้ง กิ่งอำเภอบ้านคา ตัวแทนชาวบ้านจากบ้านผาปก ไม่มีผู้นำชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงลุกขึ้นไปพูดบนเวที

ภาพของการชุมนุมและผู้ที่ถูกขังมาปราศรัยจึงถูกมองว่าการประท้วงในครั้งนี้มีนักการเมือง กลุ่มธุรกิจนายทุนที่ดินเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลัง กลุ่มบุคคลเหล่านี้มีความคาดหวังว่าตนเองจะได้ประโยชน์โดยตรงเมื่อมีการเปิดเส้นทางชายแดนในโครงการเส้นทางการค้าไทย-พม่าด้านอำเภอสวนผึ้งในอนาคต ที่ดินสองฝั่งถนนสายอำเภอสวนผึ้ง ไปยังชายแดนไทย - พม่าระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร อยู่ในมือของกลุ่มบุคคลเหล่านี้ เป็นบุคคลนอกพื้นที่ที่เข้ามาซื้อ ที่ดินในสวนผึ้ง

การช่วงชิงทรัพยากรที่ดินเป็นการต่อสู้เพื่อเข้าถึงทุนที่จะสร้างอำนาจให้แก่ผู้ครอบครองซึ่งมีนายทุน ข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่นฝ่ายหนึ่ง กับฝ่ายรัฐซึ่งมีทหารที่ได้รับมอบภาระกิจให้เป็นผู้ดูแลฝ่ายหนึ่ง ชาวบ้านชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่เป็นคนท้องถิ่นดั้งเดิมเปรียบได้ดั่งเช่น ตัวเบี้ย ตัวเล็กที่อยู่บนกระดานหมากรุก ที่จะถูกนำมาใช้ในการเคลื่อนไหว และต่อรอง จากการประเมิลท่าทีแนวคิดของผู้นำชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งในขณะนั้นแยกได้ 3 แนวคิด กำนันจิบ จะนู มองว่าถึงอย่างไรทหารก็ไม่ยึดที่ดินของชาวบ้านที่เป็นคนจน คนไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงจากตำบลตะนาวศรีจึงมาร่วมชุมนุมกันเพียงจำนวนเล็กน้อย ประธานประชาคมอำเภอสวนผึ้งเชื้อสายกะเหรี่ยงมองว่า ปัจจุบันชาวบ้านกะเหรี่ยงโดยส่วนมากมีที่ดินของตนเองเหลืออยู่น้อยมาก ทหารจะไม่กระทำการใดๆที่จะทำให้คนยากจนต้องเดือดร้อน เมื่อเปิดโอกาสให้มีการเช่าที่ดินครบครวละ 15 ไร่ คนไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงก็จะได้รับสิทธิและประโยชน์จากการเช่าที่ดินแต่มีการตั้งคำถามว่ารัฐจะมีที่ดินเหลือให้ประชาชนคนจนได้เช่าอีกหรือ การที่มีชาวบ้านกะเหรี่ยงจำนวนหนึ่งเข้าร่วมคัดค้านจึงมีคำถามว่าชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงร่วมคัดค้านและเรียกร้องสิทธิเพื่อใครเพราะทุนที่ดินที่เคยมีอยู่ในมือของคนกะเหรี่ยงได้หลุดไปอยู่ในมือของอื่นเกือบจะหมดแล้ว คำตอบของกำนัน สกล ก้าวพู่กำนันเชื้อสายกะเหรี่ยงที่เป็นผู้หนึ่งในหัวขบวนในการเคลื่อนไหว ให้เหตุผลว่าทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นในระบบประชาธิปไตย

²²² รายงานการประชุมครั้งที่ 1/2545 เรื่องกรณีปัญหาที่ดินเขตหวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกา 2481 เกี่ยวข้องกับอำเภอสวนผึ้งและอำเภोजอมบึง วันที่ 18 ตุลาคม 2545 นายเสน่ห์ กล่อมเกลี้ยงผู้จัดบันทึกการประชุม

²²³ นาย วัชร แยมอรุณ ประธานบริหาร อ.บ.ต.สวนผึ้ง 20 พฤศจิกายน 2545

ประชาชนมีเสรีภาพในการชุมนุมและแสดงความคิดเห็นภายใต้กฎหมาย การแก้ปัญหาต้องเข้าสู่กระบวนการทางศาลปกครอง และเพื่อให้ปัญหาที่ดินทหารในอำเภอสวนผึ้งจะได้มีข้อยุติ ชาวบ้านและทหารจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องเสียที กลุ่มตัวแทนผู้ประท้วงได้ยื่นหนังสือถึงศาลปกครองเพื่อดำเนินการทางศาลเพื่อให้มีการยกเลิกพระราชกฤษฎีกา 2481 ฉบับดังกล่าว ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางศาลปกครอง

ความสัมพันธ์กับกะเหรี่ยงในพม่า

ความสัมพันธ์ทางด้านการมั่นคง

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกองกำลังกะเหรี่ยงอิสระ (K N U) เป็นความสัมพันธ์ในการพึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อความมั่นคงในพื้นที่ ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายไทยและฝ่ายกะเหรี่ยงอิสระผ่านทางผู้นำกะเหรี่ยงในท้องถิ่น ไทยให้ความช่วยเหลือกะเหรี่ยงอิสระในด้านมนุษยธรรมเมื่อประชาชน ทหาร หรือผู้นำกะเหรี่ยงบาดเจ็บจากการปะทะ ได้รับอนุญาตให้เข้ามารักษาตัวในโรงพยาบาลราชบุรี ผู้นำกะเหรี่ยงอิสระพันเอกจอนุขอให้ผู้ว่าราชจังหวัดราชบุรี รับเด็กกะเหรี่ยงเข้ามาเรียนหนังสือในประเทศไทย เพื่อเด็กเหล่านี้จะมีความรู้ภาษาไทย ในอนาคตเด็กเหล่านี้จะได้อาศัยอยู่กับครอบครัวผู้นำกะเหรี่ยงในท้องถิ่นเมื่อโตขึ้นได้ช่วยงานการข่าวให้แก่ไทยและฝ่ายกะเหรี่ยง

ความสัมพันธ์ทางการค้าชายแดน

กะเหรี่ยงสวนผึ้งทำการค้ากับกะเหรี่ยงอิสระในฝั่งพม่า แรกเริ่มจากการนำอาวุธปืนลูกซองไปแลกกับวัวปืนลูกซองยาว 1 กระบอกแลกกับวัวจำนวน 4 – 5 ตัว กะเหรี่ยงอิสระนำอาวุธที่ได้มาไปต่อสู้อย่างต่อเนื่องและป้องกันตนเองจากทหารพม่า กะเหรี่ยงสวนผึ้งรับซื้อสินค้าของป่า เช่น น้ำผึ้ง ขี้ผึ้ง งาช้าง เนื้อแห้ง หนังสัตว์ ใช้เส้นทางจากบ้านค่ายทุเรียนฝั่งประเทศพม่าข้ามเทือกเขาตะนาวศรี ผ่านลำห้วย แม่เพียะ เข้ามาทางห้วยคอกหมูบ้านบ่อหวี เส้นทางหนึ่ง เส้นทางจากบ้านปากห้วยโป่งริมแม่น้ำตะนาวศรีเข้ามาทางช่องทางห้วยสุด ตะโกปิดทอง อีกช่องทางหนึ่ง ช่วงฤดูแล้งการเดินทางสะดวกการค้าขายตามแนวชายแดนจะคึกคัก พ่อค้าวัวชาวกะเหรี่ยงจะด้อนฝูงวัวจากหมู่บ้านต่างๆมารวมกันที่บ้านค่ายทุเรียนฝั่งแม่น้ำตะนาวศรี เพื่อให้พ่อค้าจากฝั่งไทยมาคัดเลือกรับซื้อด้อนกลับเข้ามายังสวนผึ้ง ต้องเสียค่าก๊อกรหัสหรือภาษีเถื่อนให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องถิ่นที่ควบคุมดูแลพื้นที่ชายแดน ในแต่ละปีวัวและควายไม่น้อยกว่า 1,000 ตัวเข้ามาในเขตสวนผึ้ง พ่อค้าวัวจากจังหวัดกาญจนบุรีหลีกเลี่ยงเส้นทางภาษีเถื่อนด้านสวนผึ้ง ใช้เส้นทางช่องบ้านพุ่มวง บ้านห้วยน้ำขาว อำเภอเมือง กาญจนบุรี ช่องทางด้านนี้ไม่มีด่านตำรวจตระเวนชายแดน²²⁵

²²⁴ นาย กะเป้ง คึงลิ้ง บ้านบ่อ 7 มิ.ย. 2545

²²⁵ สุเช สุวรรณ ทาลำปาง คณะกรรมการสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง มะริด-ทวาย 10 สิงหาคม 2545

สินค้าที่กะเหรี่ยงในฝั่งพม่านำเข้าจากฝั่งประเทศไทยคือ น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อการขนส่งทางน้ำในแม่น้ำตะนาวศรี เวชภัณฑ์ เสื้อผ้า ผงชูรส ทองรูปพรรณ กระสุน อาวุธปืน เครื่องมือจับสัตว์น้ำ รวมทั้งเครื่องยนต์ เรือหางยาวที่ใช้ในการเดินทางในแม่น้ำตะนาวศรี

ความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม

คนกะเหรี่ยงจากภาคต่างๆในประเทศไทยรวมทั้งพ่อค้านักธุรกิจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงของไทย ไปฉลองวันชาติของ

กะเหรี่ยง K N U ที่บ้านแม่สะมิ้งริมฝั่งแม่น้ำตะนาวศรี จ.มะริด-ทวายในเขตปกครองของกะเหรี่ยงอิสระ เมื่อวันที่ 13-14 กุมภาพันธ์ ปี 2536 เป็นการฉลองวันชาติที่ยิ่งใหญ่เป็นครั้งสุดท้ายที่ฝ่ายกะเหรี่ยงจัดขึ้น

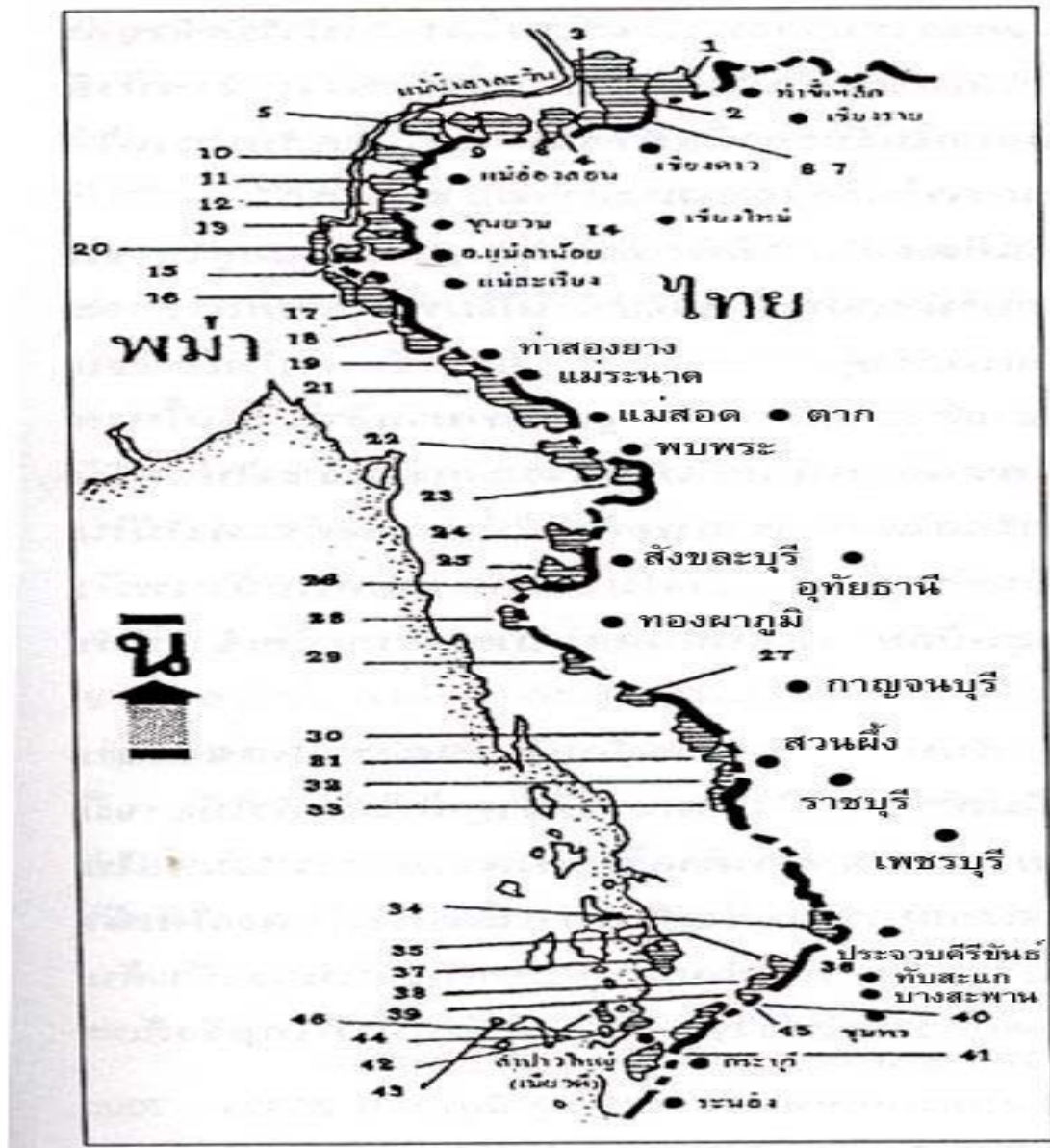
ก่อนที่ฐานที่มั่นใหญ่ของกอลพลน้อยที่ 4 จะเสียให้แก่ฝ่ายรัฐบาลพม่าในเดือน กุมภาพันธ์ ปี 2537 กะเหรี่ยงโผล่จากสวนผึ้ง ราชบุรีนำโดย นาย ปู่ บุญกร และผู้นำกะเหรี่ยงสวนผึ้งได้ร่วมทอดผ้าป่ากับญาติพี่น้องที่วัดกะเหรี่ยงบ้านอัมลา ริมฝั่งแม่น้ำตะนาวศรี กลางเดือน กุมภาพันธ์ปี 2538 ฐานที่มั่นฝ่ายกะเหรี่ยงอิสระถูกทหารรัฐบาลพม่าเข้ายึดครอง

การให้สัมปทานตัดไม้ในพม่า 2535 - 2537

“ในช่วงปี พ.ศ.2520 เป็นต้นมาปัญหาป่าไม้ทวีความรุนแรงมาก เราตัดไม้บริเวณชายแดนของเราจนแทบจะเกลี้ยง พวกทำไม้ก็ยับเข้าไปเรื่อยๆยับเข้าไปหาฝั่งพม่า มีการดำเนินนโยบายผ่านระดับผู้นำประเทศให้มีการให้สัมปทานตัดไม้และชักลากไม้จากประเทศพม่า ต่อรัฐบาลพม่า ปัญหาไม้ชายแดนมันเริ่มจากจุดนี้เพราะช่วงนั้นปัญหาการปราบปรามชนกลุ่มน้อยในประเทศพม่ากำลังเป็นไปอย่างรุนแรง กองกำลังกู้ชาติกะเหรี่ยงถอยร่นมาอยู่แถวพื้นที่ชายขอบ และยึดพื้นที่ไว้เป็นที่พัก กองทัพพม่าก็เข้ามาไม่ถึง พุดง่ายก็คือแถวนั้นกลายเป็นเขตอิทธิพลกะเหรี่ยง แต่ก็พื้นที่ที่ไทยเราขอสัมปทานตัดไม้ไว้ปัญหาจึงเกิดขึ้นกับนักธุรกิจไทยเข้าไปตัดและชักลากงูออกมาไม่ได้ถ้าจะทำก็ต้องจ่ายเงินให้กะเหรี่ยงด้วยอีกต่างหาก “

นับแต่ปี พ.ศ.2532 ทรัพยากรธรรมชาติไทยลดลง ขณะที่ความต้องการวัตถุดิบสำหรับภาคการผลิตมีอัตราสูงขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับเศรษฐกิจไทยในช่วงนั้นอยู่ในช่วงเติบโต ทำให้ขาดแคลนปัจจัยใน

การผลิต นโยบายทางเศรษฐกิจของไทยขณะนั้นจำเป็นต้องหาทรัพยากรหรือวัตถุดิบที่มีคุณภาพ

เข้ามาทดแทน รวมไปถึงทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งไม้สักหรือไม้มีค่าอื่นๆที่มีคุณภาพเท่ากับไม้ไทยนั้นคือไม้ฝั่งพม่าดินแดนแห่งความขัดแย้งนั่นเอง รัฐบาลไทยติดเหตุผลทางด้านความมั่นคง คือนโยบายป้องกันหรือรัฐกันกระแทก ให้กะเหรี่ยงยืนขวางเรากับพม่า ฝ่ายความมั่นคงของเราก็ช่วยพวกกะเหรี่ยงอยู่ด้วย ดังนั้นจะไปกะโตะกะตากจับมือกับรัฐบาลพม่าช่วยกันปราบกะเหรี่ยงก็ไม่ได้²²⁶

นโยบายดังกล่าวเป็นไปในทิศทางที่ขัดแย้งกับนโยบายความมั่นคงบริเวณชายแดนทางตะวันตก ในทางปฏิบัติ เพราะอย่างที่กล่าวมาแล้วว่าผู้คุมพื้นที่อันอุดมไปด้วยทรัพยากรในฝั่งพม่าจริงๆแล้วคือรัฐกะเหรี่ยงหรือกองกำลังกู้ชาติกะเหรี่ยง

²²⁶ ป่าไม้ไทย บทสรุปของอำนาจและผลประโยชน์ ตฤณชัย นพคุณ 2544 น. 111 รากเหง้าแห่งปัญหาป่าไม้ชายแดน บทสัมภาษณ์ พลอดประสพ สุรัสวดี อธิบดีกรมป่าไม้

การให้สัมปทานไม้ฝั่งพม่าด้านตะวันตกตรงข้ามสวนผึ้งเริ่มขึ้นระหว่างปี 2535 – 2537 พื้นที่ที่ได้รับสัมปทานอุดมสมบูรณ์ด้วยไม้มีค่าจำนวนมากมาย พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตยึดครองของฝ่ายกะเหรี่ยงอิสระ สหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง เขตปกครองของจังหวัด มะริด – ทวาย นับแต่พื้นที่บ้านอิต้อง ตรงข้ามอำเภอทองผาภูมิจังหวัด กาญจนบุรี ลงมายัง พื้นที่ตรงข้ามจังหวัด ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง ของกองพลน้อยที่ 4 มี พลจัตวา โอลิเวอร์ ผู้คุมพื้นที่ทางทหาร มี นาย กวยู เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด

ชายแดนด้านตะวันตกของสวนผึ้งมีพื้นที่ติดต่อกับชายแดนประเทศพม่ามีความยาว 53 กิโลเมตร มีช่องทางผ่านชายแดน 11 ช่องทางที่คนกะเหรี่ยงใช้ข้ามไปมาแต่อดีต ช่องทางทั้ง 13 ช่องมีดังนี้ •

1.ช่องกะลาโ	พิกัด NR182125	เป็นเส้นทางเดินเท้า
2.ช่องท่ามะพร้าว	พิกัด NR189113	เป็นเส้นทางเดินเท้า
3.ช่องตะโกบน	พิกัด NR185116	เป็นเส้นทางเดินเท้า
4.ช่องทางตะโกล่าง	พิกัด NR187081	เป็นเส้นทางเดินเท้าและรถยนต์ที่บริษัททำไม้เปิดเส้นทาง
5.ช่องทางห้วยสุด	พิกัด NR186058	เป็นเส้นทางเดินเท้าและรถยนต์ที่บริษัททำไม้เปิดเส้นทาง
6.ช่องทางเขากระโจม	พิกัด NR193013	(กะมาปลอ) ฐานกะเหรี่ยง ก๊อดอาร์มี เส้นทางเดินเท้า
7.ช่องทางห้วยอะมิ	พิกัด NR 197982	เป็น เส้นทางเดินเท้า
8.ช่องทางห้วยคอกหมู	พิกัด NQ 220860	เป็นเส้นทางเดินเท้าและรถยนต์ที่บริษัททำไม้เปิดเส้นทาง
9.ช่องทางโป่งแห้ง	พิกัด NQ226817	เป็นเส้นทางเดินเท้าและรถยนต์ที่บริษัททำไม้เปิดเส้นทาง
10.ช่องทางบ่อหวิ	พิกัด NQ221893	เป็นเส้นทางเดินเท้าและรถยนต์ที่บริษัททำไม้เปิดเส้นทาง
11.ช่องทางพระกำ	พิกัด NQ219732	เป็นเส้นทางเดินเท้าและรถยนต์ที่บริษัททำไม้เปิดเส้นทาง
12.ช่องกะซึ้ง	พิกัด NQ222655	เป็นเส้นทางเดินเท้า
13.ช่องจะเเว	พิกัด NQ 228614	เป็นเส้นทางเดินเท้า

รถบรรทุกไม้ท่อน จากพม่าเข้ามาทางช่อง บ้านบ่อหวิ ต.ตะนาวศรี อ.สวนผึ้ง พ.ศ.2535-2537

สถิติการนำเข้าไม้ในจุดผ่านแดนชั่วคราว 5 จุด คือ บ้านห้วยสุดบ้านตะโกล่าง บ้านทุ่งเจดีย์ บ้านบ่อหวิ บ้านโป่งแห้ง ระหว่างปี 2533 - 2535 มีมูลค่า 1,117 ล้านบาทจุดผ่านแดนด้าน

อำเภอสวนผึ้งได้ปิดลงเมื่อปี พ.ศ.2535 พม่าเริ่มถูกโจมตีจากกลุ่มประเทศ ยุโรป อเมริกา ว่ารัฐบาลทหารพม่าร่วมมือกับพ่อค้าไทย ทำลายสิ่งแวดล้อมโลก บริษัทเอกชนไทยที่เข้าไปทำไม้ในพม่าถูกกล่าวหาว่าลักลอบค้าอาวุธไปให้ชนกลุ่มน้อยที่ต่อต้านรัฐบาลพม่า บริษัทคนไทยตัดไม้เกินกว่าจำนวนที่ได้รับอนุญาต การตัดไม้มีขนาดต่ำกว่าเส้นรอบวงต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้²²⁹ตามที่ได้รับอนุญาต

รายชื่อบริษัทที่ขอสัมปทานไม้ พื้นที่ มะริด-ทวาย ระหว่างปี พ.ศ2535 – 2537*

ชื่อผู้ขอสัมปทานไม้	ช่องทางนำไม้เข้า	ระยะเวลาสัมปทาน	จำนวนปริมาณไม้
1.บ. โรงเลื่อยจักรกาญจนบุรี จำกัด	ด่านเจดีย์สามองค์	20พ.ค.35-18 ก.ย. 37	24,000 ต้น
2.ห.จ.ก โรงเลื่อยจักรถ.นันทมานพ	บ้านอี่ปู้ ทองผาภูมิ	20.พ.ค36 -18 ต.ค.37	20,000 ต้น
3.บโรงเลื่อยจักรชุมทอง จำกัด	โป่งแห้ง สวนผึ้ง	20.พ.ค.36-19พ.ค 37	15,000 ต้น
4.บ.เอ็น แอนด์ เอ็น ห้วยสุด	ราชบุรี		
5.ห.จ.ก.ศรีเด่นชัย1992 จำกัด		20.พ.ค.36-19พ.ค.37	15,000 ต้น
6.บ.สุวันนีอุตสาหกรรม จำกัด	สวนผึ้ง ราชบุรี	20.พ.ค.36-19พ.ค.37	15,000 ต้น
7.ห.จ.ก.ชัยชนสาร	บ้องตี้ ไทรโยค		
	วังกระแจะ ไทรโยค		15,000 ต้น
	บ้องตี้ ไทรโยค		
	1.บ่อหวีสวนผึ้ง ราชบุรี	20 พ.ค36-20พค37	รวมทั้งหมดของบ.ชัย
	2.ตะโกกลาง สวนผึ้ง ราชบุรี		ชนสาร
	3.ทุ่งเจดีย์ สวนผึ้ง ราชบุรี		4 จุด นำเข้า
	4.ตะเคียนงาม กาญจนบุรี		34,503,396 ต้น

²²⁹ “เปิดประตูสู่เมียนมาร์ เส้นทางประวัติศาสตร์ ด่านเจดีย์สามองค์ เมาละหม่ง ร้างกั้ง” เอกสารประกอบการสัมมนาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือทางการค้าไทย – เมียนมาร์ น.15 – 16 ธันวาคม2537 โรงแรมริเวอร์แควกาญจนบุรี จัดโดยส.น.ง.พานิชย์จังหวัดกาญจนบุรี หอการค้ากาญจนบุรี สภาอุตสาหกรรมกาญจนบุรี

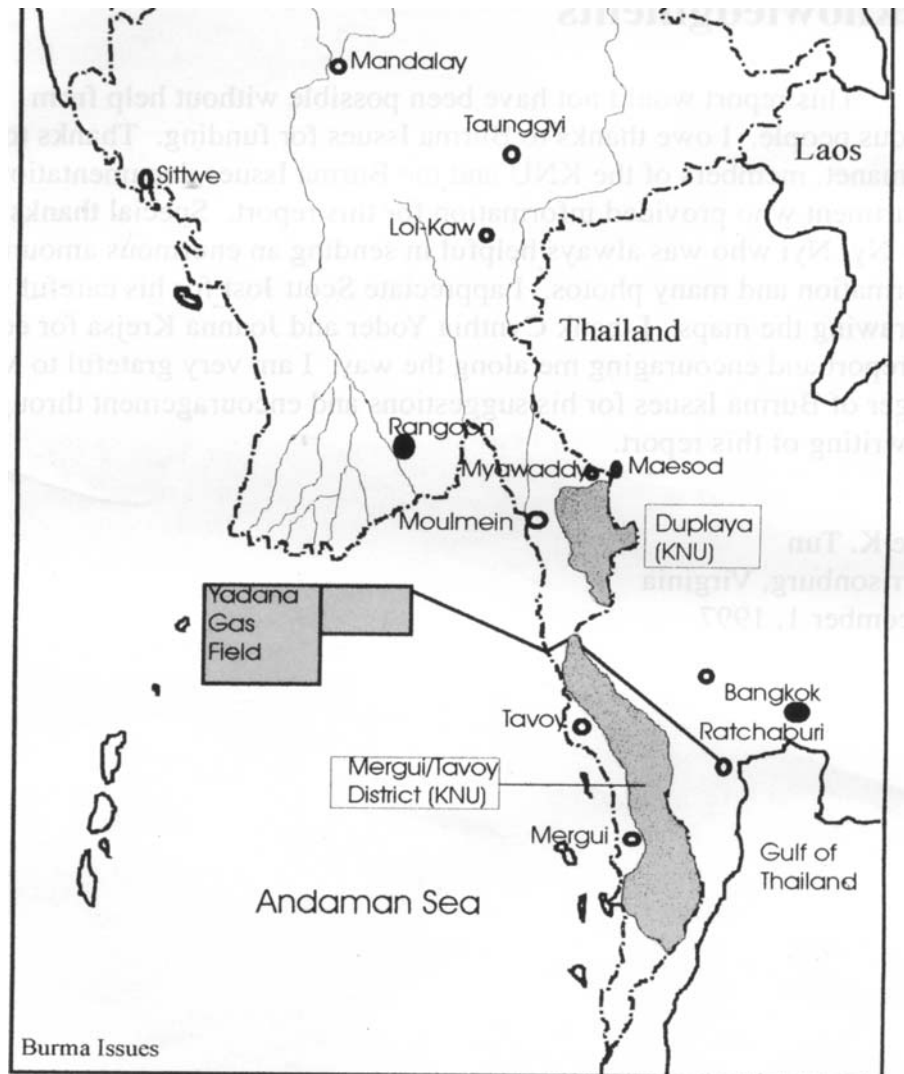
* ²³⁰ ที่มา = กรุงเทพธุรกิจ 25 ตุลาคม, 2535 หน้า 13

ตลาดมืดขายแดนสวนผึ้ง

เมื่อไทยและพม่าได้ทำข้อตกลงเพื่อเปิดสัมปทานไม้ในเขตกะเหรี่ยง บริษัททำไม้ได้ตัดเส้นทางลำเลียงไม้ สินค้าจากฝั่งกะเหรี่ยงนอกจากไม้ซุงซึ่งเป็นของผู้ได้สัมปทาน พ่อค้าไทยยังได้รับซื้อ หวาย ไม้รวก ไม้ไผ่ วัว ควาย สัตว์น้ำ ของป่า น้ำผึ้ง จี๊ผึ้ง หนังสัตว์ รถมอเตอร์ไซด์ กล้วยสินค้าประเภท ของใช้ เสื้อผ้า อาหารแห้งและสดจากฝั่งไทย เข้าออกตลอดเวลาไปกลับได้ภายในวันเดียว โดยใช้เส้นทางสายหลัก สายบ้านพุน้ำร้อน ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี ผ่านเข้าไปทางช่องแม่สะมิงซึ่งเป็นฐานบัญชาการใหญ่ของกองพลน้อยที่ 4 ของฝ่ายสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง สินค้าผิดกฎหมายจากฝั่งไทยที่ถูกลักลอบนำไปขายในฝั่งพม่า ที่เป็นที่นิยมของชาวฝั่งพม่านั้นคือ รถมอเตอร์ไซด์ ถูกลักลอบขนออกไปเป็นจำนวนมาก

โครงการวางท่อก๊าซไทย – พม่า

ด้วยเหตุผลเรื่องปริมาณก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยที่ลดลง ผนวกกับความต้องการใช้ไฟฟ้าในประเทศสูงขึ้น ทำให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่เสริมสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานให้กับประเทศอย่างการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย หรือ ป.ต.ท. ยกเป็นเหตุผลสำคัญในการเร่งรัดหางานทั้งในประเทศ โดยเฉพาะจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ

Map of Burma at time of the Burmese Army's offensive against the KNU in 1997

จำนวนมากแต่มีการนำมาใช้ประโยชน์น้อยอย่างพม่า การจัดหาก๊าซธรรมชาติเริ่มขึ้นเมื่อ วันที่ 30

ตุลาคม 2531 เมื่อรัฐบาลของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มีมติให้การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ไปเจรจากับพม่า เพื่อขอเข้าไปลงทุนสำรวจและพัฒนาผลิตก๊าซธรรมชาติในอ่าวมะตะมะเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2536* รัฐบาล นายชวน หลีกภัย มีมติอนุมัติแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเร่งดำเนินการเจรจากับรัฐบาลพม่าและผู้รับสัมปทานเพื่อรับซื้อก๊าซจากแหล่ง ยาดานา เขตากุน เพื่อนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าที่โรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตที่จังหวัดราชบุรี ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณปี 2541 – 2542

ในวัตถุประสงค์หลายๆข้อของโครงการท่อก๊าซธรรมชาติไทย-พม่า ก็คือการนำก๊าซไปนํารองงานอุตสาหกรรมในจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับโครงการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันตกของประเทศ ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างไทยและสหภาพพม่าที่หลายรัฐบาลของไทยให้ความสนใจด้วยดีตลอดมา รัฐบาล บรรหาร ศิลปอาชา ได้กำหนดให้โครงการเวสเทิร์น ซีบอร์ดหรือโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายฝั่งทะเลไทย-พม่า (Thai-Myanmar Seaboard Development Zone) เป็นหนึ่งในโครงการยุทธศาสตร์ ที่จะพัฒนาการขนส่งเชื่อมระหว่างโครงการอีสเทิร์นซีบอร์ดของไทยกับโครงการเซาเทิร์น ซีบอร์ด ของพม่า ที่กำลังมีการก่อสร้างถนน ทางรถไฟ และท่าเรือน้ำลึกรองรับการเปิดประตูสู่ อันดามันของกลุ่มทุนจากประเทศไทยและชาติอื่นๆ *ในการสำรวจและศึกษาเส้นทางท่อก๊าซของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ได้ศึกษาเส้นทางไว้ 3 เส้นทางคือ เส้นทางผ่าน อำเภอสวนผึ้ง จังหวัด ราชบุรี เส้นทางผ่านเจดีย์สามองค์ จังหวัด กาญจนบุรี และเส้นทางผ่านด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ •

มีเหตุผลหลักๆอยู่ 2 – 3 ข้อ ที่ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ป.ต.ท) ยกขึ้นมาอ้างเพื่อสนับสนุนการลงทุนซื้อก๊าซและสร้างท่อก๊าซจากพม่าคือ ความจำเป็นที่ต้องหาแหล่งพลังงานสำรองเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจในอนาคต ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงราคาถูก โดยจะประหยัดค่าเชื้อเพลิงเมื่อเทียบกับการใช้น้ำมันเตาและน้ำมันดีเซลผลิตกระแสไฟฟ้าได้ปีละประมาณ 7,000 ล้านบาท และก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงที่สะอาด มีประสิทธิภาพ และไร้มลภาวะเมื่อเทียบกับถ่านหินและน้ำมัน*

โครงการท่อก๊าซธรรมชาติจากแหล่งยาดานา ถือเป็นโฉมใหม่ของการลงทุนจากต่างชาติ หลังจากที่พม่าถูกหลายชาติบอยคอตจากเหตุการณ์ปราบจลาจลในปี 1988 ประเทศไทยในฐานะผู้ซื้อรายเดียวของ

* 231 เรื่อง = พม่า ธุรกิจทำไม้ ฝ่ายวิชาการ ธนาคารกสิกรไทย หนังสือ “เปิดประตูสู่เมียนมาร์ เส้นทางประวัติศาสตร์ด่านเจดีย์สามองค์ เมาละแหม่ง ร้างกุ้ง เอกสารประกอบการสัมมนาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือทางการค้าไทย – เมียนมาร์ 15 – 16 ธันวาคม 2537 โรงแรมริเวอร์แคว กาญจนบุรี จัดโดยส.น.ง.พานิชย์จังหวัดกาญจนบุรี หอการค้ากาญจนบุรี ๑ สภาอุตสาหกรรมกาญจนบุรี

• การค้าชายแดนในจังหวัดราชบุรี หน้า 13 เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาโครงการส่งเสริมและพัฒนาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน เรื่อง ศักยภาพของจังหวัดราชบุรีในการเปิดเส้นทางขนส่งสินค้าผ่านแดน และการค้าชายแดนกับพม่า 5 ก.พ. 2545 โรงแรม โกลเด้นซิตี้ อำเภอเมือง ราชบุรี จัดโดย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดราชบุรี

* 232 จับตาท่อก๊าซไทย – พม่า กองบรรณาธิการ โลกลีเขียว ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มีนาคม – เมษายน 2541

โครงการนี้ต้องจ่ายให้พม่าเป็นเงิน 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี นับว่าเป็นเงินก้อนใหญ่ที่สุดที่พม่าจะได้รับจากต่างชาติ เป็นที่เชื่อกันว่ารัฐบาลทหารพม่าจะนำเงินจำนวนนี้ไปใช้ในการซื้ออาวุธ เพื่อปราบปรามชนพื้นเมืองและผู้ต่อต้านรัฐบาล

การฆ่าฟันชนกลุ่มน้อยของรัฐบาลทหารพมานั้น เกิดขึ้นก่อนหน้าที่จะมีการวางท่อก๊าซในฝั่งพม่าด้วยซ้ำไป หลังจากเริ่มการก่อสร้างระยะทาง 63 กิโลเมตรบนฝั่งพม่า ทั่วโลกก็ล่วงรู้ถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพม่าการใช้กำลังทหารเข้ากวาดล้างชนชาติมอญ กะเหรี่ยง และทวาย ที่อยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตรจากแนวท่อก๊าซ พร้อมทั้งประกาศเป็นพื้นที่ควบคุม ชนกลุ่มน้อยจำนวนมาก ที่อยู่ตามแนวท่อก๊าซถูกผลักดันให้ออกจากพื้นที่ด้วยวิธีการที่รุนแรงและเหี้ยมโหด ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนสากล ไม่ว่าจะเป็นการเผาบ้านเรือน ช่มชี่น การบังคับประชาชน เด็ก ผู้หญิง และคน ชรา ให้สร้างทาง รถไฟสาย เย ตะนาวศรี เพื่อลำเลียงเครื่องมือและอุปกรณ์เข้าไปก่อสร้างแนวท่อก๊าซ ♦

การปีโตเลียมแห่งประเทศไทยได้วางแผนการป้องกันการก่อวินาศกรรมท่อก๊าซธรรมชาติ โดย สรุปสถานการณ์ว่า รัฐบาลพม่าน่าจะขยายผลในการลดอิทธิพลและบทบาทของชนกลุ่มน้อย และดำเนินการกวาดล้างชนก

ค่ายพักแรงงานสร้างทางรถไฟสาย เย – ทวาย ปี พ.ศ.2536-37 (ภาพถ่ายจากฝ่าย KNU เอื้อเฟื้อ) กลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนไทย – พม่า อย่างจริงจัง ส่งผลให้อาจจะมีการก่อวินาศกรรมจากชนกลุ่มน้อยในระหว่างการก่อสร้างในปี 2540 – 2541 จึงต้องให้มีชุดคุ้มครองรักษาความปลอดภัยประกอบด้วย ชุดคุ้มครองรัตนารัฐ ค่าย สุรหสิห์ กองพล 9 เจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า กรมป่าไม้ เจ้าหน้าที่ป.ต.ท. โดยมีงบประมาณ สิบล้านบาท *

สถานการณ์ชายแดนไทยพม่าผลกระทบต่อชุมชนสวนผึ้ง

รัฐบาลพม่าได้เปิดฉากโจมตีชนกลุ่มน้อยกะเหรี่ยงอย่างหนักหน่วงและสามารถยึด ฐานที่มั่นใหญ่ที่สุดของกะเหรี่ยงที่ ค่าย มาเนอร์ปโล ริมฝั่งแม่น้ำเมย ตรงข้าม อำเภอ สบเมย จังหวัด

♦ 234 จัปตาท่อก๊าซไทย-พม่า กองบรรณาธิการ โลกสีเขียว ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มีนาคม-เมษายน

* 235 การปีโตเลียมแห่งประเทศไทย แผนปฏิบัติการป้องกัน แก้ไข และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โครงการท่อก๊าซธรรมชาติจากแหล่ง ยาดานา สหภาพพม่า น. 50 วันที่ 5 มีนาคม 2540

แม่ฮ่องสอน เมื่อ วันที่ 27 มกราคม 2538 เวลาเดียวกันทหารพม่าได้รุกเข้าตีกองกำลังกะเหรี่ยงในพื้นที่ของกองพลน้อยที่ 4 ที่ บ้าน กำมะฮ่อ ตรงข้ามบ้านบ้องตี้ อ.ไทรโยค จังหวัด กาญจนบุรี มีชาวบ้านกะเหรี่ยงกว่า 200 คน อพยพหนีเข้ามาในเขตไทยเป็นชุดแรก

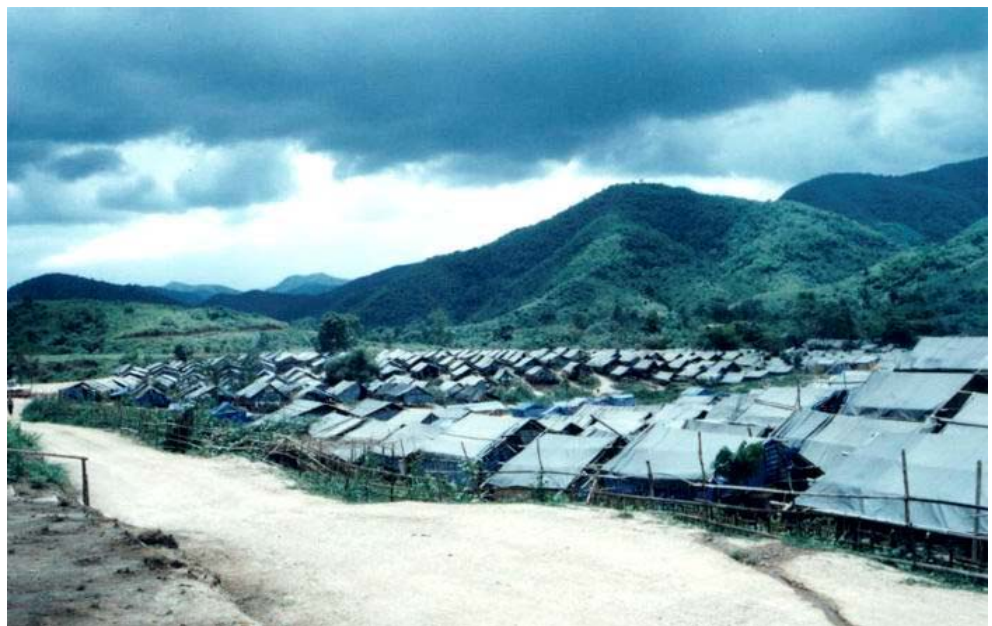
ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ทหารพม่าสามารถยึดฐานที่มั่นใหญ่ค่ายแม่สะมิงกองพลน้อยที่ 4 ของกะเหรี่ยงอิสระได้ ประชาชนชาวกะเหรี่ยงอพยพหนีภัยเข้ามายังบ้านพุน้ำร้อน อำเภอเมือง กาญจนบุรี และถูกขนย้ายมายังบ้านพุ่มวง อำเภอ ด่านมะขามเตี้ย ผู้ชายกะเหรี่ยงถูกนำไปปล่อยใน พื้นที่สู้รบที่บ้านท่ามะพร้าวเขตพม่า ตรงข้าม ต.สวนผึ้ง ผู้อพยพชาวกะเหรี่ยงจากบ้านพุ่มวงและผู้อพยพที่เข้ามาในเขตสวนผึ้งถูกนำมาอยู่รวมที่ ศูนย์พักพิงชั่วคราวบ้านอ้าหิน กว่า 8,200 คน ที่ สวนผึ้ง ในเวลาต่อมา

พลจัตวา โอลิเวอร์ ผบ.กองพลน้อยที่ 4 เขตมะริด -ทวาย

การเข้าโจมตีของทหารพม่าต่อชนกลุ่มน้อย

กะเหรี่ยงเพื่อหวัง”จัดระเบียบชายแดน” ประสบผลสำเร็จสาเหตุหนึ่งมาจากการที่ทหารพม่าสามารถรุกเข้าพื้นที่กะเหรี่ยงได้อย่างรวดเร็ว รู้เส้นทางเข้าตีทุกจุด ใช้เส้นทางที่บริษัทสัมทานป่าไม้ของไทยได้ตัดเส้นทางไปตามผืนป่าเพื่อชักลากไม้ ทหารพม่ามีอาวุธที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ใช้ปืนใหญ่โจมตีนำร่องเพื่อเปิด

แนวรบผู้นำกะเหรี่ยงในพื้นที่ไม่ได้ออกคำสั่งที่ชัดเจนให้ทหารกะเหรี่ยงตอบโต้อย่างรุนแรงสั่งที่ชัดเจนให้ทหารกะเหรี่ยงตอบโต้อย่างรุนแรงไม่ยอมส่งกระสุนปืน ให้

แก่ทหารกะเหรี่ยง วันที่ท้องฟ้าสีหม่นที่ศูนย์พักพิงผู้ลี้ภัยจากการสู้รบบ้านอ้าหิน สวนผึ้ง ที่คอยดักรับทหารพม่าในจุดสกัดที่ได้วางไว้ มันใจว่าทหารพม่าไม่สามารถยึดฐานที่มั่นของตนได้

เนื่องจากในอดีตทหารพม่าไม่เคยเปิดยุทธการทางทหารที่สามารถเข้า ถึงฐานที่มั่นสำคัญของกะเหรี่ยงในพื้นที่มะริด-ทวาย ในขณะที่มีข่าวลือออกมาว่าผู้นำทหารกะเหรี่ยงได้รับเงินจำนวน 50 ล้านบาทจากโครงการดังกล่าว ผู้หลบหนีการสู้รบส่วนมากเข้าไปอยู่ในศูนย์อพยพที่บ้านถ้ำหิน แต่ยังมีประชาชนกะเหรี่ยงที่ยังหลบภัยอยู่ในป่าตามแนวชายแดนไทย-พม่าคนเหล่านี้เป็นมวลชนเกาะติดหน่วยรบของทหารกะเหรี่ยงอิสระ(K.N.U)

กองกำลังกันชนที่ชายแดนสวนผึ้ง

การสู้รบระหว่างชนกลุ่มน้อยกะเหรี่ยงกับทหารรัฐบาลพม่าตามแนวชายแดนไทย-พม่า มีอย่างต่อเนื่องและยาวนาน พื้นที่ชายแดนจึงเป็นพื้นที่สู้รบ เป็นช่องทางหลบหลีก และเส้นทางขนส่งเสบียงและยุทโธปกรณ์

“ คนไทยบริเวณชายแดนส่วนหนึ่งมีความสัมพันธ์อันดีกับชนกลุ่มน้อยโดยเฉพาะกะเหรี่ยงด้าน อำเภอสวนผึ้ง จังหวัด ราชบุรี มีญาติพี่น้องเป็นทหารของชนกลุ่มน้อย สู้รบในพม่าด้วย ดังนั้นเมื่อเกิดการสู้รบชนกลุ่มน้อยถูกทหารพม่ารุกไล่จนต้องถอยร่นแล้ว มักจะหลบหนีเข้ามาอยู่ในเขตไทยพักพิบบ้าง หาเสบียงอาหารบ้าง พอเหตุการณ์สงบก็จะออกไปต่อสู้ใหม่จนรัฐบาลพม่าไม่ไว้วางใจประเทศไทย หาวาไทยให้การสนับสนุนชนกลุ่มน้อย ซึ่งความเป็นจริงเป็นเรื่องของเครือญาติช่วยเหลือกันตามแนวชายแดนรัฐบาลไทยไม่มีส่วนรู้เห็น”²⁴⁰

“ การที่กองกำลังชนกลุ่มน้อย ในพม่าจับอาวุธต่อสู้กับรัฐบาลพม่านั้น นับว่าเป็นส่วนดีสำหรับประเทศไทย ที่ลดการปะทะทางการทหารกับพม่าโดยตรง ซึ่งข้อเท็จจริงนั้นชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ถือเป็นรัฐกันชนระหว่างไทยกับพม่านั้นเอง ฝ่ายไทยในระยะแรกๆดูเหมือนจะเอาใจพวกชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ด้วยซ้ำไป ...หากชนกลุ่มน้อยมีความเข้าใจ และร่วมมือเป็นกำแพงที่ดีต่อทหารรัฐบาลพม่าแล้ว เท่ากับกันชนระหว่างไทยกับพม่านั้นทลายลง หากจบแค่นั้นคงจะไม่มีผลกระทบต่อประเทศไทย แต่หากคนคุ้นเคยกันเหล่านี้ฝึกกำลังอย่างแน่นเหนียวแล้วพร้อมหันปากกระบอกปืนมายังประเทศไทยแล้วจะเกิดอะไรขึ้น ปัญหาชายแดน เส้นเขตแดนยังไม่ชัดเจน ช่องทางผ่านต่างๆ คนสองสัญชาติ การอพยพหนีภัยศูนย์อพยพ แรงงานต่างด้าว คนเถื่อน ของหนีภาษียาเสพติด ฯลฯ คิดแล้วเสียว... หอกข้างแคร่เล่มนี้อาจคมกว่าที่คิดก็ได้...”²⁴¹

ก้านัน ประเทือง ทองเปราะ อดีตก้านันเชื้อสายกะเหรี่ยงจกอว์ ตำบลบ้องตี้ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายไทยกับกะเหรี่ยงอิสระว่า

.....กะเหรี่ยงอิสระอยู่ได้ก็เพราะไทยเราช่วยเหลือ ไทยเราก็อาศัยกะเหรี่ยงต่างก็พึ่งกันนานมาแล้ว ไทยเราได้ วัว ควาย แร่ธาตุ ไม้ การข่าวตามชายแดน กะเหรี่ยงได้ความสะดวกในการเดินทางของ

²⁴⁰ “ก๊อดอาร์มี มณิลอย ปลูกราชบุรี เขย่าโลก” น. 50ปริษา เรื่องจันทร์ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ราชบุรี 2543

²⁴¹ เรื่องเดียวกัน

พวกผู้นำ คนเจ็บป่วยเราก่อนญาติมา รักษาฝั่งไทย ทุกอย่างมาจากฝั่งไทยของเราทั้งนั้น กะเหรี่ยงอยู่ได้เพราะเรา .... ไทยเราช่วยกะเหรี่ยง.....ช่วยไม่ให้ตาย...แต่ก็ไม่ให้โต •

กำเนิดกลุ่ม “ กองทัพพระเจ้า” God s Army ยัว ซี มี โด๊ะ

เริ่มแรกกอง กำลังก๊อดอาร์มี อยู่ที่บ้านท่ามะพร้าวในเขตพม่า เมื่อถูกโจมตีก็อพยพถอยร่นมาถึงบ้านท่ามะปอดตรงข้ามช่องเขากระโจม ตำบล สวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง ซึ่งเป็นยุทธภูมิทางการรบที่ดีมาก ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่สูงชัน มีผาชันเป็นแนวตั้ง การเข้าถึงของทหารพม่าทำได้ยากมากเนินเขาข้างเคียงอยู่ในยุทธภูมิที่ต่ำกว่าทั้งสิ้น

ประมาณเดือนมีนาคม 2540 ได้มีการประชุมกันเพื่อจัดตั้งกองกำลังอย่างเป็นทางการที่บ้านท่ามะปอด และเรียกชื่อกองกำลังนี้ว่า “ กองทัพพระเจ้า” แบ่งการบังคับบัญชาออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายปกครองมี ศาสนาจารย์ ตาเผ่ เป็นผู้นำ ชอ โต โต เป็น เลขานุการ ฝ่ายทหารมี ร.อ.ช่วยเบีย อดีตทหารกะเหรี่ยงอิสระเป็นผู้นำ ทั้งนี้อยู่ภายใต้การตัดสินใจและอำนาจสูงสุดของ จ่อนีบู และ ลูเธอร์ สองฝาแฝดผู้นำทางจิตวิญญาณที่มีอำนาจสูงสุด กองกำลังก๊อดอาร์มี มีกำลังติดอาวุธประมาณ 150 – 180คน มีมวลชนเกาะติดกองกำลังประมาณ 300 – 400 คน

กองกำลังก๊อดอาร์มีเป็นเพียงชาวบ้านธรรมดา ไม่มีความสนใจทางการเมือง ไม่มีแนวคิดและความรู้ที่จะไปเรียกร้องประชาธิปไตย การตั้งกองกำลังขึ้นมาเพื่อปกป้องตนเองและพวกพ้องให้ปลอดภัยจากการรุกรานของทหารพม่า ซึ่งเป็นการรวมตัวกันเพื่อความอยู่รอดเท่านั้น •

ร.อ.ช่วยเบีย ในตำแหน่ง รองผู้บังคับบัญชา “ กองทัพพระเจ้า” กล่าวถึงผู้นำซึ่งเป็นเด็กฝาแฝดทั้งสองคนว่า

“ พระเจ้าได้ให้พลังแก่พี่น้องฝาแฝดคู่นี้เพื่อช่วยชาวกะเหรี่ยงต่อสู้กับศัตรู และเพื่อเสริมสร้างกำลังใจแก่พวกเราในปีหนึ่งเราสู้รบกับพม่าราว 70 ครั้งและเราชนะเกือบทุกครั้ง” ♦

ร.อ.ช่วยเบีย ยังกล่าวถึงทหารในกองทัพพระเจ้าว่า เป็นนักรบที่ดุขัน เสริมด้วยความกล้าหาญสูง และระเบียบวินัยจัด พวกเขาต้องปฏิบัติตามกฎพระคัมภีร์ใหม่ที่ว่า ห้ามกินเนื้อหมู ไช้ และแอลกอฮอล์ ห้ามพูดปด สบถ ขโมย และประพฤติดีกในกามและจะต้องสวดมนต์วันละสามครั้ง ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์เช่นไร

ในเวลาเดียวกันผู้นำทางทหารของสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง KNUและกองกำลังฝ่ายไทย ก็หวาดระแวงกลุ่มนักศึกษาพม่าที่นำโดย นาย จอนนี นายปริดา โดยเชื่อว่ากลุ่มนักศึกษาพม่าเข้าร่วมกับกลุ่มก๊อดอาร์มี เพื่อสร้างความแตกแยกระหว่างชาวกะเหรี่ยงด้วยกัน รวมทั้งกลุ่มเยาวชนกัซซาดิ ซึ่งเป็นกลุ่มนักรบชาวพุทธกะเหรี่ยงโพลั่วที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มกองกำลังกะเหรี่ยงพุทธ (DKBA) พันธ

• 241ก้านัน ประเทือง ทองประระ อดีตก้านัน ต.บ้องต้อ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี 24 พฤศจิกายน 2545

• 242ปริชา เรื่องจันทร์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี “ก๊อดอาร์มี มณิลอย ปลุกกราชบุรี เขย่าโลก”2543น. 50

♦ 243 นักรบกะเหรี่ยง นิตยสารสารคดี เดือน มีนาคม 2543 น. 121

มิตรของกลุ่ม ก้อดอาร์มี นำโดยร้อยโท คีลา ดูเหมือนว่าการเกิดและการลุกขึ้นสู้ทหารพม่าของชาวบ้านกะเหรี่ยงที่เรียกตนเองว่า ก้อดอาร์มี อาจจะไม่ต่างจากชาวบ้านบางระจันที่ลุกขึ้นสู้ทหารพม่าเมื่อครั้งที่ไทยต้องเสียอยุธยาให้แก่พม่าในปี พ.ศ.2310

นักรบ ก้อดอาร์มี ในมิติ ทางประวัติศาสตร์ กะเหรี่ยง

การบังเกิดขึ้นมานักรบประชาชนกลุ่ม ก้อดอาร์มีในพื้นที่กะเหรี่ยงอิสระเขตมะริด-ทวายนั้น เปรียบได้กับการลุกขึ้นสู้ของ “กบฏผู้มีบุญ” ของผู้คนระดับรากหญ้า ที่มีประเด็นที่สัมพันธ์กับตำนานและประวัติศาสตร์ รวมทั้งความเชื่อในท้องถิ่น ของคนกะเหรี่ยง ดังนี้

1. ความเชื่อในตำนานท้องถิ่น เกี่ยวกับเรื่อง ภูเขาศักดิ์สิทธิ์ ดินแดนของคนมีศีลธรรม คล้ายกับความเชื่อเรื่องเมืองลับแล ชาวบ้านกะเหรี่ยงในเขตยึดครองของสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยงมะริด-ทวายเชื่อว่า เมื่อทหารและประชาชนครองตนเป็นผู้มีศีลธรรมเคร่งครัดในข้อห้ามของศาสนา เมื่อถึงยามยากลำบากจะมีคนจากเมืองลับแลออกมาช่วยเหลือ พวกเขาจึงตั้งชื่อกองทัพประชาชนว่า “ กองทัพพระเจ้าจากภูเขาศักดิ์สิทธิ์ เกอะเจอโตะ” ความเชื่อในเรื่อง ภูเขาศักดิ์สิทธิ์ เกอะเจอโตะ ตอบสนอง และเปิดช่อง ให้ประชาชนกะเหรี่ยงที่มีความเชื่อแบบดั้งเดิมอาสาเข้ามาเป็นนักรบด้วยความเต็มใจ

2. กะเหรี่ยงในเขตมะริด-ทวายกลับมาเป็นคริสเตียนมากกว่า 170 ปี องค์การกะเหรี่ยงอิสระมีผู้นำที่มาจากชาวคริสต์ การตีความและใช้ข้อพระคัมภีร์ไบเบิล จึงถูกนำมาเพื่อสร้างสำนึกร่วมทางชาติพันธุ์และเพื่อปกป้องเผ่าพันธุ์ กลุ่มผู้นำที่เป็นชาวคริสต์ได้ชูธงรบโดยการตั้งชื่อกองทหารว่า “ ก้อดอาร์มี, กองทัพพระเจ้า” ที่ต่อสู้กับกองทัพของชาตาน หรือความชั่ว เป็นภาพการต่อสู้ระหว่างธรรมกับอธรรม การลุกขึ้นสู้กับรัฐบาลทหารพม่าของกองทัพพระเจ้าจึงมีความชอบธรรม การถือเครื่องในกฎระเบียบข้อห้ามทางศาสนา เป็นการควบคุมกองทหารในกองทัพพระเจ้าให้มีระเบียบวินัย การนำข้อพระคัมภีร์มาวางนากการอธิษฐานและอดอาหารก่อนออกรบเพื่อขอให้พระเจ้าคุ้มครอง จึงเป็นพลังทางจิตวิญญาณที่ผลักดันให้ทหารเด็ก และชาวบ้านออกรบด้วยใจห้าวหาญ

3.การเชื่อมโยงประวัติศาสตร์กะเหรี่ยง-พม่า ชาวบ้านและผู้นำกองทัพพระเจ้าจากภูเขาศักดิ์สิทธิ์ เกอะเจอโตะ” เชื่อผู้นำกลุ่มเด็กลี้ন্দ้าคือพระเจ้าลี้ন্দ้าอดีตกษัตริย์ในชาติก่อนของคนกะเหรี่ยงมาบังเกิดเพื่อกอบกู้ชนชาติกะเหรี่ยง กษัตริย์ลี้ন্দ้าพระองค์นี้ในประวัติศาสตร์พม่าคือ พระเจ้าตะเบงชะเวตี้ * นักประวัติศาสตร์กะเหรี่ยงเชื่อว่าพระเจ้าตะเบงชะเวตี้มีเชื้อสายของคนกะเหรี่ยง คนกะเหรี่ยงจึงรื้อฟื้นตำนานและความทรงจำทางประวัติศาสตร์ นำอดีตมารับใช้ปัจจุบัน การที่เด็กลี้ন্দ้าและเด็กฝาแฝด “ได้บังเกิดขึ้นมาภายในจิตใจ” ของนักรบและประชาชนกะเหรี่ยงในสถานการณ์ที่มวลชนขาดความเชื่อมั่นในพลจัตวา โอลิเวอร์ ผู้บัญชาการกองพลน้อยที่ 4 ย่อมเป็นสัญญาณที่บอกกับองค์กรสหภาพแห่ง

* แผ่นดินสงคราม น.42 เฉลิมศักดิ์ แห่งมาม 2537 กะเหรี่ยงเรียกชื่อพระเจ้าตะเบงชะเวตี้ ว่าพระเจ้า ตะนาตู ซอ และเชื่อว่าเป็นกษัตริย์พม่าที่มีเชื้อสายกะเหรี่ยง

ชาติกะเหรี่ยงว่า สหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง KNU ไม่ได้เป็นที่พึ่งและความหวังของประชาชน ในภาวะคับขัน

4.การที่กองทัพกะเหรี่ยงอิสระ (KNU)เขต มะริด-ทวาย ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขการจัดระเบียบชายแดนของฝ่ายไทยและพม่า เพื่อให้ตลอดแนวท่อแก๊สไทย-พม่า จาก ทวายถึงโรงไฟฟ้าราชบุรี มีความปลอดภัยไร้กองกำลังต่อต้านทหารพม่า ทำให้ผู้นำทหารกะเหรี่ยง ต้องยอมสละพื้นที่เพื่อให้ประชาชนปลอดภัยไว้ก่อน การไม่มีคำสั่งตอบโต้ หรือส่ง เครื่องกระสุน และอาวุธ ให้แก่ทหารกะเหรี่ยงที่อยู่แนวหน้าทำให้ทหารละทิ้งหน้าที่ แยกแถว ไปเข้ากับกองกำลัง ก๊อดอาร์มี

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มกองทัพของพระเจ้ากับแนวร่วม

ความสัมพันธ์กับกลุ่ม Karen Solidarity Organization (K.S.O.) เป็นกลุ่มที่แยกตัวจากกลุ่มสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (K.N.U.) มีผู้นำคือ พันเอก โรเบิร์ต สัน ลูกชาวนาย มาบาซาน อดีตประธานาธิบดี ของสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง เคยเดินทางไปพบกับเด็กฝาแฝดเพื่อชักชวนให้กลุ่มกองทัพของพระเจ้า ร่วมกับกลุ่ม (Karen Solidarity Organization) K.S.O. แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเพราะกลุ่มกองทัพของพระเจ้า เป็นเพียงชาวบ้านธรรมดา ความสัมพันธ์กับกลุ่มนักศึกษาในศูนย์มณิลอย อำเภอ ปากท่อ จังหวัด ราชบุรี ประมาณเดือน กันยายน 2542 นาย เอ กะ ปอ สมาชิกกลุ่มกองทัพพระเจ้า ได้หลบหนีเข้ามาอยู่ในศูนย์นักศึกษาบ้านมณิลอย ได้รับการติดต่อจากกลุ่มนักศึกษาพม่า กลุ่ม Vigorous Burmese Student Warrier (V.B.S.W) ซึ่งมีสมาชิกประกอบด้วย นาย ชันโน หรือ เติชะ นาย จอห์นนี่ นาย ปรีดา ทั้งหมดได้พบกับ นาย โต โต เลขธิการกลุ่ม ซึ่งนาย โต โต มีบ้านอยู่ที่บ้านตะโกกลาง ตำบลสวนผึ้ง มีจุดประสงค์เพื่อขอการสนับสนุนอาวุธจากกลุ่มกองทัพพระเจ้า เพื่อนำไปก่อการร้ายในพม่า ปรากฏว่ากลุ่มนักศึกษาพม่าไม่สามารถเดินทางเข้าไปปฏิบัติการได้ จึงได้หันกลับเข้ามาในประเทศไทย ได้ปฏิบัติการยึดสถานทูตพม่าที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2542 * ได้สำเร็จ โดยได้ต่อรองกับทางทหารไทยให้นำเฮลิคอปเตอร์ไปส่งที่ชายแดนด้านอำเภอสวนผึ้ง ฝ่ายไทยได้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงต่างประเทศ ขอร่วมเป็นตัวประกันในการไปส่งกลุ่มนักศึกษาพม่า

ต่อมาทางการไทยได้ดำเนินการกดดันฝ่ายกะเหรี่ยงก๊อดอาร์มี เพื่อให้ส่งตัวนักศึกษาพม่าให้ทางทหารไทย ในเดือน พฤศจิกายน ทหารไทยได้เข้าไปยังคริสตจักรตะโกกลางซึ่งเป็นชุมชนกะเหรี่ยงคริสต์ที่อยู่ติดชายแดนไทย-พม่า กะเหรี่ยงเหล่านี้ถูกทางการเพ่งเล็งว่าเป็นแหล่งข่าว และสนับสนุนด้านเสบียงแก่กลุ่มก๊อดอาร์มี เข้าทำการกวาดต้อนชาวกะเหรี่ยงคริสต์กว่า 100 คน นำไปไว้ที่บ้านต้นยาง อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี สร้างความไม่พอใจให้แก่กลุ่มก๊อดอาร์มี วันที่ 12-15 เดือน มกราคม 2543 ทหารพม่า สังเกต กองพันเคลื่อนที่ 119 ประมาณ 1,000 คน เข้ากวาดล้างชนกลุ่มน้อยกะเหรี่ยงสามารถยึดพื้นที่บ้านเมเพียะเล็กได้ ทหารกะเหรี่ยง K.N.U. พายหนีไปสมทบกับกลุ่ม ก๊อดอาร์มี มวลชนเกาะติด 1,700 คน บาดเจ็บและล้มตายจำนวนหนึ่ง จึงหนีทะลักเข้ามาในเขตไทย ถูกทาง

* 244 ปรีชา เรืองจันทร์ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ราชบุรี “ก๊อดอาร์มี มณิลอย ปลุกราชบุรี เขย่าโลก” 2543 น. 50

การไทย ควบคุมตัวไว้ที่ห้วยคอกหมูบ้านบ่อหวี เหตุการณ์ยังไม่ทันสงบดี ในวันที่ 13 มกราคม ทางกรมไทยได้กดดันชาวกะเหรี่ยงให้ออกไปนอกเขตไทย ส่วนใหญ่ไม่กล้ากลับไปที่บ้านเมื่อยังคงรวมตัวอยู่ตามชายแดน ในที่สุดก็ไม่สามารถหยุดยั้งชาวกะเหรี่ยงที่หนีความตายได้ ต้องยอมให้เข้ามาและถูกส่งไปที่บ้านต้นยางอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

การเคลื่อนย้ายผู้หนีภัยจากการสู้รบไปยังจังหวัดกาญจนบุรีมีการวิเคราะห์ว่า เป็นการคัดลอกกองกำลังชาวกะเหรี่ยงบริเวณชายแดนไทย-พม่าด้านอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความผูกพันเป็นเครือญาติ อีกกระแสหนึ่งวิเคราะห์ว่า เป็นการเคลียร์พื้นที่เพื่อรองรับกลุ่มก่อการร้าย ที่ถูกทหารพม่าโจมตีอย่างหนักและส่อเค้าว่าจะแตก ที่มีกำลังทหารประมาณ 150 คน ชาวบ้านกว่า 300 คน รวมทั้งสิ้นประมาณ 500 คน หากก่อการร้ายแตกคาวผู้ลี้ภัยจะเข้ามาประมาณ 300 คนซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นชาวบ้าน²⁴⁵

มีหลักฐานเป็นภาพจากม้วน V.D.O.* ที่ถูกถ่ายไว้เป็นภาพชาวกะเหรี่ยง ขณะเดินลงมาจากฐานที่มั่นของ กลุ่ม ก่อการร้าย ที่ถูกพม่าโจมตี มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยเข้าไปควบคุมตัวนำมารวมไว้ที่ห้วยคอกหมูที่บ้านบ่อหวีในจำนวนผู้หนีความตายเหล่านี้มีทั้ง ผู้ชาย เด็ก ผู้หญิง คนบาดเจ็บ คนเหล่านี้ถูกส่งไปไว้ที่บ้านต้นยาง อำเภอ สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ในเวลากลางคืน ในจำนวนนี้มีผู้มีผู้ชายกะเหรี่ยงจำนวน 53 คน ที่ถูกทางการไทยควบคุมตัวไว้ ไม่ได้ถูกนำตัวส่งไปในครั้งนั้น ได้หายสาบสูญไป ซึ่งไม่สามารถหาร่องรอย หรือหลักฐานใดๆได้ว่าคนเหล่านี้มีชีวิตอยู่ ฝ่ายกะเหรี่ยงเชื่อว่าคนเหล่านี้ถูกฆ่าตายทั้งหมด²⁴⁶

ความขัดแย้งระหว่างทหารไทย กับก่อการร้าย ชนวนเหตุยึดโรงพยาบาลราชบุรี

ระหว่างที่ทหารชุดเฉพาะกิจ (ฉก.ร 29) เข้าตรึงพื้นที่ตามแนวชายแดนด้านอำเภอสวนผึ้ง ได้เกิดการกระทบกระทั่งกันเล็กน้อยระหว่างก่อการร้าย และทหารไทยจำนวน 10 นาย ที่ประจำการที่ชายแดนฝั่งไทย ถ้าเข้าไปในเขตก่อการร้าย และถูกควบคุมตัวไว้ จนกระทั่งตำรวจตระเวนชายแดนต้องเข้ามาเคลียร์ปัญหาให้ จนถูกปล่อยตัวออกมา ต่อมาทหารไทยแก้แค้นด้วยการจับกุมกะเหรี่ยงที่เข้ามาตักน้ำในลำห้วย ในที่สุดก็เคลียร์กันได้อีกครั้งหนึ่งโดยตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อเป็นการป้องกันตนเองของกลุ่มกะเหรี่ยง จึงวางกับระเบิดไว้ในเขตของตนป้องกันทหารพม่าที่จะใช้ดินแดนไทยอ้อมมาโจมตีกะเหรี่ยง พร้อมกับได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนทราบ เนื่องจากความสัมพันธ์อันดีต่อกัน อย่างไรก็ตาม มีการยืนยันจากแหล่งข่าวว่า เรื่องดังกล่าวเป็นความจริง ตำรวจตระเวนชายแดนก็ได้บอกเตือนทหารแล้ว

เหตุการณ์ได้บานปลายเมื่อทหารไทยจำนวน 9 นายที่ออกลาดตระเวนไปเหยียบกับระเบิดเสียชีวิต 4

²⁴⁵ กะเหรี่ยงพลัดถิ่นและสงครามไร้อนาคต เนชั่นสุดสัปดาห์ น. 15 มกราคม – 6 กุมภาพันธ์ 2543

²⁴⁶ หลักฐาน ม้วนเทปภาพ การอพยพของชาวกะเหรี่ยง สัมภาษณ์ นาย สุเย กรรมการจังหวัด มะริด-ทวาย ของกลุ่มสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง K.N.U.

นาย บาดเจ็บ 5 นาย เมื่อ วันที่ 17 มกราคม 2543

“...ทางไทยก็เลยตอบได้ด้วยการนำปืน ค.120 ไปตั้งไว้แล้วก็ยิงในวิถีโค้งในช่วง 2 วันนั้น ตั้งแต่วันที่ 19 - 20 ยิ่งหนักมาก วันที่ 3 ก็ยังยิงอยู่ นักข่าวเข้ามาก็เห็นนี่ แล้วเหยียดจุดที่ยิงกระสุนปืนไปตกที่ด้านช่องเขากระโจม บ้านกัมมาปอ ซึ่งเป็นบ้านเรือนของกะเหรี่ยงจริง เขาทั้งตาย ทั้งบาดเจ็บ เยอะมาก แล้วเสียงปืนใหญ่ฟังโน้นดังตลอดเลย พวกเราก็ดีใจหลังเขาตลอด ทางไทยเราบีบหนัก มันก็ไม่มีทางออก” ♦

แหล่งข่าวจากบ้านผาปก อ.สวนผึ้งให้ข้อมูล และชี้ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มก่อการร้าย เลือกลงมือออกสุดท้าย คือ การเข้าไปยังเขตไทย เพื่อวิงวอนขอให้หยุดยิงชนกลุ่มน้อย หยุดช่วยเหลือทหารพม่าที่เข้ามาใช้พื้นที่แนวชายแดนไทยในการต่อสู้กับกองกำลังกะเหรี่ยงและถ้าเป็นไปได้จะขอหมอ พยาบาลกลับไปช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ

ปรากฏว่าวันที่ 24 มกราคม 2543 นาย ปรีดา นักศึกษาพม่า นำกำลัง 10 คน เข้ายึดโรงพยาบาลศูนย์ราชบุรีได้ยื่นหนังสือเรียกร้อง 5 ข้อต่อทางการไทยคือ

1. ขอร้องให้ฝ่ายรัฐบาลไทย ทหารไทยหยุดยิงผู้พลอยพหยาแดน เช่น กะเหรี่ยง มอญ พม่า ซึ่งขณะนี้ผู้เสียชีวิตประมาณ 200 – 300 คนแล้ว มีทั้งเด็ก ผู้หญิง ไม่ใช่ทหาร
2. ขอร้องให้ทหารไทยหยุดให้ความช่วยเหลือทหารพม่า โดยหยุดช่วยเหลือด้านนำกำลังเข้ามาในเขตไทย หยุดยิงจากเขตแดนไทย หยุดฆ่า ข่มขืนพวกผู้พลอยพ
3. ขอร้องให้รัฐบาลไทยทำการช่วยเหลือผู้พลอยพ โดยให้นำผู้พลอยพเข้ามาอยู่ในเขตไทย เนื่องจากผู้พลอยพไม่มีอาหารประทังชีวิต ขอให้ช่วยเหลือด้านอาหารโดยด่วนและเต็มที่
4. ขอร้องให้รัฐบาลไทยและสหประชาชาติประชุมปรึกษากัน กดดันรัฐบาลพม่าให้ยอมรับและช่วยเหลือผู้พลอยพให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
5. ให้รัฐบาลไทยดำเนินคดีลงโทษ หัวหน้าทหารไทย ซึ่งเป็นผู้สั่งให้ยิงผู้พลอยพ *

วันที่ 25 มกราคม 2543 07.00 น. พลโททวีป สุวรรณสิงห์ แถลงข่าวปิดสถานการณ์ ผู้ก่อการ 10 คน ถูกสังหารจบชีวิตทั้งหมด เป็นของขวัญ วันกองทัพไทย ตัวประกันทุกคนปลอดภัย ฝ่ายเจ้าหน้าที่บาดเจ็บ 8 นาย วันที่ 27 มกราคม 2543 เวลา 17.00 น. ทหารพม่ายึด พื้นที่ กะมาปอฐานที่มั่น ของกลุ่มก่อการร้ายได้สำเร็จ

ผลกระทบจากเหตุการณ์ยึดโรงพยาบาลราชบุรี

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วโลกได้รู้จักจังหวัดราชบุรี โดยไม่ต้องเสียงบประมาณด้านประชาสัมพันธ์แต่อย่างใด แต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นตามมาไม่รู้เท่าใด โรงพยาบาลศูนย์ราชบุรีต้องหางบประมาณซ่อมแซมส่วนที่เสียหายไม่น้อยกว่า 5 ล้านบาท สภาพจิตใจที่เป็นภาพ

♦ ²⁴⁷ ใครเป็นผู้จุดชนวน เนชั่นสุดสัปดาห์ น. 15 ฉบับที่ 8 วันที่ 31 มกราคม – 6 กุมภาพันธ์ 2543

* ²⁴⁸ ปรีชา เรืองจันทร์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี “ก่อการร้าย มฉลย ปลุกราชบุรี เขย่าโลก” 2543

หลอนตลอดชีวิตคิดประเมิลไม่ได้ เศรษฐกิจย่อยยับไปกับเสียงปืนแตกที่ราชบุรี การท่องเที่ยวแห้งตายสนิท เศรษฐกิจพังย่อยยับสถานีผู้โดยสารเจียบเหงา ตลาดน้ำว่างเปล่า ถ้าเขาช่องพรานเหลือแต่ค้างคาวไร้คนดู น้ำตกสวยสวนผึ้งยังครองคนไปเยือน ราชินีตะวันตก ใกล้จะสิ้นชีพ จังหวัดมีงานหนักต้องฟื้นฟู นาย โกเมศ แดงทองดี ผู้เป็นเจ้าเมืองปลูกราชบุรีให้นำgrimย์อีกครั้ง โครงการต่างๆพึ่งพรูจากสมอง แรลลี่สายน้ำไหลกลับรับวันวาเลนไทน์ที่ชายแดนอำเภอสวนผึ้ง วันนี้มีคำตอบ, ผู้ว่า/ทหารพบชาวบ้าน ปลอบขวัญประชาชนทุกกลุ่มคามโดยเฉพาะแนวชายแดนและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลศูนย์ราชบุรี ทำบุญสะเดาะห์ วันที่9 - 21 กุมภาพันธ์2543 ปลุกวิญญาณคนราชบุรีให้ลุกขึ้นสู้ภัยก่อการร้ายก็อดอาร์มีได้เห็นอย่างผลชัดเจน ผู้คนในจังหวัด ต่างจังหวัด ต่างประเทศมาเที่ยวชมของดีเมืองราชบุรีเที่ยวราชบุรีปี 2000 อย่างอบอุ่นจนแน่นหนา ภาพลพราชบุรีกลับมาเป็นเสมอตัว •

สถานการณ์ชายแดนไทย-พม่าผลกระทบต่อชุมชนสวนผึ้ง

ผลกระทบโดยตรงที่กะเหรี่ยงสวนผึ้งได้รับจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คือกะเหรี่ยงที่นับถือศาสนาคริสต์ถูกเพ่งเล็งว่า มีส่วนสนับสนุนกลุ่มกะเหรี่ยงก็อดอาร์มี ถูกกดดันโดยทหารได้กวาดต้อนคริสเตียนกะเหรี่ยงบ้านตะโกกลาง นำตัวไปไว้ที่บ้านด้นยาง อำเภอ สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งที่เป็นคนท้องถิ่นมาแต่เดิม ไม่กล้าที่จะเปิดเผยตนเองว่าเป็นคนเชื้อสายกะเหรี่ยง เพราะถูกสังคมมองว่าคนกะเหรี่ยงเป็นผู้สร้างปัญหาตามแนวชายแดน เริ่มมีใจอคติกับชาวกะเหรี่ยงในศูนย์อพยพว่าเป็นผู้สร้างปัญหาแก่ประเทศไทย

กะเหรี่ยงสวนผึ้งรู้สึกไม่ปลอดภัยในการหาของป่าตามแนวชายแดนเพราะมีทหารพม่าตั้งฐานอยู่ตลอดแนวชายแดน ช่องทางที่เคยใช้เดินทางเข้าออกระหว่างฝั่งไทยกับฝั่งพม่าถูกปิด ไม่สามารถเดินทางกลับไปเยี่ยมญาติพี่น้อง หรือทำการค้าเหมือนดังแต่ก่อน

ชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งที่มีบัตรบุคคลบนพื้นที่สูง (บัตรสีฟ้า) และบัตรชุมชนบนพื้นที่สูง(บัตรสีเขียวขอบแดง) ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยได้ชั่วคราว ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งด่านเถื่อน จับกุมและรีดไถโดยตั้งข้อหาเป็นคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ไม่สามารถออกไปหางานทำนอกพื้นที่ได้ ธุรกิจท่องเที่ยวในอำเภอสวนผึ้ง หยุดชะงักเพราะนักท่องเที่ยว มีหวาดกลัว รู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่กล้าเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอสวนผึ้ง เศรษฐกิจ การค้า และการบริการ ชะงัก •

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในสวนผึ้ง ศูนย์พักพิงชั่วคราวผู้หนีภัยจากการสู้รบบ้านถ้ำหินอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงมหาดไทย โดยฝ่ายกิจการพิเศษของอำเภอสวนผึ้งให้อาสาสมัครราษฎร (อ.ส.) เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ดูแล มีนายอำเภอและปลัดอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชา ผู้อพยพได้รับความช่วยเหลือประมาณ ในด้านอาหาร การรักษาพยาบาล การศึกษา การส่งเสริมอาชีพ และการสร้างเพิงพักอาศัยชั่วคราวจากองค์กรภาคเอกชน ผลกระทบในด้านสิ่งแวดล้อมนั้นเกิดจากการใช้วัสดุ

• 249 ปรีชา เรืองจันทร์ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ราชบุรี “ก็อดอาร์มี มณีลอย ปลูกราชบุรี เขย่าโลก”2543

• 250 เวทีพูดคุย บ้านห้วยแห้ง วันที่ 25 มกราคม 2545

จำพวกไม้ ไม้รวก ไม้ไผ่ เพื่อสร้างที่อาศัยให้แก่ผู้อพยพ ไม้เหล่านี้องค์กรภาคเอกชนเป็นผู้สั่งซื้อจากผู้ที่ได้รับประมูล การที่ผู้ประมูลไม้เพื่อนำเข้าไปสร้างสิ่งปลูกสร้างในศูนย์นั้นจะต้องถูกหักค่าเปอร์เซ็นต์จากเจ้าหน้าที่ ถ้าไม่ยอมก็จะไม่ได้รับความสะดวกในการนำไม้เข้าไปในศูนย์อพยพ ผู้ประมูลคือสมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชน ไม้ส่วนหนึ่งซื้อจากร้านค้าเป็นไม้ประเภทโตเร็วคือ ไม้ยูคาลิปตัส ไม้อีกจำนวนหนึ่งได้จากลักลอบตัดไม้ในป่าสวนผึ้งไปขาย และยังได้ลักลอบนำผู้อพยพในศูนย์ออกไปตัดไม้อีกด้วย การดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นภายใต้ผลประโยชน์ร่วมของผู้มีอิทธิพล ในท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรมของคนกะเหรี่ยง ในท้องถิ่น ภายหลังจากมีชาวกะเหรี่ยงอพยพเข้ามาอยู่ในท้องถิ่นสวนผึ้ง คนกะเหรี่ยงเหล่านี้เป็นผู้ที่มีจิตสำนึกในชาติพันธุ์ของตน ต้องการที่จะรักษาสืบทอดอัตลักษณ์ของคนกะเหรี่ยง โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนกุ่มชาติซึ่งเป็นกะเหรี่ยงโพลั่วนับถือศาสนาพุทธที่มีผู้นำคือ ร.ท.คีล่าเป็นผู้นำ กะเหรี่ยงกลุ่มนี้ได้ฝึกการรำกะเหรี่ยงที่เรียกว่า “รำดง” ให้แก่ชาวนักเรียนในโรงเรียนที่ โรงเรียนบ้านบ่อหวี โรงเรียนสินแร่สยาม และโรงเรียนตะโกกลาง เด็กนักเรียนในโรงเรียนเหล่านี้ได้มีโอกาสเผยแพร่และแสดงในงานต่างๆในท้องถิ่น บางครั้งก็ถูกเชิญให้ไปแสดงนอกพื้นที่ และให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามายังสวนผึ้งได้ชม ทำให้เด็กๆมีรายได้พิเศษ ชุด “รำดง” ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกะเหรี่ยง จึงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับในท้องถิ่นสวนผึ้ง

บทที่ 6

อนาคตกะเหรี่ยงสวนผึ้ง

ผู้นำและเครือข่ายกะเหรี่ยงสวนผึ้งในยุคไทยตะนาวศรี

ในอดีตผู้นำในชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง ประกอบด้วยกลุ่มบุคคล 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือกลุ่มผู้นำที่รัฐเป็นผู้แต่งตั้งเรียกว่าผู้นำทางการ คือกำนันและผู้ใหญ่บ้าน การขึ้นมาเป็นผู้นำของคนกลุ่มนี้มาจากการเลือกของชาวบ้าน กำนันเป็นผู้นำท้องถิ่นที่มีตำแหน่งสูงสุดในท้องถิ่น การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม มีความรู้ และประสบการณ์ เป็นสิ่งที่นำมาซึ่งการยอมรับนับถือ ผู้นำอีกกลุ่มหนึ่งคือผู้นำธรรมชาติ คนกลุ่มนี้ประกอบด้วย ผู้นำเมืองฝ่าย ผู้นำทางด้านกิจกรรมทางศาสนา ในอดีตภายใต้เงื่อนไขความสัมพันธ์ทางสังคมที่ต่างต้องพึ่งพาแรงงานซึ่งกันและกันในระบบการผลิตเพื่อยังชีพ ผู้คนในชุมชนจึงหลีกเลี่ยงที่จะสร้างความขัดแย้งภายในชุมชน สถานภาพทางเศรษฐกิจที่ไม่แตกต่างกัน ทำให้ต่างฝ่ายเข้าใจและยอมรับสถานะของกันและกัน กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ภายในชุมชนถูกกำหนดขึ้นจากคนในชุมชน เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น อำนาจอริยังอยู่ห่างไกลจากท้องถิ่นไม่ได้ก้าวล่วงเข้ามาในพื้นที่ ผู้นำท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทที่จะให้คุณและให้โทษต่อประชาชนและแผ่นดิน ขึ้นอยู่กับการมีคุณธรรมที่จะคำวจิตใจของผู้นำแต่ละคน ภายหลังจากที่รัฐเข้ามาตั้งที่ว่าการอำเภอในตำบลสวนผึ้ง พื้นที่ที่เคยเป็นศูนย์กลางการปกครองของคนในท้องถิ่น และเมื่อประชากรนอกพื้นที่อพยพเข้ามาเพิ่มขึ้น เมื่อมีการแยกหมู่บ้านใหม่ ผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้นำคือคนไทยจากนอกพื้นที่ที่เข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชน บทบาทและพื้นที่ของผู้นำชุมชนกะเหรี่ยงก็เริ่มหดแคบลง

ปัจจุบันจากการเฝ้าสังเกตบทบาทของผู้นำทางการ พบว่าท่าทีพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นที่เป็นผู้นำทางการ เช่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นคนไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงได้ปรับเปลี่ยนต่างไปจากผู้นำในรุ่นก่อนๆ มาจากวิถีและค่านิยมของสังคมที่เปลี่ยนไป และด้วยกระแสวัตถุนิยมในสังคมที่จุดดิ่ง ทำให้ผู้นำเหล่านี้ต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อกิจกรรมทางสังคม แนนอนทีเดียวการที่จะต้องจ่าย “ภาษีสังคม” ย่อมเป็นภาระที่หนักในขณะที่รายได้จำกัด การบำบัดทุกข์และบำรุงสุข ต่อลูกบ้านจึงต้องมีสิ่งตอบแทน เช่น การทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยและต่อรองราคาของการกระทำความผิดของชาวบ้านต่อเจ้าหน้าที่ การเรียกรับเงินจากชาวบ้านในการขึ้นทะเบียนลงรายการสถานะบุคคลเพื่อขึ้นทะเบียนต่างด้าว การรับผลประโยชน์จากกลุ่มผู้ตัดไม้ทำลายป่า เป็นค่านิยมที่ผู้นำท้องถิ่นเรียนรู้และได้ประสบการณ์จากความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และคนนอกเผ่าพันธุ์

ในการปรับตัวเพื่อยกสถานะตนเองทางสังคม เพื่อการเข้าถึงพื้นที่อำนาจการเมืองท้องถิ่นของผู้นำชุมชนชาวกะเหรี่ยงบางคน เริ่มด้วยการทำตัวเป็นผู้ใกล้ชิด และเป็นฐานเสียงของนักการเมืองและผู้มีเงินทุนในท้องถิ่น ปัจจุบันผู้นำชุมชนที่เป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านสมาชิกองค์การบริหารส่วน

ท้องถิ่นและคณะกรรมการในชุมชนต่างๆที่เป็นคนไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงซึ่งเป็นคนดั้งเดิม มีสัดส่วนการเป็นผู้นำและเป็นกรรมการต่างๆในชุมชนน้อยกว่าคนไทยที่ย้ายมาจากที่อื่น ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่ามาจากสาเหตุดังนี้

1. การเข้าสู่การเป็นผู้นำชุมชนและการดำรงอยู่ในตำแหน่ง ของผู้นำจะต้องเป็นผู้ที่มีฐานะทางการเงิน คนกะเหรี่ยงซึ่งฐานะทางการเงินด้อยกว่า เพราะพื้นฐานทางเศรษฐกิจในสังคมกะเหรี่ยงมาจากระบบไร่หมุนเวียน ที่อาศัยการพึ่งพาธรรมชาติ และการแลกเปลี่ยน ไม่มีฐานมาจากการค้าขายและธุรกิจ

2. ความรู้การศึกษาและประสบการณ์ของคนเชื้อสายกะเหรี่ยงยังด้อยกว่าคนไทย ผู้ใหญ่บ้านกะเหรี่ยงที่มีความรู้ระดับปริญญาตรี มีเพียง 1 คน คือผู้ใหญ่ ชูศิลป์ ชีช่วง บ้านโป่งกระทิงกิ่ง อำเภอบ้านคา นอกนั้นมีความรู้ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการขาดโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัว ทำให้ผู้นำเหล่านี้ขาด “ความรู้ที่จะทำให้อ่างอาจ”

3. ลักษณะนิสัยของคนกะเหรี่ยง เป็น คนชอบเกรงใจผู้อื่น ชื่อ ชอบอยู่อย่างสงบ ไม่ชอบความขัดแย้ง ชาวกะเหรี่ยงโดยส่วนมากมักจะ ไม่เปิดเผยหรือแสดงความคิดเห็นในเชิงขัดแย้งต่อที่ประชุม ซึ่งต่างจากคนลาววนหรือคนไทย ที่เปิดเผยกล้าแสดงความคิดเห็น ในทางกลับกันในที่ประชุมที่เป็นกิจกรรมทางศาสนาวัฒนธรรม งานวัด งานบุญ งานประเพณีท้องถิ่น คนไทยจะให้ความสนใจและเข้าร่วมประชุมน้อยกว่าคนกะเหรี่ยง ดังตัวอย่างในชุมชนบ้านบ่อ ที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลสวนผึ้ง

ในเวทีพูดคุยที่มีนาย จีบ จะนุ กำนันตำบลตะนาวศรี นาย สกล คุณาพิทักษ์(นามสกุลเดิม ก้าวพู่) กำนัน ตำบลสวนผึ้ง ทั้งคู่เป็นคนกะเหรี่ยง* ต่างยอมรับว่าต่อไปในอนาคตคนเชื้อสายกะเหรี่ยงที่จะขึ้นมาเป็นผู้นำท้องถิ่น หรือเข้าไปเป็นสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีจำนวนน้อยลง การปกครองลูกบ้านในปัจจุบันต่างจากสมัยก่อน ที่มีแต่คนกะเหรี่ยงซึ่งปกครองง่ายและพูดจากันรู้เรื่อง แต่เดี๋ยวนี้มีลูกบ้านเป็นคนหลายสัญชาติปกครองลำบากไม่ค่อยเชื่อฟังกัน ในเวลาเดียวกันชาวบ้านกะเหรี่ยงก็เริ่มเห็นความเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้นำชุมชนที่เป็นคนเชื้อสายกะเหรี่ยงบางคนที่มีพฤติกรรมอย่างคนไทย (คูชนต่างชาติในทัศนะของกะเหรี่ยงในบทที่ 1)

ผู้นำชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้งในปัจจุบัน (2546)

ตำบลสวนผึ้ง	เชื้อสายผู้นำ	เชื้อสายลูกบ้าน
ม.1 บ้านบ่อ	หมู่บ้านดั้งเดิม ผู้ใหญ่บ้าน กะเหรี่ยง	กะเหรี่ยง /ลาววน/ไทย
ม.2 บ้านทุ่งแฝก	หมู่บ้านดั้งเดิม กำนัน / กะเหรี่ยง	กะเหรี่ยง / ไทย
ม.3 บ้านผาปก	หมู่บ้านเกิดใหม่ ผู้ใหญ่บ้าน / คนไทย	ไทย / มอญ / กะเหรี่ยง/พม่า
ม.4 บ้านนาขุนแสน	หมู่บ้านดั้งเดิม ผู้ใหญ่บ้าน / คนลาววน	ลาววน

* เวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มกราคม 2546 บ้านกำนัน สกล ก้าวพู่ บ้านทุ่งแฝก ต.สวนผึ้ง

ม.5 บ้านห้วยคลุม	หมู่บ้านดั้งเดิม	ผู้ใหญ่บ้าน / คนไทย	กะเหรี่ยง/ไทย
ม.6 บ้านถ้ำหิน	หมู่บ้านเกิดใหม่	ผู้ใหญ่บ้าน / คนไทย	ไทย/กะเหรี่ยง
ม.7 บ้านห้วยผาก	หมู่บ้านเกิดใหม่	ผู้ใหญ่บ้าน / คนไทย	กะเหรี่ยง/ไทย
ม.8 บ้านตะโกล่าง	หมู่บ้านเกิดใหม่	ผู้ใหญ่บ้าน / คนไทย	ไทย / กะเหรี่ยง/มอญ

รวมกะเหรี่ยง 2 คน คนไทย 6 คน

ตำบลตะนาวศรี	เชื้อสายผู้นำ		เชื้อสายลูกบ้าน
ม.1 บ้าน สวนผึ้ง/บ่อเกาล่าง หมู่บ้านดั้งเดิม	ก้านัน	กะเหรี่ยง	กะเหรี่ยง /ไทย
ม.2 บ้าน ท่ามะขาม หมู่บ้านดั้งเดิม	ผู้ใหญ่บ้าน / กะเหรี่ยง		กะเหรี่ยง/ไทย
ม.3 บ้าน บ่อหวี หมู่บ้านดั้งเดิม	ผู้ใหญ่บ้าน / กะเหรี่ยง		กะเหรี่ยง /ไทย
ม.4 บ้าน ห้วยม่วง เกิดใหม่ จากการทำเหมืองแร่	ผู้ใหญ่บ้าน / คนไทย		ไทย/กะเหรี่ยง/ลาวยวน
ม.5 บ้าน ห้วยแห้ง หมู่บ้านดั้งเดิม	ผู้ใหญ่บ้าน / กะเหรี่ยง		กะเหรี่ยง/ไทย
ม.6 บ้าน ห้วยน้ำหนัก หมู่บ้านดั้งเดิม	ผู้ใหญ่บ้าน / กะเหรี่ยง		กะเหรี่ยง /ไทย
ม.7 บ้านบ่อเกา หมู่บ้านดั้งเดิม	ผู้ใหญ่บ้าน/ กะเหรี่ยง		กะเหรี่ยง

รวม กะเหรี่ยง 7 คน คนไทย 1 คน

หมายเหตุ หมู่บ้านเกิดใหม่ เป็นหมู่บ้านที่เกิดขึ้นมาจากชุมชนคนทำเหมืองแร่ คนภายในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างหลวมๆ มีการแบ่งกั๊กแบ่งพวก กลุ่มชน มอญ กะเหรี่ยง เป็นคนชายขอบภายในชุมชน เพราะคนกลุ่มนี้ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบอาชีพ

กิ่ง อ.บ้านคา มี 24 หมู่บ้าน มีคนกะเหรี่ยงอาศัยอยู่ 7 หมู่บ้าน มีผู้ใหญ่บ้านเชื้อสายกะเหรี่ยง 5 หมู่บ้าน คือบ้านดงคา บ้านโป่งกระทิง บ้านคา บ้านบึง บ้านพุู้เหล็ก บ้านโป่งกระทิง อำเภอปากท่อ ในตำบลยางหัก มีนาย สัมพันธ์ ทองเกียะเป็นก้านัน และนาย กาฝาก ปลิ ดอก ทั้งคู่เป็นคนเชื้อสายกะเหรี่ยง

เครือข่ายและองค์กรในชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง •

เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์

กลุ่มออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินในท้องถิ่นเกิดขึ้นจากชาวบ้านที่ต้องการออมเงินที่มีอยู่นำเงินจากการออมของสมาชิกภายในกลุ่มมาให้สมาชิกกู้ไปใช้เพื่อแก้ปัญหาในยามฉุกเฉิน โดยยึดถือความไว้วางใจ การเสียสละ การช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม นำเงินออมที่เหลือจากการกู้ของสมาชิกไปฝากธนาคารนำดอกเบี้ยจากเงินกู้ของสมาชิกและจากธนาคารมาปันผลให้แก่สมาชิกภายในกลุ่ม

- รายงานผลการดำเนินงานของทีมวิจัยภาคสนาม ระยะที่ 2 ตามโครงการสนับสนุนเครือข่ายองค์กรชุมชนตำบลตะนาวศรี อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี ระยะที่ 2 พฤศจิกายน 2545-พฤษภาคม 2546เสนอต่อ โครงการสนับสนุนเครือข่ายองค์กรชุมชน(สค.อช.) กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

กลุ่มออมทรัพย์บ้านบ่อ

เกิดขึ้นและเติบโตจากการเริ่มต้นโดยชาวบ้าน โดยไม่ได้พึ่งความช่วยเหลือจากสถาบันการเงินของเอกชนและจากรัฐบาล การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์บ้านบ่อ เกิดขึ้นจากการแนะนำและสนับสนุนจากหน่วยงานสังคมพัฒนาขององค์การคาทอลิกเริ่มก่อตั้งในปี 2542 - 2546 จากสมาชิกเริ่มต้น 10 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 98 คน จากรายงานความก้าวหน้าของกลุ่มออมทรัพย์บ้านบ่อ ปี 2545 มียอดจำนวนผู้กู้เงิน 48 คนจำนวนการกู้เงิน 72 ครั้ง ยอดเงินกลุ่มออมทรัพย์มี.ค.2546 จำนวน 389,760 บาทการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ที่ผ่านมา พบว่าสตรีที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ มีความ สัตย์ซื่อ ตั้งใจช่วยเหลืองานของกลุ่มออมทรัพย์ กิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์จึงเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้สตรีทั้งคนไทยและกะเหรี่ยงได้มีพื้นที่ทางสังคมได้เข้ามาแสดงบทบาทและความสามารถเพื่อชุมชน เป็นพื้นที่ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆที่อยู่ร่วมกันในชุมชน

ชมรมเพื่อนรักเพื่อน

เป็นชมรมที่ก่อตั้งโดยชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง มีนาย สมจิตร เพิ่มพูนนิติธรรม(คิงลิง) อาชีพทหารพราน เป็นประธาน ชมรม ก่อตั้งเมื่อวันที่ 7 ก.พ. 2545 มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมคนในท้องถิ่นทั้งไทยและกะเหรี่ยงให้เกิดความสามัคคี ช่วยเหลือ บำเพ็ญประโยชน์เพื่อท้องถิ่น กิจกรรมของชมรมที่ผ่านมาคือการหาทุนเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนให้โรงเรียนในท้องถิ่น ชมรมเพื่อนรักเพื่อน มีสมาชิกชมรม 71 คนร้อยละ 90 ของสมาชิกเป็นคนเชื้อสายกะเหรี่ยงในท้องถิ่น มีที่ปรึกษา 7 คน ที่มาของที่ปรึกษาชมรม มาจาก ผู้นำชุมชน ประธานบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตะนาวศรีและ ตัวแทนนักการเมือง ชมรม “เพื่อนรักเพื่อน” ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ในชุมชน ในทำนองเดียวกันชมรมเพื่อนรักเพื่อนของกะเหรี่ยงสวนผึ้งก็หาและเป็นแนวร่วมกับกลุ่มบุคคลอื่นๆ ที่มาจากนักธุรกิจและฐานันการเมืองซึ่งมองได้จากคณะที่ปรึกษาที่มีตัวแทนของนักการเมือง ในทางกลับกันนักการเมืองก็ย่อมคาดหวังที่จะได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มต่างๆในท้องถิ่น

การเกิดขึ้นมาของชมรมเพื่อนรักเพื่อนที่มีคนเชื้อสายกะเหรี่ยงเป็นแกนนำนั้น มองได้ว่าในขณะที่พื้นที่ทางด้านการปกครองท้องถิ่นที่ชาวกะเหรี่ยงเคยมีบทบาทกำลังหดแคบลง เพราะคนต่างชาติพันธุ์ที่เป็นคนนอกพื้นที่ได้เข้ามาเบียดแทรกแทนที่ ทำให้คนกะเหรี่ยงสวนผึ้งกลุ่มหนึ่งรวมตัวกัน เป็นการสร้างตัวตนทางสังคม แสวงหาพื้นที่ที่จะยืนอยู่ทดแทนพื้นที่ที่กำลังสูญเสียไป

เครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม*

ความเป็นมาของเครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เกิดขึ้นเมื่อผู้นำชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงจากจังหวัด กาญจนบุรี ราชบุรี ตาก เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ได้ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเมื่อปี 2542 ที่ประชุมครั้งนั้นได้มีการทบทวนวิเคราะห์ถึงสภาพชุมชนและสังคมของชาวไทยกะเหรี่ยง พบว่าในระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมาการพัฒนาได้หลั่งไหลเข้าไปยังชุมชนกะเหรี่ยง ส่งผลกระทบต่อชุมชนมากมาย ทั้งเป็นการเสริมสร้างและเข้าไปทำลายชุมชน จึงมีความเห็นร่วมกันในการที่จะสืบทอดเจตนารมณ์ของบรรพบุรุษ เพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน ให้ชาวกะเหรี่ยงยึดมั่นคุณธรรม

พื้นที่เครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ภาคเหนือ มีจังหวัด เชียงใหม่ ลำพูน แพร่ แม่ฮ่องสอน จังหวัดตาก ในภาคกลางมี จังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี อุทัยธานี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์

กิจกรรมของเครือข่ายกะเหรี่ยงฯ ได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกะเหรี่ยงในภาคเหนือและภาคกลาง เป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้นำในแต่ละพื้นที่

กิจกรรมเครือข่ายกะเหรี่ยงฯ

เสริมสร้างผู้นำทั้งผู้นำชาวบ้าน คนรุ่นใหม่ เพื่อให้มีศักยภาพในการบริหารกลุ่มและองค์กร ส่งเสริมฟื้นฟูสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม ส่งเสริมสนับสนุนให้ยึดมั่นในการเคารพจิตวิญญาณของธรรมชาติ การจัดการทรัพยากร สิ่งแวดล้อม

เครือข่ายฯ ได้ประชุมผู้นำชุมชนชาวกะเหรี่ยง ที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อ.บ.ค. อบรบ.แกนนำเครือข่ายระดับประเทศ ที่เชียงใหม่ อบรบ.เยาวชนจากหมู่บ้านต่างๆ ในอำเภอสวนผึ้ง กิ่งอำเภอบ้านคา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้นำเยาวชนและแกนนำระดับเขต ที่ วัดป่าสะมะแก ต.นาสวน อำเภอ ศรีสวัสดิ์ และที่ หมู่บ้าน บ้องตี้ อำเภอ ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ที่บ้านห้วยเกษม ตำบลยางน้ำกลัดเหนือ อำเภอ หนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรมด้านสิทธิ ร่วมจัดเวทีศึกษาปัญหาการละเมิดสิทธิในพื้นที่สวนผึ้งกับเครือข่ายด้านสิทธิคือคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อกลุ่มชาติพันธุ์ ศูนย์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยประสานงานกับองค์กรและกลุ่มบุคคลต่างๆ อาทิ วุฒิสมาชิก เตือนใจ ดีเทศน์ อนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนด้านชนชาติ สภานายความ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สื่อมวลชน จาก ส่วนกลางและท้องถิ่น

การสำรวจพื้นที่และการเก็บข้อมูลในพื้นที่ เป็นการเก็บข้อมูลของหมู่บ้าน ข้อมูลเรื่องไร้หมุนเวียน จำนวน 11 หมู่บ้าน ในพื้นที่ อำเภอสวนผึ้ง และหมู่บ้านกะเหรี่ยงเผ่าจกอร์ ในป่าต้นน้ำเพชรบุรี โดยประสานงานกับผู้นำหมู่บ้านและอาสาสมัครแกนนำของเครือข่าย

* แผ่นพับ เครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตู้ ป.ณ.121 ป.ณ.เชียงใหม่ 50000

กิจกรรมด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเครือข่ายฯ

เพื่อให้ชาวบ้านเกิดจิตสำนึกในการ ดูแลรักษา และใช้ สอย ทรัพยากรป่าไม้ อย่างรู้คุณค่า เป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และสร้างความเข้าใจระหว่าง ชาวบ้าน ฝ่ายราชการในการ อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและเครือข่ายด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

เครือข่ายฯได้ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายประชาคมในหมู่บ้านกะเหรี่ยงร่วมกันจัดเวที ชาวบ้าน เรื่องการอนุรักษ์ป่าที่สำนักสงฆ์บ้านกะเหรี่ยง บังกะมา กิ่งอำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี และที่วัดท่ามะขาม ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง มีเครือข่ายจากที่ต่างๆประกอบด้วย กลุ่มเยาวชน อนุรักษ์ป่า สวนผึ้ง กลุ่มราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า ชมรมเพื่อนรักเพื่อน ประชาคมอนุรักษ์ จังหวัดราชบุรี กลุ่มเยาวชนกะเหรี่ยงจากอำเภอ ปากท่อ กิ่งอำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี เยาวชน จาก อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ได้สร้างและขยายเครือข่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน ท้องถิ่นในชื่อ”เครือข่ายอนุรักษ์ป่าสวนผึ้ง” มีก้านัน จีบ จะนุเป็นประธาน

จากการศึกษาองค์กรชุมชนที่ภาครัฐ ให้การสนับสนุนและส่งเสริมในหมู่บ้าน 7 หมู่บ้าน ของตำบลตะนาวศรี คือ เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ เครือข่ายสตรีอาสาพัฒนา เครือข่ายอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นชุมชนที่มีชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงอาศัยอยู่ปะปนด้วยคนไทย คนลาวยวน สมาชิกส่วนมากเป็นชาวกะเหรี่ยงมีปัญหาในการสื่อสารในการร่วมกิจกรรม

ข้อจำกัดและปัญหาของเครือข่ายองค์กรชุมชน

- 1.ผู้นำสวมหมวกหลายใบเป็นกรรมการหลายอย่างไม่มีเวลาที่จะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.สมาชิกที่สนใจขาดทุนทรัพย์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม บางคนอยู่ไกล พื้นที่เป็นเขต ป่าเขา บ้างต้องยืมเงินเพื่อนบ้านเดินทางมาร่วมกิจกรรม
- 3.การอยู่ในพื้นที่ชายแดนที่มีหน่วยงานต่างๆเข้ามาสนับสนุนงบประมาณในการช่วยเหลือ แบบให้เปล่า ทำให้สมาชิกรอคอยแต่การช่วยเหลือ ไม่ค่อยเกิดความคิดในการพึ่งตนเอง
- 4.แกนนำยังไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมชาวบ้านส่วนหนึ่งไม่สามารถอ่าน เขียนหนังสือได้
- 5.ยังขาดการประสานงานกับหน่วยงานองค์กรเอกชนในพื้นที่
6. สมาชิกส่วนมากเป็นชาวกะเหรี่ยงมีปัญหาในการสื่อสารในการร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะการแก้ไข

- 1.สร้างผู้นำรุ่นใหม่ในระดับหมู่บ้าน ตำบล ให้การอบรม ศึกษาดูงาน
- 2.ในการอบรมควรสนับสนุนงบประมาณให้ แก่ผู้เข้าอบรมเป็นค่าพาหนะหรือเบี้ยเลี้ยง
- 3.สร้างจิตสำนึกให้ชาวบ้านพึ่งตนเอง
- 4.ควรมีการนำแกนนำที่พูดภาษากะเหรี่ยงเป็นกรรมการ

กะเหรี่ยงสวนผึ้งสำนึกของความเป็นไทย

อาจารย์ ศรีศักดิ์ วัลลิโกดม “การธำรงชาติพันธุ์กับความเป็นชาติในสังคมไทย” กล่าวว่า กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในสังคมไทยได้มีส่วนร่วมในการกู้ชาติ ในกองทัพไทยจึงมี จีน ไทย ละว้า ลาว ญวน มอญ กะเหรี่ยง เมื่อเสร็จสิ้นสงคราม ก็ได้พระราชทานรางวัลแก่แม่ทัพนายกองและทหารที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านั้น พระราชทานยศตำแหน่งบรรดาศักดิ์ และพระราชทินนามให้กับแม่ทัพนายกองให้กลายเป็นขุนนางข้าราชการไทย หรือนัยหนึ่งก็คือให้ความเป็นคนไทยแก่

บุคคลที่เป็นหัวหน้าและผู้นำของเหล่าบรรดาชาติพันธุ์เหล่านั้น • อาจจะกล่าวได้ว่าการยอมรับความเป็นพลเมืองไทยของรัฐไทยต่อชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้งนั้น เริ่มขึ้นเมื่อทางการไทยได้มอบตำแหน่ง หลวงพิทักษ์ศิริมัตย์ ให้แก่นายกองด่านชายแดน และในรัชสมัยพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 3 พระองค์มอบหมายกะเหรี่ยงให้เป็นผู้ดูแลรักษาแนวชายแดน ตั้งแต่ทางเหนือจากจังหวัดตาก ถึง ราชบุรี ตำแหน่งนี้ได้ถูกยกเลิกไป เพราะมีการปฏิรูปการปกครองในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อหลวงพิทักษ์ศิริมัตย์คนสุดท้ายถูกเลือกให้เป็นกำนันตำบลสวนผึ้ง พร้อมกับผู้ใหญ่บ้านคนอื่นๆ ทำให้ผู้นำท้องถิ่นเข้าไปมีบทบาทและสัมพันธ์กับโครง

สร้างของอำนาจรัฐมากยิ่งขึ้น เมื่อรัฐได้ตั้งโรงเรียนในหมู่บ้านกะเหรี่ยงสวนผึ้งในปี พ.ศ. 2474 พร้อมกับที่คนท้องถิ่นได้เป็นครูใหญ่ สำนึกในความเป็นพลเมืองไทยได้รับการต่อยอดผ่านระบบการศึกษา พุทธศาสนาที่รัฐประกาศเป็นศาสนาประจำชาติได้หลอมรวมชาวพุทธกะเหรี่ยงให้เป็นส่วนหนึ่งในความเป็นพลเมืองไทย การที่สถาบันพระมหากษัตริย์ ได้เสด็จเยี่ยมเยียนพสกนิกรในตำบลสวนผึ้ง ระหว่างปี พ.ศ. 2509 – 2518 จึงเป็นการ “เข้าถึง” และ “เข้าใกล้” สถาบันสูงสุด ที่คนกะเหรี่ยงมีโอกาสเท่าเทียมกับคนไทยหมู่บ้านอื่นๆ กิจกรรมลูกเสือชาวบ้านในพื้นที่สวนผึ้งหลังปี พ.ศ. 2519 • เป็นกิจกรรมที่สังคมเปิดพื้นที่ให้คนกะเหรี่ยงได้แสดงออกถึงความเป็นคนไทย ที่มี

• “การธำรงชาติพันธุ์กับความเป็นชาติในสังคมไทย” น.13 อาจารย์ ศรีศักดิ์ วัลลิโกดม ศิลปวัฒนธรรม ตุลาคม 2542

• ถ่ายฝีกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ร.ร.บ้านบ่อ กิ่ง อ.สวนผึ้ง รุ่นที่ 123/3 วันที่ 2-6 สิงหาคม 2519

ความรักชาติ รักแผ่นดินไทย มีจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ได้หลอมละลายความสำนึกของกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่น ให้มีความเป็นคนไทยมากยิ่งขึ้น ดังเช่นคนกะเหรี่ยงจากพม่าที่เข้ามาอยู่ในสวนผึ้งมานานแต่ไม่มีหลักฐานทะเบียนบ้าน ไม่มีประจำตัวบัตรประชาชน คนกลุ่มนี้ได้สมัครเข้าฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน เพื่อรับบัตรประจำตัวลูกเสือชาวบ้านพกติดตัวแทนบัตรประชาชน

ปัจจุบันเกือบทุกสายตระกูลของกะเหรี่ยงสวนผึ้งล้วนมีลูกเขย หรือสะใภ้ เป็นคนต่างเผ่าพันธุ์ คู่แต่งงานระหว่างคนกะเหรี่ยงด้วยกัน มีจำนวนลดลง เพราะการที่หนุ่มสาวออกไปทำงานนอกพื้นที่ห่างไกลครอบครัว ทำให้หนุ่มสาวมีอิสระในการเลือกคู่ครอง หนุ่มสาวบางคนมีโอกาเรียนสูงขึ้นในระดับ อุดมศึกษา กว่า ร้อยละ 90 ของหนุ่มสาวกะเหรี่ยงที่ออกไปศึกษา นอกชุมชนแต่งงานกับคนต่างชาติพันธุ์ การแต่งงานกับกลุ่มคนนอกชาติพันธุ์ เริ่มต้นจากการแต่งงานกับ คนลาวยวน คนจีน และกลุ่มข้าราชการครู โดยบทบาทและหน้าที่ของผู้นำชุมชนต้องสัมพันธ์กับคนทุกชาติพันธุ์ คนในครอบครัวต้องให้การต้อนรับแขกหรือข้าราชการที่มาพักในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวของผู้นำชุมชนยังเป็นคนกลุ่มแรกๆ ที่ได้ออกไปศึกษานอกชุมชน โดยพักตามบ้านข้าราชการ หรือไปอาศัยกับผู้อื่นที่เป็นคนไทย จึงไม่ใช่เรื่องน่าแปลกเลยที่คนกลุ่มนี้คือคนกลุ่มแรกๆ ที่ได้แต่งงานกับคนชาติพันธุ์อื่นๆ เมื่อเห็นว่าครอบครัวผู้นำทำเป็นตัวอย่างลูกบ้านจึงเห็นดีเห็นงามและเอาเป็นเยี่ยงอย่าง

ยังพบอีกว่ากะเหรี่ยงสวนผึ้งเริ่มมีค่านิยมในการเปลี่ยนนามสกุล จากนามสกุลที่เป็นภาษาท้องถิ่นที่เป็นชื่อของปู่ ย่า ตา ทวด ที่บรรพบุรุษตั้งให้ ได้เปลี่ยนมาเป็นนามสกุลที่แสดงความเป็นคนไทยมากขึ้น เช่น นามสกุล “จ่าย” เป็น “สมรรถชัย” จาก “สมรรถชัย” มาเป็น “ทศพลอุดมพงษ์” “จับโปรย” เป็น “แจ้งปกรณกิจ” “วาหุ” เป็น “อมรวาตรี” วงศ์กิจเกษม “ช่อทอง” เป็น ชวน ช่อสุวรรณ, เทิดสกุลธรรม กิ่งสิง เป็น เพิ่มพูนนิติธรรม ก้าวฟู เป็น คุณาพิทักษ์ และมีแนวโน้มที่จะมีการเปลี่ยนนามสกุลเพิ่มขึ้น กลุ่มผู้ที่เปลี่ยนนามสกุลมาจากครอบครัวกลุ่มผู้นำในชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล ชาวชนหนุ่มสาวที่เรียนในระดับปริญญาตรี ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานราชการ หนุ่มสาวหลายคนอับอายที่ถูกเพื่อนร่วมชั้นเรียนล้อนามสกุลของตน เหตุผลส่วนหนึ่งของบางคนที่เปลี่ยนนามสกุล เพราะไม่ต้องการให้ ผู้อื่นรู้ว่าตนเองเป็นคนกะเหรี่ยง ในการประชุมผู้นำเครือข่ายกะเหรี่ยงฯ มีผู้นำชุมชนเชื้อสายกะเหรี่ยงจากอำเภอปากท่อ กิ่งอำเภอบ้านคา เข้าร่วมประชุมด้วยที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลตะนาวศรี ผู้ใหญ่เล็ก คังฟู จากบ้านห้วยแห้ง ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า อีกไม่นานคนกะเหรี่ยงสวนผึ้งจะสาบสูญ เพราะคนกะเหรี่ยงโผล่สวนผึ้งไม่มีตัวหนังสือ และย้ำอีกว่าคนที่ชอบเปลี่ยนนามสกุลเป็นกลุ่มที่ล้มเผ่าพันธุ์กะเหรี่ยง ในการเปลี่ยนนามสกุลของกะเหรี่ยงสวนผึ้งเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยน หลอมรวม สำนึกท้องถิ่นของคนกะเหรี่ยง มาเป็นสำนึกร่วมทางสังคมไทย

บทสรุปจากการศึกษา

กะเหรี่ยงเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมกลุ่มหนึ่งที่อยู่ร่วมกับคนละว้าในดินที่เรียกว่าสยาม เมื่อกลุ่มคนสยามได้แผ่อำนาจสร้างอาณาจักร กะเหรี่ยงต้องเสียพื้นที่และถอยร่นไปอยู่ตามภูเขา ทางทิศตะวันออก กับทิศตะวันตกตั้งถิ่นฐานอยู่จนทุกวันนี้ เมื่อครั้งที่พระเจ้าอนรรฆยกทัพุกรานมอญในรัชกาลพระเจ้ามอญกะเหรี่ยงที่อยู่ภายใต้การปกครองของมอญที่รอดพ้นจากการกวาดต้อนไปเมืองพุกามของพม่าได้อพยพเข้ามายังดินสยาม ครั้นพระเจ้าอลองพญา, พระเจ้ามังระ กษัตริย์พม่ามีอำนาจได้ปราบปรามชนชาติมอญที่ต้องการเอกราช มอญและสหายกะเหรี่ยงได้อพยพเข้าสู่อยุธยาอีกละรอกหนึ่ง กะเหรี่ยงมีความสัมพันธ์กับรัฐไทยนับแต่สมัยอยุธยา ต้นรัตนโกสินทร์จนถึงกาลปัจจุบัน

กะเหรี่ยงสวนผึ้ง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต เป็นแบบแผนของตนเอง กะเหรี่ยงสวนผึ้งมีด้วยกันสองเผ่า คือ โผล่ว และ จกอรี ตั้งถิ่นฐานตลอดลุ่มน้ำภาษีบริเวณที่ราบเชิงเขาตะนาวศรีติดชายแดนไทย พม่า ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบางแพ และกิ่งอำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

ยุคคนขายขอบ 2325 -2444

ระหว่างปี พุทธศักราช 2317-2336 เป็นช่วงระยะเวลาที่ไทยและพม่าเป็นคู่ศึกสงคราม ด้านเจ้าหัวว้าเป็นด้านชายแดนด้านตะวันตกของเมืองราชบุรี ที่กองทัพทั้งสองฝ่ายใช้เป็นเส้นทางเดินทัพในการรุกรบ กะเหรี่ยงสวนผึ้งมีหน้าที่ปกป้องผืนแผ่นดินมาตุภูมิ พวกเขาถูกวางบทบาทให้เป็นผู้ตระเวนไพร่สืบทอดชายแดนด้านตะวันตก

เมื่ออังกฤษเข้าครอบครองพม่าตอนใต้ได้ทั้งหมด ความสงบสุขได้หวนกลับมาสู่ชาวกะเหรี่ยงในเขตเมืองทวายและชายแดนไทยอีกครั้งหนึ่ง กะเหรี่ยงสวนผึ้งยังคงใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย สันโดษ และสมถะ มีรายได้จากค้าของป่าที่มีอยู่ในผืนป่าตะนาวศรี ด้านเจ้าหัวว้าเป็นเส้นทางการค้าของพ่อค้าชาวสยามและพม่า ระหว่าง ทวาย ราชบุรี คนพม่า ต้องสู้ เดินทางไกลไปสุดพลอยถึงเมืองจันทบุรี

ยุคครอบงำสยามไทย พ.ศ.2444 - 2510

เมื่อรัฐไทยปฏิรูประบบราชการแบ่งการปกครองออกเป็นมณฑล บทบาทของผู้นำกะเหรี่ยงที่เคยเป็นนายกองค์ได้เปลี่ยนหน้าที่มาเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 พระองค์ได้แสดงออกถึงความสนพระทัยและเอาพระทัยใส่ชาวกะเหรี่ยง ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างกะเหรี่ยงสวนผึ้งกับรัฐไทยเกิดขึ้น โดยผ่านผู้นำท้องถิ่นและตัวแทนอำนาจรัฐที่มีศูนย์อำนาจการปกครองอยู่ที่เมืองราชบุรี เป็นความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ การค้นพบแหล่งแร่ดีบุกในสวนผึ้งเปิดประตูให้คนจีนเข้ามาทำเหมืองแร่ ชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้งชุมชนชายขอบเริ่มเปิดตัวและถูกดึงเข้ามาใกล้อำนาจรัฐ

กะเหรี่ยงสวนผึ้งมีความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน คือคนลาวยวนจากเมืองราชบุรี กลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกกวาดต้อนมาจากเชียงแสนได้เข้ามาติดต่อค้าขายเป็นสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างคนกะเหรี่ยงกับสังคมไทย

ในปี 2474 ที่การศึกษาเริ่มต้นโดยคนกะเหรี่ยงในท้องถิ่น ได้สร้างสำนักความเป็นพลเมืองไทยให้แก่กะเหรี่ยงสวนผึ้ง สังคมกะเหรี่ยงเริ่มปรับเปลี่ยนแปลงตนเองอย่างช้า ๆ

ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกะเหรี่ยงกับพม่าในเขตมณฑลทวายทวีความรุนแรงกะเหรี่ยงจากพม่าต้องอพยพ เข้ามาที่สวนผึ้ง เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์แดงของพม่าและกลุ่มสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (K.N.U.) ถูกรัฐบาลปราบปรามได้ถอยร่นมาตั้งฐานที่มั่นใกล้ชายแดนไทย รัฐไทยตระหนักถึงปัญหาความมั่นคงได้กลับมาให้ความสำคัญกับพื้นที่สวนผึ้งจึงส่งกำลังตำรวจตระเวนชายแดนเข้ามาอยู่ประจำที่สวนผึ้งเพื่อปกป้องชายแดน ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐไทยกับกะเหรี่ยงจึงได้เกิดขึ้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNU) กับรัฐไทยทั้งสองฝ่ายต่างพึงพา ฝ่ายไทยได้ประโยชน์เมื่อกะเหรี่ยงทำหน้าที่เป็นรัฐกันชน ฝ่ายกะเหรี่ยงได้ประโยชน์ที่พึงพิง

ยุคไทยตะนาวศรี พ.ศ.2510 -ปัจจุบัน

สงครามแย่งชิงประชาชนระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยกับรัฐบาลเกิดขึ้นหลังปี 2508 กองทัพปลดแอกแห่งประเทศไทยประกาศแนวทางการต่อสู้อำนาจรัฐโดยใช้นโยบายป่าล้อมเมืองและจับอาวุธขึ้นสู้ ผืนป่าตะวันตกที่ตั้งของชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง คือป้อมปราการและบ้านหลังใหม่ในผืนป่าของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ รัฐได้ส่งหน่วยพัฒนาการ เคลื่อนที่ได้เข้ามาเพื่อแย่งชิงมวลชน โดยอาศัยการพัฒนาด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง รัฐได้บัญญัติศัพท์ใหม่เรียกกะเหรี่ยงสวนผึ้งว่า “ไทยตะนาวศรี” เพื่อหลอมละลายจิตวิญญาณและสำนึกของคนชนเผ่า ให้มีความเป็น “ไทย”

ผลของการแย่งชิงมวลชนระหว่างรัฐบาลกับพรรคคอมมิวนิสต์ ทำให้ชุมชนสวนผึ้งเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างเร่งรีบและรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สวนผึ้งชุมชนชายขอบที่มีชาวกะเหรี่ยงเคยดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย ได้เปิดรับผู้คนหลากหลายจากนอกพื้นที่ที่ถึงถิ่นเข้ามาบุกเบิกพื้นที่ทำกินในตำบลสวนผึ้ง พืชเศรษฐกิจเพื่อการส่งออกได้รับการส่งเสริม การขยายพื้นที่สัมปทานเหมืองแร่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ผืนป่าตะนาวศรีเริ่มทรุดโทรม สภาพแวดล้อมเริ่มเปลี่ยนแปลง รัฐได้ควบคุมและจัดการป่าด้วยการประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภางี ไร่มุมนเวียนของชาวกะเหรี่ยงถูกควบคุม กะเหรี่ยงจกอร์ที่อาศัยอยู่ต้นน้ำถูกโยกย้ายลงมาอยู่ในพื้นที่ที่ทางการกำหนดไว้เพื่อความมั่นคง จากความไม่แน่นอนของราคาพืชเกษตรที่พ่อค้าเป็นผู้กำหนดราคา ความไม่คุ้นเคยกับระบบการผลิตพืชเกษตรเพื่อการส่งออก และด้วยสภาพแวดล้อมที่ถูกเปลี่ยนแปลง ธรรมชาติเริ่มเปลี่ยนใจ ที่สุดกะเหรี่ยงสวนผึ้งก็เริ่มเป็นหนี้ ที่ดินคือทุนที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษเริ่มหลุดมือตกไปอยู่ในอุ้งมือของคนนอกเผ่า ไร่มุมนเวียนเริ่มหดหาย แม่โพสพถูก

ละลืม ข้าวเริ่มหนีจากคนกะเหรี่ยง

พลเอกชาวลิต ยงใจยุทธ ขึ้นมาเป็นผู้นำรัฐบาลได้สร้างสัมพันธกับ ผู้นำรัฐบาลทหารพม่า เปิดช่องให้เอกชนไทยเข้าไปทำสัมปทานป่าไม้ในเขตยึดครองของสหภาพชาติกะเหรี่ยง(K.N.U) การตัดไม้ในเขตพม่าทำให้สภาพป่าลุ่มน้ำตะนาวศรีเริ่มเปลี่ยนแปลง ปริมาณน้ำฝนที่ตกบริเวณพื้นที่ชายแดนไทยพม่าด้านอำเภอสวนผึ้งมีปริมาณลดลง เมื่อรัฐบาลไทยและพม่าร่วมลงนามในโครงการชื้อก๊าซเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าป้อนโรงงานไฟฟ้าราชบุรี ทหารพม่าเข้ากวาดล้างชาวกะเหรี่ยงเพื่อจัดระเบียบตามแนวชายแดนที่แนวท่อก๊าซพาดผ่าน กองกำลังทหารพม่าเข้ารุกรบดขยี้ชนกลุ่มน้อยกะเหรี่ยงจนยึดพื้นที่ได้ทั้งหมด ตลอดแนวสันเขาตะนาวศรีซึ่งเคยเป็นพื้นที่ได้เปรียบทางการรบที่ฝ่ายกะเหรี่ยงเคยยึดครองเป็นฐานที่มั่น ทหารจากย่างกุ้งได้เข้ามาตั้งฐานที่มั่นทุกจุด ในขณะที่การกำหนดเส้นเขตแดนไทยพม่ายังไม่สามารถตกลงกันได้ วันนี้ฝ่ายไทยเริ่มเสียเปรียบในพื้นที่ยุทธศาสตร์ แรงกระแทกจากรัฐพม่าและแรงบีบอัดจากรัฐไทยทำให้ชาวกะเหรี่ยงสัญชาติพม่าต้องหลบหนีภัยสงครามเข้ามาพักพิงในศูนย์พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน กว่า 8,200 คน แรงอัดและแรงกระแทกส่งผลสะท้อนมาถึงคนกะเหรี่ยงสวนผึ้งเมื่อนักศึกษาพม่าที่เข้ายึดสถานทูตพม่าในกรุงเทพฯถูกส่งตัวมาอยู่ที่ชายแดนสวนผึ้งและกองกำลัง” ก๊อดอาร์มี” ที่ถูกบีบและอัดทั้งฝ่ายไทยและพม่า ได้ตัดสินใจเข้ายึดโรงพยาบาลศูนย์ราชบุรีในเดือนมกราคม 2543

ในวันนี้ชายแดนไทย-พม่าและชุมชนสวนผึ้ง ดูเหมือนจะสงบนิ่งเปรียบดังทะเลที่ปราศจากคลื่นลมแต่ในความสงบนิ่งนั้น เปลวไฟแห่งความขัดแย้งระหว่างชนกลุ่มน้อยกะเหรี่ยงกับรัฐบาลทหารพม่ายังดับไม่สนิท รอเวลาโอกาสและเงื่อนไขที่ไฟได้นำจะระเบิดปะทุขึ้นมาตราบไค้ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลทหารพม่ากับชนกลุ่มน้อยกะเหรี่ยงยังไม่มีข้อยุติ คนกะเหรี่ยงและชุมชนสวนผึ้งก็ไร้ซึ่งความสุข

เมื่ออำนาจรัฐได้เข้าครอบครองพื้นที่โดยประกาศเป็นอำเภอสวนผึ้ง เป็นช่วงเวลาที่ชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้งได้รับผลกระทบ ต้องปรับตัวและยอมรับความเปลี่ยนแปลงซึ่งรัฐเป็นผู้กำหนด ในด้านบวรรัฐได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างทั่วถึง การบริการจากรัฐเข้าถึงทุกพื้นที่เยาวชนได้รับการศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา ข่าวสารสิ่งบันเทิงผ่านทางสื่อโทรทัศน์เข้าถึงทุกครัวเรือน โรคประจำถิ่นลดลงสุขภาพดีขึ้น ในด้านลบ คนไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงสวนผึ้งต้องทำงานหนักและดิ้นรนหาเงินและมีหนี้สิน ทุนที่ดินเสื่อมสภาพ และถูกเปลี่ยนมือ หนุ่มสาวเข้าเมืองเพื่อขายแรงงาน จิตวิญญาณกะเหรี่ยงเริ่มสาบสูญเมื่อภูมิปัญญาและวิถีท้องถิ่นที่มีฐานรากมาจากวัฒนธรรมไร่หมุนเวียนถูกริดกึ่งและตัดแขนง

ชุมชนคนกะเหรี่ยงสวนผึ้งได้ผ่านเหตุการณ์ต่างๆ มามากมาย เป็นเหตุการณ์ที่เป็นนำยินดีและระทมทุกข์ อันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ อาทิ ทางด้านภูมิศาสตร์ ที่ชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้งตั้งอยู่ในเส้นทางดินทัพของไทยและพม่า ที่เปรียบเหมือนทางเสื่อผ่าน เส้นทางติดต่อค้าขายทางบกจากทวาย เข้าสู่เมืองราชบุรี ชุมชนสวนผึ้งมีฐานทรัพยากร ป่าไม้ แร่ธาตุ สัตว์ป่า เป็นแหล่งป้อนวัตถุดิบ

ดิบเพื่อการค้าและอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรม ปั่นโม่ ปูนขาว จักสานแข่ง ตะกร้า และ ประมงน้ำตื้น ฯลฯ ชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้งอยู่ใกล้เมืองหลวงศูนย์กลางของอำนาจรัฐเพียงปลาย จมูก อำนาจรัฐสามารถเข้ามาดำเนินการผลักดันนโยบายได้อย่างต่อเนื่อง เกิดผล ด้านความ สัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชนกลุ่มน้อยกะเหรี่ยงกับพม่าซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงขัดแย้งทางด้าน เชื้อชาติได้ส่งผลกระทบมายังพื้นที่ชายแดน ปัญหาความขัดแย้งนี้จะรุนแรงและพองบวมหรือสงบ นิ่ง ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่าง ไทย – พม่า – กะเหรี่ยง และ มหาอำนาจ ในยุคสงครามเย็น ปัญหาภายในระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยและรัฐบาล รัฐได้เข้ามาควบคุมพื้นที่ พัฒนาและสร้างสำนึกความเป็น ชาวไทยตะนาวศรี ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจระหว่างรัฐไทย กับพม่าในกรณีการให้สัมปทานป่าไม้และแก๊สธรรมชาติ ได้เร่งกระตุ้นให้เกิดความไม่สงบตามแนว ชายแดน

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงและการสูญเสียพื้นที่ทางวัฒนธรรม พื้นที่การเมืองการปก ครองท้องถิ่น กะเหรี่ยงสวนผึ้งได้สร้างและหาพื้นที่ใหม่ในสังคมเพื่อจะดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของ ตน ด้วยการหาความหมาย การตีความและ อธิบายตัวตน โดยการรื้อฟื้น กิจกรรมทางด้านประเพณี ท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรม และ เครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และนำ เสนอกิจกรรมผ่านทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคผนวก

ลำดับ เหตุการณ์ ชายแดนด้านตะวันตก และ ท้องถิ่น สวนผึ้ง

รัชสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

- 2310 คีบกางกุ่ม พระยาทวายยกมาราชบุรี สมุทรสงคราม ถูกตีพ่ายกลับไปทาง ด้านเจ้าขว้าว
ด้านตะวันตกริมลำน้ำภาษี ด้านสวนผึ้ง
- 2317 คีบกางแก้ว ท้องที่ โพธาราม ทหารพม่าหาเสบียงและตามจับชาวด้านเจ้าขว้าว ด้าน ประดู
สามบานด้านสวนผึ้ง

ลำดับเหตุการณ์ ยุคคนขายขอบ (พ.ศ.2325 - 2444)

รัชสมัยรัชกาลที่ 1

- 2325 สร้างกรุงเทพฯ
- 2328 เกิดศึก 9 ทัพ กองทัพพม่าจากทวายยกมาราชบุรี ถูกตีพ่ายกลับไปอีกครั้งทางด้านเจ้าขว้าว
ด้าน สวนผึ้ง
- 2329 ไทยรบพม่า ที่ทำดินแดง พื้นที่ สังขละบุรี –ทองผาภูมิ
- 2330 ไทยรบพม่าที่ทวาย ครั้งที่ 1
- 2334 ครั้งที่ 2 เจ้าเมืองทวายขอเป็นเมืองขึ้นกับไทย
- 2335 ครั้งที่ 3 ร.1 ยกทัพไปตีทวาย
- 2336 ครั้งที่ 4 ไทยเสียทวายให้พม่าเพราะ เจ้าเมืองทวายกบด
- 2340 ชาวด่านชายแดนราชบุรีนำหนังสือที่พม่านำมาแขวนไว้ที่ชายแดนแจ้งให้แก่ฝ่ายไทยทราบ
- 2347 กวาดต้อนลาวยวน จากเมืองเชียงแสนมาราชบุรี มาอยู่ริมแม่น้ำแม่กลอง
- 2358 ครั้วมอญนำโดยสมิงสอคเบาเข้ามาทางเจดีย์สามองค์ ให้อาศัยอยู่ในเขตชายแดน กาญจนบุรี
โดยมากลงมาอยู่ริมแม่น้ำแม่กลอง บ้านโป่ง โพธาราม

รัช สมัยรัชกาลที่ 2

- 2360 โปรดให้ย้ายเมืองราชบุรีไปอยู่ฝั่งตรงข้ามทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่กลองและสร้างเมืองใหม่
- 2363 ขัดตาทัพที่ราชบุรีพม่ายกเลิกทัพเพราะมีปัญหาด้านตะวันตกกับอังกฤษ
- 2365 ขุนสุวรรณ กะเหรี่ยงเมืองสังขละบุรี นายด่านเจดีย์สามองค์จับพม่า ได้ 36 คน
- 2366 กะเหรี่ยงชาวด่านเมืองอุทัยธานี จับพม่าได้ 9 คน

รัชสมัยรัชกาลที่ 3

- 2367 รัชกาลที่ 3 ขึ้นครองราช อังกฤษยึด มะริด ทวาย ตะนาวศรี ของพม่า กองทัพไทยไปช่วย
อังกฤษรบพม่า
- 2374 ร.3 ย้ายเมืองกาญจนบุรีจากลาดหญ้ามาอยู่ที่ปากแพรก สร้างกำแพงเมืองใหม่ ป้องกัน อังกฤษ

พม่า

- 2375 (1832) โจนารานเวด มิชชันนารีในพม่า คิดอักษรกะเหรี่ยงโดยดัดแปลงจาก พม่า มอญ เพื่อแปลพระคัมภีร์ เป็นภาษากะเหรี่ยง
- 2384 สุนทรภูไปหาแร่ปรอท ที่ชายแดนเมืองสุพรรณ-กาญจนบุรี พบกะเหรี่ยง ละว้า ได้บันทึกเหตุการณ์ในการเดินทางโดยแต่งเป็นนิราศสุพรรณ
- 2388 รัชกาลที่ 3 มอบหมายให้กองกำลังกะเหรี่ยงเป็นผู้ดูแลรักษาแนวชายแดนตั้งแต่ทางเหนือจากจังหวัด ตาก ลงมา ถึง ราชบุรี
- 2390 คนจีนก่ออาชญากรรมที่ สมุทรสาคร คนจีนวางแผนที่จะหนีไปพม่าทางด่านเจ้าข้าว พื้นที่สวนผึ้ง

รัชสมัยรัชกาลที่ 4

- 2403 กะเหรี่ยงสวนผึ้งรับเสด็จและนำถวายหน้าพระที่นั่งรัชกาลที่ 4 ที่เสด็จทอดกฐินวัดมหาธาตุ ราชบุรี
- 2407 ปักปันเขตแดนไทย-อังกฤษ มีกะเหรี่ยง ละว้า อยู่ตามชายแดน ด่านน้ำ เพชรบุรี
- 2409 ชุคคลองดำเนินสะดวก โดยสมเด็จพระปรมหาราชศรีสุริยวงศ์(ช่วงบุญนาถ) ร.5 ขึ้นครองราชเมื่อพระชนมพรรษา 15 พรรษา

รัชสมัยรัชกาลที่ 5

- 2416 ผู้นำกะเหรี่ยงเฝ้ารับเสด็จรัชกาลที่.5 ที่ด่านทับตะโกริมน้ำภาษีเมื่อครั้งเสด็จประพาสไทรโยค ครั้งที่ 1 โดยเสด็จผ่านราชบุรี
- 2431 ร.5 เสด็จไทรโยคครั้งที่ 3 คนจีนถวายนรบดีบุกที่นำมาจากลำน้ำภาษี
- 2434 ชันวาคม สถาปนากรมหมืองแร่ เริ่มให้สัมปทานหมืองแร่ที่ หุ่นเจดีย์ (สวนผึ้ง) ราชบุรี
- 2437 ตั้งมณฑลราชบุรี ยกเลิกหัวเมือง 7 เมืองมอญรวมทั้งเมือง สังขละบุรีที่มีพระศรีสุวรรณคีรีเชื้อสายกะเหรี่ยงเป็นเจ้าของ
- 2438 พรานกะเหรี่ยงเข้าเฝ้า ร.5 ครั้งเสด็จล่าจอมพล อ.จอมบึง
มร.เซอร์เบิร์ต วาริงตันสมิธ รองเจ้ากรมโลหกิจ สำรวจแร่ดีบุก ที่สวนผึ้ง

ลำดับเหตุการณ์ในยุครอบสังคมไทย (พ.ศ.2444-2510)

รัชสมัยรัชกาลที่ 5

- 2444 วันที่ 10 มกราคม พระยาราชเสนาฯ ตั้งหลวงพิทักษ์ศิริมัตย์ นายกองด่านเป็นกำนันคนแรกและตั้งผู้ใหญ่บ้านกำนันกะเหรี่ยง 7 คน มี พ.รบ.หมืองแร่
- 2446 มีการสำรวจประชากรกะเหรี่ยง ในมณฑลราชบุรีครั้งแรกมี ชาวกะเหรี่ยง จำนวน 6,288 คน
- 2448 ออก พ.ร.บ. เลิกทาส
- 2449 สำรวจประชากรกะเหรี่ยงมณฑล ราชบุรี ครั้งที่ 2 มีประชากรกะเหรี่ยง 6,023 คน

2450 ตำรวจ กะเหรี่ยงมณฑล ราชบุรี ครั้งที่ 3 มีประชากรกะเหรี่ยง 6,437 คน

2453 รัชกาลที่ 5 เสด็จสวรรคต ร.6 ขึ้นครองราช

รัชสมัยรัชกาลที่ 6

2456 ให้สัมปทานเหมืองแร่ดีบุก บริษัท เอมากวล แก่คนสัญชาติเยอรมันและพระศรีทิพย์
โกชน์ คนไทยที่ เจดีย์สามองค์ได้ สวนผึ้ง

2462 ขุนทิพย์มณีเทียร นายเฉย ฉายอุไร ขอสัมปทานเหมืองแร่ดีบุกที่ผาปกค้ำค้ำคว
ที่สวนผึ้ง

2467 พระศรีสุวรรณคีรี นายอำเภอสังขละบุรี เชื้อสายกะเหรี่ยง เกษียณอายุราชการ

รัชสมัยรัชกาลที่ 7

2474 ตั้งโรงเรียนแห่งแรกในสวนผึ้ง กะเหรี่ยงสวนผึ้งเป็นครูใหญ่

2475 พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในประเทศพม่าเกิดกบฏผู้มีบุญ อาจารย์ ชาน ต่อดัน
อังกฤษ

2476 เดือนตุลาคม เกิดขบถพระยาบวรเดช พระยาสุรพันธ์ เสนีย์ สมุหเทศาภิบาลมณฑล
ราชบุรี หลบหนีมาทางสวนผึ้ง ครู ระเ็น และชาวบ้านพาหนีออกนอกประเทศ
กำนันตาไม้ถูกตั้งข้อหาพาหลบหนีตำรวจบังคับให้ไปติดตามตัวพระยาสุรพันธ์

2481 พระราชกฤษฎีกาพื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำภาชีเป็นที่สงวนไว้เพื่อเอาไม้ไผ่ป้อนโรงงาน
กระดาษที่จังหวัดกาญจนบุรี ทำให้ราษฎรสวนผึ้งไม่สามารถมีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน
จนถึงปัจจุบัน

2483 สงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นบุกไทย ทหารญี่ปุ่นเข้าสวนผึ้ง กะเหรี่ยงถูกบังคับให้เป็นผู้นำ
ทางพา ไปทวาย กะเหรี่ยงหลอกทหารญี่ปุ่นให้หลงทาง

2485-86 ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 กะเหรี่ยงในเขตมะริด-ทวาย อพยพเข้ามาในสวนผึ้ง กว่า 400
คน

2491 พม่าเข้มงวดกะเหรี่ยง ที่ปะละในเขตจังหวัดมะริด กะเหรี่ยงอพยพหนีเข้าสวนผึ้ง ครั้งที่ 2
และนำช้าง 2 เชือก มาขายให้กะเหรี่ยงสวนผึ้ง ได้เงินไปซื้ออาวุธต่อสู้กับฝ่ายพม่า

2439 พรานกะเหรี่ยงสวนผึ้งล่า แรดตัวสุดท้ายในป่าต้นน้ำภาชี รอยต่อเพชรบุรี – ราชบุรี นำซาก
ไปขายให้ร้านขายยาจีน(ร้านยาไทยสมบูรณ์) ของขุนพรรคพานิช สีแยกสะพานแดง ที่ราชบุรี

2498 ออกเอกสาร ส.ค.1 ให้แก่กะเหรี่ยงสวนผึ้ง เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับผู้ที่มีที่ดินที่ใช้ประโยชน์
ในการทำนา 1 มิถุนายน พระเจ้าอยู่หัว พระราชินี สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
เถิน ครูกะเหรี่ยง ลาออกจากราชการครูหลังจากที่สอนได้ 25 ปี

2500 ตำรวจตระเวนชายแดนเข้ามาตั้งค่ายที่ บ้านทุ่งเจดีย์ ตำบลสวนผึ้ง กะเหรี่ยงอิสระ K.N.U
เริ่มติดต่อกับไทย เหมืองแร่เริ่มปล่อยน้ำเสียลงลำห้วยบ่อ

- 2501 ยกกิ่งอำเภอ จอมบึง ขึ้นเป็นอำเภอ
- 2506 ตั้งสถานีอนามัยแห่งแรก ที่หมู่บ้านกะเหรี่ยง บ้านบ่อ
- 2507 ครู ระเ็น ได้รับการแต่งตั้งเป็นกำนัน ตำบลสวนผึ้งลำดับที่ 5
พล.ต.อ.ประเสริฐ รุจิรพัฒน์ อธิบดีกรมตำรวจ เปิดเหมืองแร่ ขนาดใหญ่ที่สุดในสวนผึ้งที่
ห้วยม่วง
- 2508 พรรคคอมมิวนิสต์จับปืน ต่อสู้อำนาจรัฐ เริ่มเคลื่อนไหวในภาคตะวันตก
- 2509 เปิดเขื่อนแก่งกระจาน กะเหรี่ยงเพชรบุรี อพยพหนีน้ำจากการสร้างเขื่อนแก่งกระจาน
25 เมษายน สมเด็จพระสังฆราช สอนฆราวาสธรรม บวรสังฆาราม วัดบวรนิเวศราชวรวิหาร
เริ่มเคลื่อนไหวในชุมชนกะเหรี่ยง พื้นที่อำเภอ ปากท่อ จ.ราชบุรี

ยุคไทยตะนาวศรี (พ.ศ.2511-ปัจจุบัน)

- 2511 รัฐบาลส่งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เข้าตั้งมวลชนกะเหรี่ยงกะเหรี่ยงสวนผึ้งถูกเรียกชื่อ
ใหม่ว่า”ไทยตะนาวศรี” น.ท.สันต์ อัจฉิมาร รน.เป็น ผ.บ. น.พ.ค.ที่ 20.ก.ร.ป กลาง
- 2512 สมเด็จพระสังฆราชเสด็จเยี่ยมกะเหรี่ยงโป่งกระทิง
สะพานข้ามลำน้ำแม่ภาชีสร้างเสร็จ การคมนาคมสะดวก
โรงเรียน บ้านบ่อ (ก.ร.ป.กลางอุปถัมภ์) เปิดเรียนถึง ป.7
ครูนิกร มณีโชติ เป็นครูใหญ่แทน ครู ชอบ ม่วงสวยที่เสียชีวิต
เกิดน้ำป่าท่วมใหญ่
- 2513 จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีเปิดหมู่บ้านชาฎป่าห้วยพัฒนา ย้ายประชาชนจากด่าน
ทัพตะโก มาอยู่บ้านชาฎป่าห้วยพัฒนา
- 2514 สมเด็จพระสังฆราชเสด็จเยี่ยม พื้นที่ สวนผึ้ง
กะเหรี่ยงสวนผึ้งตั้งวงดนตรีลูกทุ่ง
- 2515 พระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชินีฯ เสด็จเยี่ยมราษฎร ที่สวนผึ้ง-เดิม ต.สวนผึ้ง มี 16หมู่บ้าน
แยกตำบล ป่าห้วย ตำบล บ้านบึง
- 2517 ผู้นำกะเหรี่ยงเตรียมถวายฎีกา ต่อพระเจ้าอยู่หัวเพื่อขอคืนพื้นที่ทำกินแก่ชาวกะเหรี่ยง
ตั้งกิ่งอำเภอ สวนผึ้ง 21 ตุลาคม
- 2518 ทั้งสองพระองค์เสด็จสวนผึ้ง ผู้นำกะเหรี่ยงถวายฎีกาขอที่ 10,000 ไร่ เพื่อเป็นที่ทำกินให้
แก่คนกะเหรี่ยง
- 2519 กรมสามัญศึกษาได้ตั้ง โรงเรียนมัธยมศึกษาสวนผึ้งวิทยาเริ่มเปิดชั้นเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1
- 2520 ประกาศเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าภาชี ไร่หมุนเวียนของคนกะเหรี่ยงถูกจำกัดพื้นที่
- 2521 อพยพกะเหรี่ยงต้นน้ำลงมาอยู่ในพื้นที่จัดสรร
ยกฐานะสวนผึ้งเป็นอำเภอ สวนผึ้ง

พฤษภาคม ทั้งสองพระองค์เสด็จชุดคุ้มครองหมูป้านกะเหรี่ยง ไปงะกรังล่าง
ตำรวจ อ.ส. ปะทะคอมฯที่ ไปงะกรังบน

2522 พฤษภาคมก่อตั้งคริสตจักรสวนผึ้ง

2523 เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็นโรงเรียนชุมชนบ้านบ่อ(ก.ร.ป.กลางอุปถัมภ์)

2524-26 ยุคทองของเหมืองแร่ดีบุก

2526-27 เกิดฝนทิ้งช่วง เกิดไฟป่า บ่อยครั้ง

2528 น้ำท่วมครั้งใหญ่ น้ำป่าทำลายพื้นที่เพาะปลูก บ้านเรือนเสียหายคนตาย
ป่าถูกทำลาย

2535 ปิดป่าทั่วประเทศ เปิดสัมปทานป่าไม้ในพม่าตรงข้ามสวนผึ้ง
แรงงานจากพม่าเริ่มเข้ามารับจ้างในไทยมากขึ้น ไทย-พม่า ทำสัญญาซื้อ แก๊ส
กะเหรี่ยงเริ่มหนี การถูกบังคับแรงงานสร้างทางรถไฟสาย เย ทวาย ในพม่าเข้ามาสวนผึ้ง
กะเหรี่ยงสวนผึ้งไปร่วมประท้วงที่ 2481 ครั้งที่ 1 26 เม.ย.2535 ที่กาญจนบุรี

2537 กะเหรี่ยงสวนผึ้งไปทอดผ้าป่าที่วัดอัมลา แม่น้ำตะนาวศรี เขตกะเหรี่ยง K N U จ.ทวายในพม่า

2538 มีนาคม พม่าเริ่มรุกโจมตีกะเหรี่ยง ตรงข้ามสวนผึ้งผู้อพยพหนี เข้ามาที่ห้วยสุด และห้วยคอก
หมู

2540 กะเหรี่ยงมากกว่า 8,000 คนเข้าไปอยู่ในศูนย์อพยพถ้ำหิน

2542 ตุลาคม นักศึกษาพม่ายึดสถานทูตพม่าที่กรุงเทพฯกลับมาอยู่ชายแดนตรง
ข้าม สวนผึ้ง

สำรวจบุคคลไม่มีบัตร และออกบัตรบุคคลบนพื้นที่สูง (สีเขียวขอบแดง)

2543 15มกราคม พม่าเข้าตีกะเหรี่ยง การสู้รบรุนแรง กะเหรี่ยง1,000 คนหนีเข้ามาทาง ช่องเมฝ้ายะ
17 มกราคม ทหารไทยเหยียบกับระเบิดที่ชายแดน ตาย 4 บาดเจ็บ5 และยังปืนใหญ่ใส่ฐาน
ที่มั่น กลุ่มก่อการมีที่ ฐาน กะมาปโล ตรงข้ามเขากระโจม

24 มกราคม นักศึกษาพม่าและแนวร่วมก่อการมีบุกยึดโรงพยาบาลศูนย์ราชบุรี

27 มกราคม ทหารพม่ายึดที่มั่นฐานกะมาปโล ของกลุ่มก่อการมี เวลา 5 โมง เย็น

คนไทยสวนผึ้งขับไล่ศูนย์อพยพถ้ำหินอวสาน ก่อการมี

2544 กะเหรี่ยงสวนผึ้งประท้วงตำรวจที่ทำร้ายชาวบ้านทุ่งแฝกในงานเรียกขวัญเดือนสิงหาคม

2545 รถนักเรียนบ้านคาถูกยิง น.ร.ตาย-บาดเจ็บ นายจอบิ คนกะเหรี่ยงถูกกล่าวหาว่าเป็นคนร้าย
ต่อมาศาลตัดสินว่าไม่มีความผิด

ทุจริตบัตรประชาชนคนต่าง ค้าที่สวนผึ้ง

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และสภานายความ ลงพื้นที่สวนผึ้ง

15 ธ.ค. ชาวสวนผึ้ง เรียกร้องให้ศาลปกครอง ตีความ กฎฎีกา 2481 เรื่องที่ทหาร

กรรมการสิทธิมนุษยชน มาช่วยคลุม ห้วยแห้ง

- 2546 กำนันจิบ จะนุ พากลุ่มชาวบ้านจับผู้ลักลอบตัดไม้รวกที่เขาดกน้ำ บ้านทุ่งแฝก ต.สวนผึ้ง ผู้นำท้องถิ่น (อบต.)กับเจ้าหน้าที่รัฐตัดไม้รวก ในตำบลสวนผึ้ง ส่งศูนย์อพยพบ้านถ้ำหิน
- 2547 สมเด็จพระเทพฯเสด็จเปิดโครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา หอึงกะเหรี่ยงร้องทุกข์เรื่องถูกละเมิดสิทธิและเรื่องบัตรประชาชน

ความสัมพันธ์ระหว่างกะเหรี่ยงกับพม่า

- 2369 (ค.ศ 1826) อังกฤษทำสงครามกับพม่าครั้งแรก ชาวกะเหรี่ยงเป็นผู้นำทางพาทหารอังกฤษเข้าตีเมืองอังวะจนได้รับชัยชนะ ร.3
- 2372 (ค.ศ 1829) มิชชันนารีได้ไถ่ตัว ซอว์ โคตาบิว กะเหรี่ยงจกอร์จากความเป็นทาสของชาวพม่าให้เป็นอิสระ ซอว์ โคตาบิว เป็นคริสเตียนกะเหรี่ยงคนแรก
- 2375 โจนธานเวด คัดอักษรกะเหรี่ยง ร.3
- 2396 (ค.ศ.1854) พระคริสตธรรมคัมภีร์ภาษากะเหรี่ยงได้ถูกนำมาใช้กับกะเหรี่ยงจกอร์ในพม่า
- 2395 (ค.ศ.1852) สงครามครั้งที่ 2 ชาวกะเหรี่ยงเป็นผู้นำพาทหารอังกฤษเข้าโจมตีย่างกุ้ง ร.3
- 2428 (ค.ศ.1885) สงครามครั้งที่ 3 ที่อังกฤษรบชนะพม่าได้ทั้งประเทศ สมัย ร.5
- 2431 จัดตั้งสมาคมกะเหรี่ยงในพม่า ร. 5
- 2470 เซอร์ซานซีโพ ปัญญาชนชาวกะเหรี่ยงพิมพ์ เรื่อง พม่าและกะเหรี่ยง
- 2475 เกิดกบฏผู้มีบุญญาโดย อาจารย์ซาน อังกฤษใช้กะเหรี่ยงปราบกลุ่มกบฏ
- 2484 สงครามโลกครั้งที่ 2 ระเบิดขึ้น
- 2485 กองทัพภูษาดิพม่า โจมตีหมู่บ้านกะเหรี่ยง ผาปูน เยชิน เมียวเมียะ มอบิน เฮนชาคะ
- 2486 กะเหรี่ยงร่วมต่อต้านญี่ปุ่น เมื่อสงครามยุติ กะเหรี่ยงถูกกองทัพ เพื่อเอกราชของพม่าสังหารจำนวนมาก ญี่ปุ่นบุกพม่า (2485) B.I.A โจมตีหมู่บ้านกะเหรี่ยง กะเหรี่ยงอพยพเข้าสวนผึ้ง
- 2489 สงครามโลกยุติอังกฤษกลับเข้ามาในพม่า สิงหาคม กะเหรี่ยงส่งผู้แทนไปอังกฤษเจรจา ขอรัฐกะเหรี่ยง
- 2490 อุณูเป็นนายกแทน อุ อองซาน 19 กรกฎาคม อุ อองซาน ถูกลอบสังหาร
- 2491 ธันวาคม กะเหรี่ยงที่ปะเลาะ ถูกทหารพม่าฆ่ากว่า 80 คน รัฐบาลจับกุมผู้นำกะเหรี่ยง ที่มะริด ทวาย ทั่วประเทศ ไว้ที่ค่ายอินแสง กะเหรี่ยง ทวาย-มะริด หนีการข่มขู่จากชาวพม่า เข้ามายังสวนผึ้งและได้ ขายช้างให้กะเหรี่ยงสวนผึ้งนำเงินไปซื้ออาวุธสู้กับพม่า มีกะเหรี่ยงอพยพ รุ่นที่ 2 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2
- 2492 มกราคม พม่าโจมตียิงแสง 1 กุมภาพันธ์ นายพล สมิต ดัน ผู้บัญชาการทหารเป็นชาวกะเหรี่ยง ถูกพักรักษา ณ วิน จิ้นแทน ผู้นำกะเหรี่ยงหลายคนถูกจับกุมขัง
- 2493 รัฐบาลพม่ายึดครองอุคินจากกะเหรี่ยง สิงหาคม ซอบาอุจิ เสียชีวิตในที่รบ ตั้งรัฐกะเหรี่ยง

- KNU กะเหรี่ยงเข้ามาซื้ออาหารด้านสวนผึ้ง
- 2494 พม่าเริ่มจับกุมผู้นำกะเหรี่ยง เช่นฆ่าชาวบ้าน
- 2497 กะเหรี่ยงประกาศเป็นรัฐอิสระ กะเหรี่ยงเริ่ม เสียพื้นที่ให้พม่า
เสียเมียหวัดให้พม่า พม่าตั้งรัฐกะเหรี่ยง 4 หัวเมือง ผาอัน สะเทิม เลงบอย สะเทิม
- 2503 กะเหรี่ยงก่อวินาศกรรมทางรถไฟ สาย ย่างกุ้ง-มณฑลเทศาภิบาล ตกราง คนตาย 17 บาดเจ็บ 100 จับ
เป็นตัวประกัน 80 กะเหรี่ยงบุก อินเส่ง
- 2505 2 มีนาคม เนวิน ยึดอำนาจ กะเหรี่ยงเผาที่ว่ากล่าวอำเภอสอด แค้นใจไทยหักหลังเรื่องอาวุธ
2505- 2530 เป็นยุค การยั่วยุระหว่าง รัฐบาลกับชนกลุ่มน้อยเป็นยุคสงครามเย็นระหว่าง
ค่ายคอมมิวนิสต์ กับอเมริกา ไทยใช้กะเหรี่ยงเป็นรัฐกันชน กะเหรี่ยงได้อาวุธจาก ผลของ
สงครามอินโดจีน
- 2527-2535 ยุคสัมปทานไม้ ประมง แก๊ส ในพม่า เป็นโอกาสทองของพม่าชน กลุ่มน้อย
กะเหรี่ยงเริ่มเสียฐานที่มั่นให้พม่า รัฐบาลไทยติดต่อกับรัฐบาลพม่า
- 2538 มกราคม มานอร์ปโล ค่าใหญ่ของกะเหรี่ยงแตก กะเหรี่ยงมะริด-ทวายอพยพเข้ามายังสวน
ผึ้ง
- 2547 นายพล โบเมียะ ผู้นำกะเหรี่ยง KNU พร้อมคณะ 21 คน ไป พม่า เริ่มเปิดเจรจา ไทยจัด
เครื่องบินรับ-ส่ง
ฉลอง 150 ปี ที่แปลพระคัมภีร์ออกมาเป็นภาษากะเหรี่ยงในพม่าที่เมืองพะสิม กะเหรี่ยงใน
ไทย 42 คนไปพม่าร่วมฉลองด้วย

รายนาม กำนัน ตำบลสวนผึ้ง ปี พ.ศ.2507 – 2546

<u>รายนามกำนันตำบลสวนผึ้ง</u>	<u>ปีที่ดำรงตำแหน่ง</u>	<u>เหตุการณ์และสถานการณ์</u>
<p>1.นายระเอิน บุญเลิศ กะเหรี่ยง 7 ปี ครบอายุ 60 ปี</p> <p>กำนันลำดับที่ 5 (เสียชีวิต)</p>	<p>2507-2514</p>	<p>2509 เมษายน สมเด็จพระเจ้าสุริยวงศราชินีสวนผึ้งครั้งแรกเปิดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเอื้อบำเพ็ญ</p> <p>2511 รัฐบาลส่งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เข้าตั้งมณฑลสวนผึ้ง ในสวนผึ้ง</p> <p>2512 มิถุนายนสมเด็จพระเจ้าสุริยวงศราชินีสวนผึ้งไปทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้ตั้งโรงเรียน-สร้างถนนและสะพานข้ามลำน้ำภาษีสำเร็จ-น้ำป่าท่วม สร้างหมู่บ้านป่าวายพัฒนา</p> <p>-2513 จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี มาเปิดหมู่บ้านชัยป่าวายพัฒนา</p> <p>-2514 สมเด็จพระเจ้าสุริยวงศราชินีสวนผึ้งเปิดโรงเรียนวังน้ำเขียว บ้านลาวยวน สมเด็จพระเจ้าสุริยวงศราชินีสวนผึ้งแห่งแหลมบ้านลาวยวน เปิดทรงโรงเรียน ต.ช.ค.</p> <p>สมเด็จพระเจ้าสุริยวงศราชินีสวนผึ้ง บ้านคา</p> <p>- คนภายนอกเริ่มอพยพเข้ามาบุกเบิกที่ทำกินในตำบล</p>
<p>2.นาย สวงศ์ บุญเลิศ กำนันลำดับที่ 6 กะเหรี่ยง</p>	<p>2514 –2523</p>	<p>- กะเหรี่ยงตั้งวงดนตรี ไทยตะนาวศรี</p> <p>- เหมืองแร่ดีบุกเริ่มขยายพื้นที่</p> <p>- กะเหรี่ยงเริ่มตั้งปลูกพืชเศรษฐกิจ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์</p> <p>2516 นักเรียนในสวนผึ้ง จบชั้น ป.7 รุ่นแรกไปเรียนที่อ.จอมบึง อาศัยอยู่กับวัดจอมบึง</p> <p>2517อำนาจรัฐยึดพื้นที่เข้ามาตั้งกิ่งอำเภอสวนผึ้ง</p> <p>2518กะเหรี่ยงถวายฎีกาขอที่ทำกินแก่พระเจ้าอยู่หัว</p>

<p>นาย ประกิต ใจบำเพ็ญ 13 ปี กำนันลำดับที่ 7 เป็นคนจีนเมีย กะเหรี่ยง</p>	<p>2523 –2535</p>	<p>สมเด็จพระเจ้าเสด็จเยี่ยมราษฎรกะเหรี่ยงบ้านบ่อ หวี ทรงเปิดโรงเรียน ต.ช.ด บ้านบ่อหวี</p> <p>2520 พระบรมโอรสาธิราชเปิดโรงพยาบาล ยุพราช อ.จอมบึง กะเหรี่ยงไม่ต้องไปรักษา ตัวที่ ร.พ.ราชบุรี</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประกาศเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าภาชี <p>2521 พฤษภาคมทั้งสองพระองค์เสด็จชุดคุ้ม ครองหมู่บ้านกะเหรี่ยง ไปงกระทิงล่าง</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระแสลูกเสือชาวบ้านครอบคลุมพื้นที่ - คริสเตียนก่อตั้งคริสตจักรกะเหรี่ยงสวนผึ้ง - น้ำประปาไหล-ไฟฟ้าสว่าง -ทางดี - ที.วี.มีดู - ตั้งโรงเรียนมัธยมสวนผึ้งเปิดเรียน ม.1 – ม.3 - พื้นที่ไร่มุนเวียนเริ่มถูกจำกัดพื้นที่ - อพยพคนกะเหรี่ยงจากอ้วนต้นน้ำภาชีลงมาจัด ที่ทำกิน <p>ให้ครอบครัวละ 14 ไร่</p> <p>2522 วันที่ 23 พฤษภาคม ทั้งสองพระองค์ เสด็จเยี่ยมชุดคุ้มครองที่หมู่บ้านกะเหรี่ยง ไปงกระทิงล่างเป็นปีที่มีการปะทะกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับสมาชิกพรรค คอมมิวนิสต์</p> <p>2524 – ตั้งอำเภอสวนผึ้ง</p> <p>2525 –2526 ฝนแล้ง น้ำแห้ง ทุ่งช่วง มีไฟฟ้า</p> <p>2526 เข้าสู่ยุคทองของเหมืองแร่ดีบุก ดินเริ่มจืด ปลูก พืชเศรษฐกิจเริ่มขาดทุน มี หนี้สิน</p> <p>2528 เกิดน้ำป่า นาล่ม ข้าวหนึ่นา ปลาหนี น้ำนายทุนเหมืองแร่จู่บังคับกะเหรี่ยงขายที่ บ้านพุน้ำร้อน</p> <p>2530 คนจนขายที่เศรษฐกิจเล่นหุ้นที่ดินเริ่มหลุด มือ</p>
--	-------------------	--

<p>4. นาย สงกรานต์ มั่นใจ 9 ปี กำนันลำดับที่ 8 คนไทยเมียกะเหรี่ยง เสียชีวิต</p>	<p>2535 –2543</p>	<p>2531 แยกตำบล ตะนาวศรี ตั้งกำนัน จีบ จะนุ 2533 10 สิงหาคม เปิดโครงการสวนป่าสิริกิตติ์ 2535 – 2537 เปิดสัมปทานป่าไม้ในฝั่งพม่า ตรงข้าม อำเภอสวนผึ้งไทย-พม่าตกลงเซ็นสัญญาซื้อ ภาษีไทย-พม่า ไทย-พม่า จัดระเบียบชายแดน เพื่อรักษาแนว ท่อแก๊ส 2538 กุมภาพันธ์ ค่ายกะเหรี่ยงแม่สะมิ้งแตก เริ่มอพยพ อยู่ศูนย์ชั่วคราวที่ห้วยคอกหมู ห้วยสุด พม่า ใจดี ยึดพื้นที่ตลอดชายแดน 2540 กะเหรี่ยงอพยพเข้าสู่ศูนย์อพยพที่ถ้ำหิน แยกกิ่งบ้านคา ออกจากสวนผึ้ง 2542 เดือนสิงหาคม สำรวจชุมชนบนพื้นที่ สูง</p>
<p>5. นาย สกอล ก้าวปู่ กะเหรี่ยง เป็นกำนันโดยไม่มีผู้ลงสมัครแข่ง กัน กำนันลำดับที่ 9</p>	<p>2543 ปัจจุบัน</p>	<p>2543 ตุลาคมนักศึกษาพม่ายึดสถานทูตพม่า กรุงเทพฯ ก๊อดอาร์มียึดโรงพยาบาลราชบุรี รอยนตร์ ส.จ.แมวกู๋คุมยิง สันนิษฐานว่าเป็น กลุ่มกะเหรี่ยง ก๊อดอาร์มี คนไทยสวนผึ้งจับ ไล่กะเหรี่ยงในศูนย์อพยพ กะเหรี่ยงประท้วง ดำรงที่ทำร้ายชาวบ้านทุ่งแฝก 2544 ทุจริตการลงรายการสัญชาติ/คนต่าง ค้าว 2545ประท้วงเรื่องที่ทหาร ที่หน้าอำเภอสวน ผึ้ง - เริ่มรื้อฟื้นประเพณี ส่งทะเล่แด่ แห่นัศ ใน วันออกพรรษา ครั้งแรก 2546 –47 นายทุนตัดไม้รวก เจ้าหน้าที่รับ ส่วยไม้</p>

รายนามข้าราชการที่รับตำแหน่งปลัดอำเภอหัวหน้ากิ่งและนายอำเภอสวนผึ้ง

<u>ผู้นำท้องถิ่น</u>		<u>ปลัด - นายอำเภอ</u>	
กำนันตำบลสวนผึ้ง	ระหว่างปี	ปลัดและนายอำเภอสวนผึ้ง	ดำรงตำแหน่งปี
1.นาย ระเ็น บุญเลิศ	2507 – 2514	1.นายอำเภอจอมบึง นาย ประกิต พิณเจริญ	2509 - 2514
2.นาย สวงค์ บุญเลิศ	2514 - 2523	2.ปลัดอำเภอ สวนผึ้ง นาย อุทัย ใจหงษ์	2514 - 2516
		3.ปลัด นาย เกษม กิตติบำรุงสุข	พ.ย.2517 - พ.ค.2521
		4.ปลัด นาย สถาพร วาริสร	พ.ค.2521 พ.ย.2523
3.นาย ประกิต ใจบำเพ็ญ	2523 – 2535	5.ปลัด ร.ต. ลิข แ่งสภา	พ.ย.2523 พ.ค.2524
		6.นายอำเภอ นาย สม ทองคำดี	เม.ย 2524 6 ต.ค 2529
		7.นาย พิระศักดิ์ พุนเดช	6ธ.ค.2531-13 ม.ค.2533
5.นาย สงกรานต์ มั่นใจ	2535 -2543	8.นาย ปราโมทย์ ไพชนม์	13ม.ค 2533 - 8 พ.ย.2536
		9.นาย บุญสืบ เกตุพิชัย	8 พ.ย 2536 -17มิ.ย.2539
		10.นาย มงคล สันฐิตวิฑูรย์	17 มิ.ย 2539 - 2 พ.ย.2541
		11.นาย สมดี คชายังยืน	2 พ.ย.2541 -22 พ.ย.2542
6. นาย สกกล ก้าวฟู	2543- ปัจจุบัน	12.นาย พยัคฆพันธ์ โพธิ์แก้ว	22 พ.ย.2542 - 15ธ.ค.2545
		13.นาย อรรถนนท์ ไบสุวรรณ	15ธ.ค. 2545 - 3 ต.ค.2547

การเผยแพร่ / ประชาสัมพันธ์ และใช้ข้อมูลจากการศึกษาวิจัย

จัดการแสดง “ภาพเก่าเล่าอดีต” คณะผู้วิจัยจึงได้นำภาพถ่ายเก่าที่ได้มาจัดแสดง ให้คนในท้องถิ่นได้ศึกษา ในงานประเพณีสำคัญของท้องถิ่น เช่นในงานวันสงกรานต์ งานประเพณีเรียกขวัญเดือน อ.สวนผึ้ง ถึง อ.บ้านคา อำเภอ ปากท่อ จ.ราชบุรี ระหว่างปี 2544 – 2546 จำนวน 6 ครั้ง วัตถุประสงค์ในการจัดแสดงภาพเก่าก็เพื่อให้ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงและคนในท้องถิ่นรู้จักประวัติศาสตร์ความเป็นมาของกะเหรี่ยงสวนผึ้ง และกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในท้องถิ่น ภาพถ่ายและเนื้อหาที่นำมาแสดงยังเป็นที่สนใจของฝ่ายความมั่นคงคือทหารจากชุด ฉก.ร.29 ค่ายทัพพระยาเสือ

ซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่ได้มาขอใช้ข้อมูลจากงานวิจัยและจัด

ทำสำเนาภาพเก่าและภาพอื่นๆเพื่อกิจการฝ่ายความมั่นคง

การเสนองานวิจัย ต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ได้ร่วมประชุมกับสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสวนผึ้งในการพิจารณาแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพิจารณาโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจที่รัฐบาลอุดหนุนงบประมาณแก่ท้องถิ่นเพื่อจัดทำโครงการในงบประมาณ 1,000,000 บาท ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจากการศึกษากรณีการทำเหมืองแร่ดิบบุกในตำบลสวนผึ้ง ต่อที่ประชุมประชาคมตำบลสวนผึ้งเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2545 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 28 คน ที่ประชุมได้จัดทำโครงการ “ท่องเที่ยวแบบครบวงจรอย่างยั่งยืน” โดยจัดทำโครงการ สร้างเหมืองแร่จำลอง และสร้างเจดีย์สามองค์ได้จำลองเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว และนำเสนอเนื้องานวิจัย ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล สวนผึ้ง เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2546 ในการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น ในปีงบประมาณ 2547 งบประมาณ 1,400,000 ซึ่ง ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างกระบวนการเรียนรู้ และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงในพื้นที่

การแลกเปลี่ยนและบริการข้อมูลงานวิจัย

1. ทหารจากชุด ฉก.ร.29 ค่ายทัพพระยาเสือ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่ได้มาขอใช้ข้อมูลจากงานวิจัย และถ่ายสำเนาภาพเก่าและภาพอื่นๆเพื่อกิจการฝ่ายความมั่นคง

2. เจ้าหน้าที่ โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยา อ.สวนผึ้ง ได้มาขอใช้ข้อมูลจากงานวิจัยเพื่อเป็น

ฐานข้อมูลงานเพื่อนานในโครงการ

การเข้าร่วมประชุมสัมมนาวิชาการ

ครั้งที่ 1 ผู้ศึกษาวิจัยได้เข้าร่วมเวทีสัมมนาวิชาการ การวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น กรณีศึกษาชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง จัดโดยสมาคมประวัติศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2545 เป็นการนำเสนอรูปแบบและวิธีศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในปัจจุบันที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ให้การสนับสนุน

ครั้งที่ 2 เข้าร่วมเวทีสัมมนาวิชาการ ในการสัมมนาวิชาการเรื่อง “ชายแดนศึกษาภาคตะวันตก” วันที่ 14 สิงหาคม 2545 ณ.หอราชพลภักษ์ ประชุมสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี ได้นำเสนอต่อเวทีสัมมนาถึงงานการศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและขอค้นพบเบื้องต้นในการศึกษาต่อเวทีสัมมนา

ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ รับเชิญให้เป็นวิทยากร ในโครงการการฝึกอบรม การจัดทำคู่มือ การพินิจกะเหรี่ยงสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ปฏิบัติงานในเขตชายแดนไทย-พม่า ซึ่งมีที่มาจากเหตุการณ์ที่มีคนร้ายช่มยิงรถนักเรียนโรงเรียนบ้านควายกิ้ง อำเภอบ้านคา จังหวัด ราชบุรีจนมีนักเรียนบาดเจ็บและเสียชีวิต เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนจังหวัดราชบุรี เจ้าหน้าที่จากหน่วยราชการต่างๆในพื้นที่ชายแดนไม่มีความรู้ด้านภาษาท้องถิ่นของชาวกะเหรี่ยง และไม่มีความเข้าใจในประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีสังคมของชาวกะเหรี่ยง นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอให้มีการอบรมให้ความรู้ด้านภาษาแก่เจ้าหน้าที่ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลางจึงได้จัดการอบรมการให้ความรู้ด้านภาษา วิถีสังคม ของชาวกะเหรี่ยงแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ชายแดนด้านตะวันตก ในการอบรมครั้งนี้ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลางได้จัด ระหว่างวันที่ 10 - 13 กันยายน 2545 ผู้วิจัยจึงได้นำองค์ความรู้จากการศึกษาข้อค้นพบมาเผยแพร่และนำเสนอต่อกลุ่มผู้เข้าอบรม ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติราชการตามแนวชายแดน เนื้อหาในที่ผู้วิจัยนำเสนอในการอบรมสัมมนา

ที่ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี กะเหรี่ยงในประวัติศาสตร์ กะเหรี่ยงในภาคตะวันตก ประเพณี ความเชื่อ ลักษณะอุปนิสัย ของกะเหรี่ยงภาษากะเหรี่ยง โพล่ง และกะเหรี่ยงจกอว์ การทำงานในพื้นที่กับกลุ่มชนชาวกะเหรี่ยง

สิ่งที่ค้นพบจากการสัมมนา เจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ชายแดนขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในชายแดนด้านตะวันตก ไม่สามารถจำแนกข้อต่างกันของภาษากะเหรี่ยงโพล่ง- และกะเหรี่ยงจกอว์ ก่อนเข้ารับการสัมมนาเจ้าหน้าที่จำนวนหนึ่งยังมีความรู้สึกว่าคนกะเหรี่ยงเป็นชนกลุ่มน้อยนอกสังคมไทย ไม่ใช่คนสัญชาติไทยและไม่ใช่คนพื้นเมืองดั้งเดิม

จัดเวทีเสวนา “คนกับป่าอยู่อย่างไรให้อยู่เย็น” ในขณะที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาในพื้นที่ ได้พบปัญหาการช่วงชิงทรัพยากรในท้องถิ่นโดยเฉพาะไม้รวกที่ชาวบ้านกลุ่มจักสานแข่ง และกลุ่มทำไร่พุดรา ใช้ ทรัพยากรร่วมกัน แต่ไม้รวกอยู่ในพื้นที่เขตป่าสงวนและป่าอนุรักษ์ มีการนำไม้รวกออกไปขายนอกพื้นที่ ปัญหาดังกล่าวมีผลกระทบต่อชุมชน องค์กรปก ครองส่วนท้องถิ่น พระสงฆ์ รวมทั้ง เจ้าหน้าที่ของรัฐ คณะวิจัยจึงได้จัดเวที ร่วมกับประชาคมหมู่บ้าน และเครือข่ายประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชาวบ้านรอบๆผืนป่า“เขาดกน้ำ”และผืนป่าใกล้เคียงเกิดจิตสำนึกในการ ดูแลรักษา และใช้ สอย ทรัพยากรป่าไม้อย่างรู้คุณค่า เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เป็นการสร้างจิตสำนึกสำนึกและความเข้าใจระหว่าง ชาวบ้าน วัด และฝ่ายราชการในการ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน เพื่อความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่ายชาวบ้านด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอำเภอสวนผึ้ง ลดปัญหาความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ จึงได้จัดเวทีเสวนา “คนกับป่าอยู่อย่างไรให้อยู่เย็น” ร่วมกับเครือข่ายประชาคมหมู่บ้าน 4 หมู่บ้านทุ่งแฝก บ้านท่ามะขาม บ้าน ห้วยแห้ง บ้านบ่อเก่า เครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เขตราชบุรี กลุ่มเยาวชนอนุรักษ์ป่า อำเภอ สวนผึ้ง กลุ่มราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า อำเภอ สวนผึ้ง ชมรมเพื่อนรักเพื่อน วันที่ 23 มีนาคม 2546 ที่ สำนักสงฆ์ ท่ามะขาม หมู่ 2 ตำบลตะนาวศรีผู้เข้าร่วมเวทีเสวนา จำนวน 80 คน ประกอบด้วย พระสงฆ์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพ จักสาน ไร่พุดรา อื่นๆ เครือข่ายประชาคมอนุรักษ์ จังหวัดราชบุรี มูลนิธิกระต่ายในดวงจันทร์ เยาวชนอนุรักษ์ป่า บ้านโป่งกระทิง กิ่งอำเภอบ้านคา เยาวชนบ้าน ยางหักอำเภอบางแพ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทหารพราน ตำรวจภูธร เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ครู โดย นักวิจัยได้จัดทำเอกสารเรื่อง เรื่อง “ จาก อดีต สู่ ปัจจุบัน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ ใน อำเภอ สวนผึ้ง” เป็นการนำเสนอข้อมูลจากการศึกษาวิจัยต่อชุมชน ผลของการจัดเวที เกิดความเข้าใจกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ดูแลทรัพยากรป่าไม้กับชาวบ้าน ทั้งสองฝ่ายมีท่าทียอมรับบทบาทของกันและกัน ตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังเป็นการส่งสัญญาณให้ผู้เกี่ยวข้องไม่ส่งออกนอกพื้นที่และเจ้าหน้าที่บางคนต้องหยุดการกระทำ และเปิดพื้นที่ให้พระสงฆ์ได้แสดงบทบาทในการมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรป่าไม้ในท้องถิ่น

ภายหลังการจัดเวทีเสวนา “คนกับป่าอยู่อย่างไรให้ยั่งยืน” กลุ่มผู้เข้าร่วมเวทีเสวนา ได้จัดตั้งกลุ่ม “คนรักภัยป่าสวนผึ้ง” เพื่อการจัดการปกป้องรักษาป่าโดยมี กำนัน จิบ จะนุ เป็นประธานกลุ่ม

จัดเวที “คนอยู่รอด ป่าอยู่ได้ อย่างยั่งยืน” จากปัญหาพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทยมีจำนวนลดลง ทำให้รัฐบาลต้องการเพิ่มพื้นที่ป่า โดยการประกาศเขตอุทยานไทยประจัน ในพื้นที่รอยต่ออำเภอปากท่อ และกิ่งอำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี ในระหว่างการกำหนดแนวเขตเพื่อจะประกาศเป็นเขตอุทยานได้เกิดปัญหาเรื่องความไม่ชัดเจนของแนวเขต ที่มีผลกระทบกับพื้นที่ทำกินของชาวบ้านรอบๆเขตอุทยาน กลุ่มเครือข่ายชาวบ้านประกอบด้วย ประชาคมราชบุรี เครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม กลุ่มเยาวชนต้นกล้า ตะนาวศรี ประชาคมหมู่บ้านตากแดด อ.ปากท่อ องค์การบริหารส่วนตำบลยางหัก จึงได้ร่วมกันจัดเวทีชาวบ้านโดยมี ผู้นำชาวบ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่เขตอุทยานไทยประจัน ทหารในพื้นที่ เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเสนอแนะหาแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อนำผลสรุปในเวทีพูดคุยเสนอต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้จัดเวทีพูดคุยเมื่อวันที่ 28 –28 ตุลาคม 2546 ที่หมู่บ้าน ตากแดด ต.ยางหัก อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี บทสรุปและข้อเสนอจากชาวบ้านคือ การเรียกร้องสิทธิของชุมชนในการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการกำหนดแนวเขตอุทยานร่วมกับฝ่ายอุทยานไทยประจัน

การสืบสานกิจกรรมด้านประเพณีท้องถิ่น

การสืบสานกิจกรรมประเพณีของท้องถิ่นในชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้ง เริ่มเกิดขึ้นภายในปี 2543 – 2545 ในช่วงเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย ที่คนกะเหรี่ยงได้มีการพูดคุยกันในเวทีพูดคุย ระหว่างผู้เฒ่าและผู้หนุ่มใหม่ ชาวกะเหรี่ยงในชุมชน เริ่มเข้าใจ ภาควิชาใจ มีสำนึกและเห็นคุณค่าของประเพณีท้องถิ่น จึงเสนอให้มีการรื้อฟื้นประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมดังกล่าวได้สร้างความสัมพันธ์

สามัคคีระหว่างชาวกะเหรี่ยง และกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆในชุมชน โดยมีความเชื่อศรัทธาในพุทธศาสนาเป็นศูนย์กลางที่นำคนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม

การเริ่มต้นสืบสาน กิจกรรมด้านประเพณีท้องถิ่นในชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้งนั้น

การละเล่น กะบ้า หรือ ทอยสะบ้า

เกิดขึ้นในหมู่บ้านบ่อหมุ่ที่ 1 หมุ่ที่ 2 ต.สวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง ที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบล สวนผึ้ง เป็น

หมู่บ้านนาร่อง อยู่ในพื้นที่ศึกษางานวิจัย บ้านบ่อเป็นหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงที่ผ่านมามากที่สุด กำลังเริ่มต้นรื้อฟื้นประเพณีท้องถิ่นของชุมชนตนเอง ประเพณีที่มีการรื้อฟื้นของท้องถิ่นมีดังนี้ การเล่น กะบ้ำ หรือ ทอยสะบ้า เป็นการละเล่นท้องถิ่นของชาวกะเหรี่ยงที่เล่นในงานประเพณีของสงกรานต์ เริ่มมีการรื้อฟื้น ในปี 2544-2545 โดยเริ่มต้นจาก ชาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้าน บ้านบ่อ หมู่ที่ 1 ที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลสวนผึ้ง

การสร้างเจดีย์ทราย

การสร้างเจดีย์ทราย มาจากความเชื่อของชาวกะเหรี่ยงที่ศรัทธาในพระพุทธศาสนา ในอดีตชาวกะเหรี่ยงจะมีประเพณีสักการะบูชาเจดีย์ ในวันสำคัญทางศาสนาในเวทีพูดคุยได้นำเสนอให้มีการรื้อฟื้นการอระพระเจดีย์ทรายในหมู่บ้านขึ้นอีกครั้ง กิจกรรมต่อเนื่องจากการก่อพระเจดีย์ทรายคือการแห่ฉัตรในเทศกาลออกพรรษา ซึ่งได้เริ่มต้นอีกครั้งหนึ่ง ในวันออกพรรษา ปี 2545 และ 2546 ที่ผ่านมา

การถวายฉัตร ในเทศกาลออกพรรษา เป็นประเพณี ดั้งเดิมในชุมชนกะเหรี่ยงสวนผึ้งที่เคยปฏิบัติกันมาในอดีตแต่ได้ถูกละทิ้งมากกว่า 50 ปี เป็นพิธีที่จัดขึ้นมาเพื่อต้อนรับการเสด็จลงมาจากสวรรค์ของพระพุทธเจ้า ในวัน “เปิดโลกไตรภูมิ” คนกะเหรี่ยงเชื่อว่า วันออกพรรษาพระพุทธเจ้าและบรรดาเทวดา พระอินทร์ เสด็จลงมา บนโลกมนุษย์ จึงสร้างฉัตร ขึ้นมาแห่ไปปักไว้ที่เจดีย์ทราย ซึ่งพระเจดีย์คือสัญลักษณ์ และตัวแทนของพระพุทธเจ้า ฉัตร

(ทะเล) ทำด้วยไม้ไผ่สานเป็นฉัตร ซ้อนกัน 7 ชั้น พิธีดังกล่าวยังเป็นโอกาสที่จะได้ขอขมาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่ตนเองได้ละเมิดศีลและข้อห้ามต่างๆในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา เป็นการชำระจิตใจให้ผ่องใสเพื่อจะมีความบริสุทธิ์สมควรแก่การที่จะได้รับเสด็จพระพุทธเจ้า

กิจกรรมดังกล่าวได้จัดขึ้น 2 ครั้ง ในวันออกพรรษา ปี 2545 และ 2546 ที่ วัดบ้านบ่อ หมู่ที่ 1 ตำบลสวนผึ้ง โดยมีชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง จาก 7 หมู่บ้าน อ.สวนผึ้ง และ กิ่งอำเภอ บ้านคา จังหวัดราชบุรี มีผู้เข้าร่วมงาน จำนวน ประมาณ 900 คน วัตถุประสงค์ของการสืบสานงานประเพณีส่องทะเล

1. เพื่อพัฒนาจิตใจของพุทธศาสนิกชนในท้องถิ่นได้ปฏิบัติธรรมในเทศกาลออกพรรษา

2. เพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคม ให้คนหลากหลายชาติพันธุ์ในท้องถิ่นได้เข้าร่วมกิจกรรมและมีความสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์
3. เพื่อเป็นการ รื้อฟื้น สืบสาน ประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นให้ดำรงอยู่สืบไป
4. เพื่อให้ชาวไทยเชื้อกะเหรี่ยงมีสำนึกในและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ได้แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเอง

การใช้มูลทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมท้องถิ่นในการคลี่คลายความขัดแย้งในชุมชน

ในเทศกาลประเพณีเรียกขวัญเดือน 9 ตรงกับเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2544 ของชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้ง ในขณะที่ผู้เผ่ากะเหรี่ยงกำลังประกอบพิธีเรียกขวัญของหมู่บ้านกะเหรี่ยงบ้านทุ่ง

แฟก ภายในงานมีแขกรับเชิญ เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายอำเภอสวนผึ้ง และข้าราชการจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอสวนผึ้งได้เข้ามาในงาน ได้เกิดการทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายชาวบ้านกะเหรี่ยงทุ่งแฟก ชาวบ้านไม่พอใจ

จึงพากันประท้วง จนเป็นเหตุให้เกิดข้อขัดแย้งกันระหว่างชาวบ้านกับตำรวจ ผู้นำชาวบ้านและผู้อาวุโสในหมู่บ้านได้ประเมินสถานการณ์และสรุปว่า ถ้ามีการฟ้องร้องต้องต่อสู้เป็นคดีความกันจนต้องขึ้นโรงขึ้นศาล ชาวบ้านอาจจะเสียเปรียบ เพราะไม่มีความรู้ด้านกฎหมาย ชาวบ้านไม่มี

เงินพอที่จะเป็นค่าใช้จ่าย การต่อสู้จะยืดเยื้อ ชาวบ้านจะอ่อนล้า เป็นการต่อสู้นอกพื้นที่ ชาวบ้านจะขาดความมั่นใจ และชาวบ้านไม่ต้องการให้เกิดความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับชาวบ้าน จึงได้ปรึกษากันและตกลงกันว่า ต้องใช้มิติทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม โดยใช้กฎหมายจารีต

เจ้าหน้าที่ตำรวจขอมาพระภูมิเจ้าที่ บ้านกะเหรี่ยง ทุ่งแฟก

ประเพณีซึ่งเป็นกฎหมายท้องถิ่น ต้องต่อสู้ในฐานะที่ตั้งภายในหมู่บ้าน โดยนำคู่กรณีคือเจ้าหน้าที่ตำรวจมาขอมาพระภูมิเจ้าที่ในหมู่บ้าน ชาวบ้านได้เชิญสื่อมวลชนมาทำข่าว มีการนิมนต์พระมาเทศนาและประกอบพิธี ในการขอมาศาลเจ้าที่ ชาวบ้านจัดพิธีค้ำน้ำมิตรระหว่างชาวบ้านกับ

เจ้าหน้าที่ตำรวจพร้อมทั้งหัวหน้าส่วนราชการที่ถูกเชิญมาร่วมพิธีเพื่อเป็นสักขีพยาน ในพิธีดังกล่าวชาวบ้านได้เปิดประเด็นและนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนำเสนอ โดยอ่านประวัติหมู่บ้าน ความหมายของพิธีเรียกขวัญ ความสำคัญของพื้นที่ที่ชาวบ้านเชื่อว่าศักดิ์สิทธิ์ให้ผู้มาร่วมงานพิธีได้เข้าใจประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นของคนในชุมชนจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อถึงวันนี้ปัญหาต่างๆได้คลี่คลาย วันนี้กะเหรี่ยงสวนผึ้งได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ตำรวจดีขึ้นกว่าในอดีต

บรรณานุกรม

1. กฤตยา อาชวนิกุล ปัญหาการจัดการผู้อพยพจากพม่า ไทยกับพม่า-ข้อควรทำและไม่ควรทำ , น.136สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย พ.ศ. 2544
2. กรอบแผนงาน โครงการ ADP ตะนาวศรี หมายเลข T11-168031 File:SP1.DOC ADP ตะนาวศรี มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย
3. การปีโตเลียมแห่งประเทศไทย แผนปฏิบัติการป้องกัน แก้ไข และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โครงการต่อต้านชาติจากแหล่ง ยาดานา สหภาพพม่า น. 50 วันที่ 5 มีนาคม 2540
3. กัญญา ลีลาสัย ประวัติศาสตร์ชนชาติไทย น.150 2544
5. กิณพอ อิม นุ่งพอ อุน ชีวิตบนเส้นด้ายของ 13 เผ่าไทย” น.51 มี.ค 2537
6. กรุงเทพธุรกิจ 25 ตุลาคม, 2535 หน้า 13
7. ขจัดภัย บรูซพัฒน์ ชาวเขา น. 69 แพร์พิทยา 2538
8. ข้อมูล ที่ทำการปกครอง อำเภอสวนผึ้ง การดำเนินการพิจารณาให้สถานะบุคคลบนพื้นที่สูง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
9. คณินันต์ จันทรบุตร ชนกุลตา วัฒนธรรมกับการพัฒนา ทางเลือกของสังคมไทย น.28-31 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มี.ย.2541
10. โครงการหมู่บ้านตัวอย่างโป่งกระทิง หนังสือ ที่ระลึก เปิดป้ายที่ว่าการอำเภอ กิ่งอำเภอ สวนผึ้ง จังหวัด ราชบุรี 9 สิงหาคม 2523
11. จดหมายเหตุ(BANGKOK RECORDER) กรกฎาคม ปี ค.ศ.1844
12. จิตร ภูมิศักดิ์ ความเป็นมาของ คำ สยาม ไทย ลาว และขอม น.318 ส.น.พ.สยาม 2535
13. เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง วิวัฒนาการของการบุกเบิกที่ทำกินในเขตป่า น.58 สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา 2535 ส.น.พ.บริษัท พิมพ์ตุลา จำกัด กรุงเทพฯ
14. ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ ว่าด้วยการศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ น.7 ศูนย์มานุษยวิทยา 2547 ,
15. ฉลอง สุนทราวาณิชย์ พม่า กับการต่อต้านจักรวรรดินิยมอังกฤษ น.258 2546 แปล
16. เฉลิมศักดิ์ แหยมงาม แผ่นดินสงคราม น.42 พ.ศ.2537
17. ชีวิตและงานของสุนทรภู่ น. 220 กรมศิลปากร 2538 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว กรุงเทพฯ
18. ชยันต์ ออไอสุญ สภาพเศรษฐกิจมณฑลราชบุรี พ.ศ.2437-2453 น.107 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร 2526
19. ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ เมื่อพระพุทธเจ้าหลวงนิยมนิไพร น.162 –163 ส.น.พ.ต้นไม้ ธ.ค.2538
20. ชาญวิทย์ เกษตรศิริ บันทึกการเดินทางสำรวจพนมแดน ไทย-พม่า-ลาว กับพญา ส.น.พ.ม.ธรรมศาสตร์ 2540 น.37น.38 , ฝ่าแก่งต้นน้ำแม่กลองที่ ตาก ศิลปวัฒนธรรม น.125 ตุลาคม 2546
21. เขย เทพยสุวรรณ หนังสือในงานพระราชทานเพลิงศพ น.2430 มิถุนายน 2533

- 22.ซอว์อ่องละ SAW AUNG HLA The Karen History ฉบับภาษากะเหรี่ยง พฤษภาคม 1939 (2482) ย่างกุ้ง
- 23.ชานซีโพ พม่าและกะเหรี่ยง” ตีพิมพ์ในปี 2471
- 24.ตฤณัย นพคุณ ป่าไม้ไทย บทสรุปของอำนาจและผลประโยชน์ 2544 น. 111 รากเหง้าแห่งปัญหาป่าไม้ชายแดน บท สัมภาษณ์ ปลอดประสพ สุรัสวดี อธิบดีกรมป่าไม้
- 25.ตะนาวศรีรำลึก น10 อนุสาวรีย์วีรชน ภาคกลางด้านตะวันตก
- 26.ทุ่งใหญ่ บนเส้นทางมรดกโลก น. 3 หนังสือประกอบงาน ทุ่งใหญ่ บนเส้นทางมรดกโลก 27-28 มีนาคม 2535,
- 27.ทวีศักดิ์ เพื่อกสม คนแปลกหน้านานาชาติของกรุงสยาม น.32 ศิลปวัฒนธรรม ฉบับพิเศษ 2546
- 28.เที่ยวทั่วไทยไปกับนายรอบรู้ ศาลเจ้าพ่อพะวอ น. 82 นิตยสารในเครือ สารคดี 2542
- 29.ทะเบียนประวัตินักเรียนโรงเรียนประชาบาลวัดบ้านบ่อ23กันยายน2499บันทึกครุระเิน บุญเลิศ,
- 30.ทำเนียบรายชื่อผู้ประกอบการทำเหมืองแร่2525กรมทรัพยากรธรณีสมาคมเหมืองแร่ไทยจัดพิมพ์
- 31.ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัด ราชบุรี ปี 2535 ส.น.ง.อุตสาหกรรมจังหวัด ราชบุรี
- 32.ทำเนียบหมู่บ้านชุมชนบนพื้นที่สูง ปี 2536
- 33.ทำเนียบชุมชนบนพื้นที่สูง ปี 2540 กองสงเคราะห์ ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์
- 34.ธรรมชาติ ประภาศิริส.ครูบาศรีวิชัย จอมทัพธรรมแห่งล้านนาไทย” น.18 – 45 ส.น.พ.ธารบัวแก้ว มิถุนายน 2543 ,
- 35.ธเนศ งามสม คู่มือท่องเที่ยว อุทัยธานี น.4 อนุสาร อ.ส.อ. 2545
- 36.นันทนา ดันติเวสสแปลเมืองประเทศราชของสยามในสมัยรัตนโกสินทร์.66กรมศิลปากร 2542
- 37.นิตยสารสารคดี นักรบกะเหรี่ยง เดือน มีนาคม 2543
- 38.นคร พันธุ์ณรงค์ ปัญหาชายแดนไทย-พม่า น. 23 โครงการหนังสือชุด “ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย 2540
- 39.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ปากไก่และใบเรือ น.174 2527
- 40.นิธิ เอียวศรีวงศ์ นิพพานวังหน้า ศิลปวัฒนธรรม มีนาคม 2545
- 41.เนชั่นสุดสัปดาห์ ใครเป็นผู้จุดชนวน น. 15 ฉบับที่ 8 วันที่ 31 มกราคม – 6 กุมภาพันธ์ 2543
- 42.บุญทอด อรมุต เพลงกะเหรี่ยง คำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 2540 น.49
- 43.บุญช่วย ศรีสวัสดิ์ ชาวเขา ในไทย
- 44.บุญช่วย ศรีสวัสดิ์ 30 ชาติในเชียงราย น.190 ส.น.พ. สยาม 2547
- 45.ประวัติศาสตร์ชนเผ่าชู น. 71
- 46.ประวัติวัดแจ้งเจริญ หนังสือ งานปิดทองฝังลูกนิมิต วัดแจ้งเจริญ ต.จอม ประทัด อ.วัดเพลง จ.

ราชบุรี มกราคม 2538

- 47.ปราณี ศิริธร ฅ.พัทลุง เพชรลำนนา 2538หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ภาคเหนือ
- 48.ปราณี ศิริธร เหนือแคว้นแดนสยาม น.450-454 พ.ศ.2528
- 49.ประวิตร โพธิ์อาสน์ กะเหรี่ยงสะกอัวชาวเขา ความเข้าใจกับชนเผ่าต่างวัฒนธรรม น.32 สถาบันวิจัยชาวเขา เชียงใหม่ 2541
- 50.ปรีชา เรื่องจันทร์ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ราชบุรี “ก๊อดอาร์มี มณีลอย ปลุกราชบุรี เขย่าโลก” น. 50พ.ศ.2543
- 51.พรพิมล ศรีโชติ ชนกลุ่มน้อยกับรัฐบาลพม่า น.97 2542
- 52.พรพิมล ศรีโชติ มิติชาติพันธุ์ในความสัมพันธ์ไทย-พม่า เอกสารประกอบการสัมมนา โลกาภิวัตน์กับปัญหาสังคม
- 53.พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2493 แพร่พิทยา กรุงเทพฯ 2522
- 54.พิษณุ อรรถภิญญา เริ่มที่เพชรบุรี” น.24-25 พิมพ์ที่ เบลีส์ซิงการพิมพ์ กรุงเทพฯ 2001,.
- 55.แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลตะนาวศรี อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี น.6พ.ศ.2545-2549
- 56.แผนปฏิบัติงานประจำปี 2544 โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัด ราชบุรี
- 57.เพื่อนไร่พรมแดน เพลงในถ้ำ “กะเรนนี่ เพื่อนบ้านฝั่งตะวันตก” บทความ น. 1-12 อัมรินทร์ บุค เซ็นเตอร์ จำกัด กรุงเทพฯ 2545
- 58.เพื่อนไร่พรมแดน ข้อมูลจาก Burmese Border Consortium ธันวาคม 2546 ระหกระเหิน ยี่สิบปีค่ายผู้ลี้ภัยชนเผ่าจากพม่าในประเทศไทย
- 59.พยงค์ ศรีทอง คนไผ่ลว กะเหรี่ยงเมืองสุพรรณ น.107 ศิลปวัฒนธรรม กุมภาพันธ์ 2537
- 60.พระบรมราชจักรีวงศ์กับเมืองราชบุรี ตลอด 200 ปี น.82กรุงเทพฯ
- 61.พระคริสตธรรมคัมภีร์ พระธรรมมาลาตี บทที่ 3 ข้อ 10
- 62.พระครูวิโรจน์ธรรมมาจารย์ จดหมาย ถึงผู้นำกะเหรี่ยงสวนผึ้งกรกฎาคม 2517 วัดป่าพระธาตุเขาน้อย บ้านคา.
- 63.พระยาวรเดชศักดิ์ดาฐ บันทึกการตรวจราชการ มณฑล ราชบุรี พ.ศ.2443 น.10 หอจดหมายเหตุฯ
- 64.พงสาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับวันวลิต พ.ศ.2182 น.91 ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ พ.ศ.2546
- 65.พระราชพงสาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา น. 310 เล่มที่ 2 กรมศิลปากร พ.ศ.2542
- 66.พระราชพงสาวดาร กรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 3 เจ้าพระยาทิพากรวงศ์มหาโกษาธิบดี น.128 กรมศิลปากร 2538
- 67.พระราชพงสาวดาร ฉบับ เจ้าพระยาทิพากรวงศ์ ประชุมพงสาวดารฉบับราชบุรี น.63 ศาสตราจารย์ นิธิเอียวศรีวงศ์ บรรณาธิการ 2539

- 68.พระราชพงศาวดารพม่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ น.137
- 69.หนังสือจดหมายเหตุ THE BANGKOK RECORDER Nov.3 1865 No.17
- 70.Sir John Bowring เมืองประเทศราชของสยามในรัชสมัยต้นโกสินทร์ น.70
- 71.Trips MAGAZINE น. 8-9 ฉบับพิเศษ อัมผาง
- 72.มหาราชวงษ์ พงศาวดารพม่า น. 280 ศิลปวัฒนธรรม พิมพ์ที่ บริษัทพิมพ์เนส พรินท์ติ้ง เซ็นเตอร์ กรุงเทพฯ 2545
- 73.ราชบุรี น.130 กรมศิลปากร 2543
- 74.รายงานผลดำเนินงานปี(พ.ศ.2543-2544) โครงการอุทยานธรรมชาติวิทยาอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี
- 75.รายงานการประชุมธรรมกิจคริสตจักรภาคที่ 16 ครั้งที่ 25/02 คริสตจักร ห้วยน้ำหนัก วันที่ 15-17 เมษายน 2002
- 76.รายงานการประชุมครั้งที่ 1/2545 เรื่องกรณีปัญหาที่ดินเขตหวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกา 2481 เกี่ยวข้องกับอำเภอสวนผึ้งและอำเภอบึง
- 77.รายงานการประชุมครั้งที่ 1/2545 เรื่องกรณีปัญหาที่ดินเขตหวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกา 2481 เกี่ยวข้องกับอำเภอสวนผึ้งและอำเภอบึง
- 78.รายงานเบื้องต้น ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 2525 หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
- 79.โรนัลด์ ดี.รีนาร์ด สถานภาพของกะเหรี่ยงในชุมชนไทยระหว่างต้นรัตนโกสินทร์ สมัย ร.1-ร.5 (พ.ศ.2325-2411 1782-1873
- 80.โรนัน ดี.รีนาร์ด ข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับชนชาวกะเหรี่ยงและคนตรี น.26 มกราคม 1991
- 81.รวมศักดิ์ ไชยโกมินทร์ พลโท อดีตแม่ทัพกองทัพบกที่ 3 ประธานชมรมประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี 9 ธ.ค.45 ชุมชนกะเหรี่ยงบ้านบ้องตี้ เอกสารโรเนียว
- 82.รวมศักดิ์ ไชยโกมินทร์ พลโท 9 ธ.ค.49 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จไพรโยค มกราคม พ.ศ.2420 เอกสารโรเนียว
- 83.“รุ่งฟ้า” สงครามสร้างชาติชนกะเหรี่ยง น.92 “รุ่งฟ้า” 2530
- 84.ร่าง โครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในระดับประถมศึกษา ชนเผ่า ปกาเกอะญอ น.3
- 85.มด.พันธุ์สุริย์ ลดาวัลย์ “การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองในพม่า” น.101 2545 สถาบันเอเชีย
- 86.มนัส จรรย์รงค์ ฝันร้ายในชีวิตจริงของข้าพเจ้า บันทึกความทรงจำของพระยาสุรพันธ์เสนี น. 24 น. 29,31 2521
- 87.ลิขิต ชีรเวทิน ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย น.68 พ.ศ.2521
- 88.โลกสีเขียว จับตาทอผ้าไทย – พม่า กองบรรณาธิการ ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มีนาคม – เมษายน 2541

- 89.วุฒิ บุญเลิศ ประวัติการก่อตั้งคริสตจักรภาคที่ 16 เอกสารนำเสนอ ต่อสภาคริสตจักร เพื่อการตั้งภาคที่ 16
- 90.วรกิจทิม (ขุน) นิราศเมืองกาญจนบุรี ...น. 61 – 62 กาญจนบุรีศึกษา 2542 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม กาญจนบุรี
- 91.วรวิฑูร สุวรรณฤทธิ์ ประวัติศาสตร์เมืองกาญจนบุรี น.96 2543
- 92.วัดบางแคใหญ่ น.18 ส.นพ.เมืองโบราณ, ราชบุรี น.130 กรมศิลปากร 2543
- 93.วินัย ศิริเสวีวรรณ กะเหรี่ยง กะหรั่งในจิตกรรมไทย วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร 2527
- 94.วิไลลักษณ์ ศรีป่าซาง ตนบุญล้านนา ประวัติครุบา ฉบับอ่านม่วน พ.ศ.2545 น.9
- 95.วลัยฐ เดชกุญชร พล.ต.อ. พล.ต.อ. บันทึกความทรงจำ รอยพระยุคลบาท น.35 มติชนสุดสัปดาห์ ก.พ.2543
- 96.สารสนเทศ โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี ปีการศึกษา 2544
- 97.สุรพงษ์ กองจันทิก เอกสารโรเนียว ที่มาการเกิดประเพณีการผูกข้อมือด้วยด้ายต่างๆและการกินน้ำสุกและพระพุทธศาสนา ศึกษากรณีกะเหรี่ยงไปภาคกลาง 2530
- 98.สุริยา รัตนกุล พจนานุกรม ภาษาไทย-กะเหรี่ยงสะกอ บัณฑิตวิทยาลัย และสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
- 99.สมทรง บุรุษพัฒน์ , สรินยา คำเมือง สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ กะเหรี่ยงกะยัน
- 100.สวรชัย พิภูษณนันทน์ ปนุต มธุรพจน์ น.ส.พ.สยามโพสต์ อาทิตย์ 10 เมษายน 2537
- 101.สถิตินุ้ยพัฒนาสงเคราะห์ชาวเขา ปี 2521
- 102.แสงชัย ประสาทสันต์ ผู้แปล เรื่องราวเกี่ยวกับภูเขาใหญ่และทหารพระเจ้า (2542) วันที่ 1 กรกฎาคม 1999
- 103.สำนักงานสารนิเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุด 2518 น.86ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง บทสรุป
- 104.เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน น.427 กรมศิลปากร 2513 โรงพิมพ์ รุ่งวัฒนา กรุงเทพ
- 105.สมชาย ศรีสุข 2544บทบาทหน้าที่ผู้บริหารกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและวรรณกรรมท้องถิ่นอำเภอสังขละบุรี น.214ประวัติพระศรีสุวรรณคีรี
- 106.เสถียร พันธรัยย์ แลหลังเมืองพม่า น. 142 ส.นพ.สุขภาพใจ
- 107.สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เที้ยวเมืองพม่า น.198 –100 ศิลปวัฒนธรรม ฉบับ พิเศษ 2545
- 108.สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ไทยรบพม่า น.317-318 ,น. 362-323
- 109.สมพงศ์ วิทยศักดิ์พันธุ์ ตำนานพระธาตุอินทแขวนของพม่า ศิลปวัฒนธรรม ตุลาคม 2534
- 110.สมพงศ์ วิทยศักดิ์พันธุ์ ประวัติศาสตร์ไทยใหญ่ น.121
- 111.เสถียร โกเศศ สารานุกรม น.90

- 112.สรีสวัสดิ์อ่องสกุลวัดพระสิงห์วรมหาวิหารจังหวัดเชียงใหม่(เมืองโบราณ กค-กย.36)2539 น.126
- 113.สมภพ ลาหโรจน์ แปลความเป็นมาของกะเหรี่ยง พ.ศ.2393-2475 เอกสาร โรเนียว
- 114.สมุดราชบุรี น. 23 พ.ศ.2468 โรงพิมพ์ หนังสือพิมพ์ไทย กรุงเทพ,
- 115.สมุด กาญจนบุรี 2492 น.228
- 116.ส่วนการทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง 2544คู่มือการกำหนดสถานะของบุคคลบนพื้นที่สูง
- 117.เสียงนกระจิบ จุลสาร คณะกรรมการเพื่อการศึกษาและวัฒนธรรมของชุมชนกะเหรี่ยงทุ่งใหญ่นเรศวร ค้นหาที่มาของเผ่าพันธุ์ น.29
- 118.ศรีศักร วัลลิโภดม ลุ่มน้ำแม่กลอง พัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม น.32,50 มหาวิทยาลัยศิลปากร 2536
- 119.ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล 2544 หายูหาถิ่นเพื่อค้าเพื่อขาย เศรษฐกิจไทย รัตน โกสินทร์ตอนต้น น.145-146
- 120.หนังสือที่ระลึกเปิดป้ายที่ว่าการกิ่งอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 9 สิงหาคม 2523
- 121.หอดจดหมายเหตุ สำเนา หนังสือทูลเกล้า จาก เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ ผู้ลงพระนามรพีพัฒนศักดิ์ กรมราชโลหกิจ กรุงเทพฯ ที่ 25/211 วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ.2456
หอดจดหมายเหตุ ที่ 5/210, พระที่นั่ง อัมพรสถาน วันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ 2456 หนังสือถึงกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ลายพระหัตถ์ สยามินทร์
หอดจดหมายเหตุ หมายเลขเอกสาร กส.16/371 เลขทะเบียน 2272 หนังสือ ที่ 3/376 ลงวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ.2457
หอดจดหมายเหตุ หมายเลขเอกสาร กส.16/739 เลขทะเบียน 2275 สำเนา ที่ 144/3552 กระทรวงเกษตราธิการ แผนกราชโลหกิจ วันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2462 พระยามโนปกรณนิติธาดา ลงนามแทน เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ
หอดจดหมายเหตุ หมายเลข กส .16/740 เลขทะเบียน 2273 กรมราชเลขา ที่ 163/2087 วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2462
หอดจดหมายเหตุ หอดจดหมายเหตุ เอกสารหมายเลข ก.ศ. 16/305 ,
- 122.เอกสารสำเนาพระราชกฤษฎีกา พ.ศ.2481 เอกสารคัดสำเนาถูกต้อง วันที่ 2 เม.ย.39 พ.ท.วิศาล กุศลภูษณงค์
- 123.เอกสารประชาสัมพันธ์ของมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย ข้อมูล ณ.วันที่ 28 มกราคม 2545
- 124.เอกสารประกอบการสัมมนาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือทางการค้าไทย – เมียนมาร์ “เปิดประตูสู่เมียนมาร์ เส้นทางประวัติศาสตร์ ผ่านเจดีย์สามองค์ เมาะละหม่ง ร้างกุ้ง” น.15 – 16 ธันวาคม2537 โรงแรมริเวอร์แคว กาญจนบุรี จัดโดยส.น.ง.พานิชย์จังหวัดกาญจนบุรี หอการค้ากาญจนบุรี สภา

125.เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาโครงการส่งเสริมและพัฒนาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน เรื่อง ศักยภาพของจังหวัดราชบุรีในการเปิดเส้นทางขนส่งสินค้าผ่านแดน และการค้าชายแดนกับ พม่า 5 ก.พ.2545 หน้า 13 โรงแรม โกldenชีดี อำเภอเมือง ราชบุรี จัดโดย สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดราชบุรี

126.ฮอร์เบิร์ต วาริงตัน สมิท ห้าปีในสยาม เล่ม 1 (ค.ศ.1891-1896) น.320 กรมศิลปากร 2544

127. เอช วาริงตันสมิท บันทึกการเดินทางไปยังบางจังหวัดทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของสยาม นางสาวธัญญา ทองซ้อนกลีบ แปล รวมเรื่องแปล หนังสือและเอกสารทางประวัติศาสตร์ชุดที่ 1 กรมศิลปากร พ.ศ.253

รายชื่อ วิทยากรชาวบ้านในการจัดเวทีพูดคุย

ผู้สัมภาษณ์คือคณะวิจัย ที่เป็นผู้เก็บข้อมูลพื้นเป็นบุคคลที่เกิดและอยู่ในพื้นที่ศึกษา จึงเป็นทั้งผู้เก็บข้อมูลและ ประเมิล วิเคราะห์ ข้อมูล

นาย วุฒิ บุญเลิศ เกิดและอยู่ในพื้นที่ 48 ปี

นาย เสรี คลังนาค รับราชการครู อยู่ในพื้นที่ วิจัย 41 ปี

นาย สุรเศรษฐ บุญเกตุ รับราชการอยู่ในพื้นที่ วิจัย 20 ปี

การเก็บข้อมูล ใช้วิธีจัดกลุ่มย่อย ในการพูดคุย สัมภาษณ์ และนำข้อค้นพบ มาวิเคราะห์ สรุป

กลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์

คือกลุ่มที่เป็นคนกะเหรี่ยงที่เกิดและอาศัยอยู่ในพื้นที่ ที่มีอายุ ระหว่าง 34 ปี – 86 ปี

1.นาย บุญธรรม คึงถึง อายุ 75 ปี ผู้เข้าร่วมเวทีพูดคุย เป็นวิทยากร

เป็นคนกะเหรี่ยงโพลั่ว เคยเป็นสารวัตรกำนัน 5 สมัย เป็นนักเรียนประชาบาลรุ่นที่ 4 หมายเลข ที่ 77 เข้าเรียน พ.ศ.2477 –2481 จบชั้น ป.2 เป็นหมอยาสมุนไพร ช่างตีเหล็ก นักดนตรีพื้นบ้าน เป่าแคน ผู้นำทางด้านพิธีกรรมท้องถิ่น อยู่บ้านบ่อ หมู่ที่ 1 ต.สวนผึ้ง

2.นาย สวงค์ บุญเลิศ อายุ 75 ปี

เป็นคนเชื้อสายกะเหรี่ยงโพลั่วอดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านบ่อ และกำนันตำบลสวนผึ้ง ลำดับที่ 6 อาชีพ ทำไร่ อยู่บ้านห้วยแห้ง ต.ตะนาวศรี อ.สวนผึ้ง

3 นาย ประกิต ใจบ่าพิญ อายุ 67 ปี

อดีตกำนันตำบลสวนผึ้ง ลำดับที่ 7 เป็นคนเชื้อสายจีน เกิดในหมู่บ้านบ่อ บิดาเป็นคนจีนโพ้นทะเล มีภรรยาเป็นคนเชื้อสายกะเหรี่ยง อยู่ที่บ้านบ่อ ต.สวนผึ้ง

4.นาย ปู บุญกร อายุ 65 ปี เข้าร่วมเวทีพูดคุย เป็นวิทยากร

เป็นคนเชื้อสายกะเหรี่ยงโพลั่วเคยเป็นผู้นำในการตั้งวงดนตรีลูกทุ่งกะเหรี่ยง ปี2513-2514 และฝึกเด็กรำกะเหรี่ยง เคย บวชเป็นพระสงฆ์ และมีบทบาทเป็นกรรมวัดบ้านบ่อ อดีตกรรมการ สุขาภิบาล อยู่ที่บ้านบ่อ ต.สวนผึ้ง ผู้นำวงดนตรี กะเหรี่ยง ปี2513-2514

5.นาย นิกร มณีโชติ อายุ 63 ปี

อดีตอาจารย์ใหญ่ ข้าราชการครู เกษียณอายุ เป็นคน อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี เข้ามาเป็นครูในชุมชนกะเหรี่ยงในปี พ.ศ.2502 ได้ภรรยาเป็นคนกะเหรี่ยง อยู่ในพื้นที่กว่า 40 ปี อยู่บ้านบ่อ ต.สวนผึ้ง

6..นาย สมบุญร์ บุญทิน (หม่อง) อายุ 77 ปี

เป็นกะเหรี่ยงโพลั่วพูดจกอว์ได้ อดีตเป็นนายพรานป่า เป็นนักดนตรีพื้นบ้านเป่าแคนเป็นผู้นำ ตามธรรมชาติ อาชีพ เกษตรกร อยู่บ้าน ห้วยน้ำหนัก ต.ตะนาวศรี

7.นาย ป๊อก บุญทิน อายุ 84 ปี

เป็นกะเหรี่ยงโพลั่ว มีพ่อเป็น ต่อกซู่(ปะโอ) แม่กะเหรี่ยง แต่งงานกับคนลาวยวน บ้านท่าเคย

เป็นผู้นำตามธรรมชาติ อยู่บ้านท่าเคย ต.ท่าเคย

8.นาย เดชา ชีช่วง อายุ 68 ปี

เป็นกะเหรี่ยงโพล้ออดีตกำนัน ตำบล บ้านบึง อยู่บ้านโป่งกระทิง เป็นประธานสภาวัฒนธรรมกิ่งอำเภอบ้านคา อาชีพ เกษตรกร

9.นาย ดี ลาเทศ อายุ 86 ปี เป็นวิทยากร เวทีพูดคุย อดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นกะเหรี่ยงได้ภรรยาเป็นคนลาวยวนบ้านนาขุนแสนหมู่ที่ 2 ต.สวนผึ้ง เป็นผู้นำตามธรรมชาติ อาชีพทำนา

10.นาย จีบ จะนุ อายุ 55 ปี ร่วมเวทีพูดคุย

เป็น กะเหรี่ยงโพล้อ กำนัน ต.ตะนาวศรี ลำดับที่ 1 ถูกเรียกว่าผู้ว่ากะเหรี่ยงเพราะมีความสนิทและคุ้นเคยกับกะเหรี่ยงในทวาย ประเทศพม่า มีอาชีพ เกษตรกร อยู่หมู่บ้านสวนผึ้ง ต.ตะนาวศรี

11.นาย สกล กั้วพู่ (กำนันจันทร์) อายุ 47 ปี ร่วมเวทีพูดคุย

เป็นกะเหรี่ยงโพล้อกำนันตำบลสวนผึ้ง ลำดับที่ 10 เป็นกำนันโดยที่ไม่มีผู้สมัครลงแข่งขัน อยู่บ้านทุ่งแฝก อาชีพ เกษตรกร เป็นคนกล้าพูด ตั้งใจทำงาน

12.นาย เงิน ขำปลอด อายุ 75 ปี เป็นคนเชื้อสายลาวยวน ย้ายมาจากบ้านรางบัว ต.รางบัว อ.จอมบึง เข้ามาอยู่ในชุมชนสวนผึ้ง

13.นาย บุญเล็ก กังฟู อายุ 53 ปี ร่วมเวทีพูดคุย

เป็นกะเหรี่ยงโพล้อ ผู้ใหญ่บ้านห้วยแห้ง ม.5 ต.ตะนาวศรี อ.สวนผึ้ง อดีตเป็น.อาสาสมัครรักษาดินแดน(อ.ส.) สมัยแย่งชิงมวลชน

14. นาย จำริญ อำนวยศิลป์ อายุ 37 ปี ร่วมเวทีพูดคุย มีแม่เป็นคนกะเหรี่ยง พ่อเป็นจีน สมาชิกสภาเทศบาล ตำบลสวนผึ้ง อาชีพเกษตรกร ค้าขาย อยู่บ้านบ่อ.1 ตสวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง

15.นาย สมชาย ทับไกรสกล อายุ 35 ปี เป็นกะเหรี่ยงจกอร์อยู่บ้าน ห้วยน้ำหนัก ต.ตะนาวศรี อาชีพ เกษตร หาของป่าบางครั้ง เป็นผู้นำธรรมชาติ ปัจจุบันเสียชีวิตไปแล้ว

16.นาย ธนพล บุญเลิศ อายุ 34 ปี ร่วมเวทีพูดคุย เป็นกะเหรี่ยงลูกผสม โพล้อ และจกอร์ อยู่บ้านห้วยน้ำหนัก ต.ตะนาวศรี หาของป่าบางครั้ง อาชีพ เกษตรกรผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

17.นาง โสภา เนตึก อายุ 86 ปี เป็นกะเหรี่ยงโพล้อ เป็นลูกสาว ของกำนัน ตาไม้ บุญเลิศ กำนัน ต.สวนผึ้งคนที่ 3 เคยไปอยู่กับ พระยาสุรพันธ์เสนี อิน บุนนาค สมุหเทศาภิบาลมณฑลราชบุรี เมื่อครั้งเป็นเด็กสาว อยู่บ้านบ่อ ต.สวนผึ้ง เป็นผู้นำทางธรรมชาติ

18.นาง เย็น จิวเซอ อายุ 58 ปี ร่วมเวทีพูดคุย เป็นกะเหรี่ยงโพล้อ ผู้ที่สืบสานงานทอผ้ากะเหรี่ยง ที่ยังทอผ้ากะเหรี่ยง และร้องเพลงกะเหรี่ยงอยู่ในปัจจุบัน อยู่ บ้านบ่อ หมู่ที่ 1 ต.สวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง ราชบุรี

19.นาย นัฐพล วงศ์ทอง อายุ 48 ปี ร่วมเวทีพูดคุย เป็นกะเหรี่ยงโพล้อ อาชีพเกษตรกร ผู้ใหญ่บ้าน บ่อหวี หมู่ที่ 3 ต.ตะนาวศรี พูดภาษา พม่าได้

- 20.นาง ไต่หู่ จะนุ อายุ 76 ปี วิทยากร เวทีพูดคุย เป็นกะเหรี่ยงโพลั่ว เป็นหมอดำเย็บเส้น ทอผ้า ความจำแม่น อยู่บ้านสวนผึ้ง ต.ตะนาวศรี
- 21.นาย สุวรรณ ทาลำปาง (สุย) อายุ 49 ปี เป็นกะเหรี่ยงโพลั่วพูดจกอว์ได้ สัญชาติไทย อยู่หมู่ที่ 1 ต.สวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี กรรมการจังหวัด มะริด-ทวาย แห่งสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNU)
- 22.บำรุง คงสวัสดิ์ บ้านบ่ออดีต ส.จ. สวนผึ้งและเจ้าของกิจการเหมืองแร่ ตะโกปิดทอง 11 ธ.ค. 2545
- 23.นาย สุวัฒน์ อมฤโชค บ้านบ่อ ต.สวนผึ้ง อดีตครู รร.ท่ามะขาม 25 มกราคม 2546 มีภรรยา เป็นกะเหรี่ยงโพลั่ว
- 24.ผู้เฒ่า เหล็ก บุญชูเชิด กะเหรี่ยงโพลั่ววัย 80 ปี บ้านห้วยแห้ง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัด เพชรบุรี อดีตสมาชิกพรรคคอมฯ เคยไปศึกษาต่อที่ จีน เวียดนามเหนือ
- 25.นาย วันจันทร์ เจ้าคุณ กะเหรี่ยงโพลั่ว ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบ้านทุ่งแฝก ม.2 ต.สวนผึ้ง พ.ย.44 เวทีพูดคุย อาชีพเกษตรกร
- 26.นาย ครึ่งดิน เอ็นทู้ กะเหรี่ยงโพลั่ว ทำนา บ้านทุ่งแฝกม.2 ต.สวนผึ้ง พ.ย.44 ต.สวนผึ้ง ทำนา
27. บาทหลวงคาทอลิก คุณพ่อประสิทธิ์ รุจิรัตน์ 6 ,20 ธันวาคม 2544 วัดแม่พระฟาติมา ห้วยคลุม ต.สวนผึ้ง
- 29.สหาย เขียน วง จูโจม สมาชิกพรรคคอมฯ เป็นคนไทย พูดคุยที่บ้านห้วยแห้ง อำเภอ หนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี 14 ธันวาคม 2545
- 30.พระครู ศรีธรรมมาภรณ์ มหาสุรนาถ ปช4หลวงพ่อดำเจ็ญเจริญ เจ้าคณะอำเภอ วัดเพลง 13-15. มีนาคม 2545, 12 เม.ย.2546
- 31.เจริญ พะจี กะเหรี่ยงจกอว์ศาสนาจารย์คริสเตียน บ้านห้วยแห้ง ต.ตะนาวศรี 25 –26 มกราคม 2545
- 32.ทองห่อ อำนวยศิลป์ เป็นกะเหรี่ยงโพลั่วผสมจีนสมาชิก อบต.สวนผึ้ง บ้าน ห้วยคลุม ต.สวนผึ้ง
- 33.นาย วัชร แยมอรุณ ประธานบริหาร อ.บ.ต.สวนผึ้ง 20 พฤศจิกายน 2545
- 34.นาย จุ่ง บุญคอน อดีตอาสาสมัครรักษาดินแดนชาวกะเหรี่ยง บ้านบ่อ หมู่ที่ 1 ต.สวนผึ้ง
- 35.นาย วิเชียร โลหะศิริ เจ้าของเหมืองแร่ โลหะศิริ วันเสาร์ที่ 18 มกราคม 2545 บนเขากระโจม
- 36.นาย กวยทุ ผู้ว่าราชการจังหวัด มะริด-ทวาย ของสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNU)
- 37.นาย นังกะตึง เณยา อายุ 60 ปี บ้านบ่อ หมู่1 ต. สวนผึ้ง
- 38.นาย บุญเลิศ จั๊บโปรย บ้านห้วยแห้ง ต.ตะนาวศรี
- 39.มหา สุชาติ (อภิชาติ) เสตะพันธ์ พระสงฆ์ ชาวกะเหรี่ยง ทายาทพระศรีสุวรรณคีรี บ.กองม่องทะ ต.ไล่โว่ อ.สังขละบุรี กาญจนบุรี